

4783c

ՆԱԽԱԿՐԹԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒԻ

ՅՐԻՆՆԱԼ

Ի ՊԵՏԱ ԱԶԳԱՅԻՆ—ՀՈԳԵԻՈՐ ԳՊՐՈՑԱՑ

Ի ԳԱՐԻԷԼԷ ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԷ
ԱՅՎԱԶԵԱՆՑ

—————
ՄԱՆ Բ•
—————

Ի ՎԱՂԱՐՁԱՊԱՏ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷԶՄԻԱՄՆԻ

ՌՅԻՆ — 1876

01.99
553

491.99

Ա-53

ՆԱԽԱԿՐԹԱՆՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵՋՈՒԻ

3.

ՅՈՐԻՆՆԱԼ

Ի ՊԵՏԱ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՊՐՈՅԱՑ

ՊԵՏԱԿԱՆ

Ի ԳԱՐԻԻԼԷ ԱՐԵՆՂԻՍԿԱԳՈՍԵ
ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏԵՐԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՆԻՍՏԵՐԱՆ

1879

4879
A

ՄԱՍՆ Բ.

Handwritten signature or initials.

Ի ՎԱԶԱՐՉԱՊԵՏ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՑ ԿԱԹՈՒՂԻԿԷ ԷԶՄԻԱՄՆԻ

ԹՅԻՆ — 1876

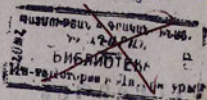
ՍՅՈՒԳՎԱՄ Է
1952 թ.

ՀՐԱՄԱՆԱԻ

Տ. Տ. ԳԻՈՐԳԱՅ Գ.

ՎԵՀԱՓԱՌ ԵՒ ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ.

11343

4525

8731-0480

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԳ

ԵՍԹՆԵԱԿ ԳՍԵՆՆԵՐՈՐԳ ԸՌԱՋՆՆԵՐՈՐԳ

ԳԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ .

1. Յովսէփի եօթնու տասնամեայ էր՝ մինչ արածէր եղբարքն իւրոյք խաշինս. եւ նորա բերէին համբաւ չար զՅովսէփայ առ Իսրայէլ հայրն իւրեանց:

2. Բայց Իսրայէլ սիրէր զՅովսէփի առաւել քան զամենայն որդիսն իւր, քանզի որդի ծերութեան նորա էր. եւ արար նմա պատմանճան ծաղկեայ:

3. Իբրեւ զայն տեսին եղբարքն նորա, ատեցին զնա: եւ ոչ կարէին խօսել ինչ ընդ նմա խաղաղութեամբ:

ԲԱՐԿՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Յովսէփի տասներեօթը տարեկան էր՝ երբ եղբարքը հետ ոչխար կարծեցրնէր. նորա Յովսեփայ վերայ չարախօսութիւն կանէին իւրեանց հօրը Իսրայէլի (Յակօբայ):

2. Բայց Իսրայէլ Յովսէփըն աւելի կօիրէր քան թէ իւր բոլոր որդիքն, վասն զի նորա ծերութեան որդին էր. ուստի ծաղկազարդ կապայ եւս շինեց նորա:

3. Այս որ տեսան նորա եղբարքն, թշնամացան հետը: եւ մի խօսք չէին կարող ասել նորա քաղցրութեամբ:

4. Ետես երազ Յուլսէփ
եւ պատմեաց եղբարց իւ-
րոց. թուէր: ասէ, եթէ
որայ կապէաք ի դաշտի
միում. կանգնեցաւ որայն
իմ եւ եկաց ուղղորդ: եւ
դարձան որայքն ձեր եւ
պագին երկիր իմում որա-
յոյն:

5. Ասեն ցնա՛ եղբարքն
իւր. Միթէ թագաւորելով
թագաւորեցես ի վերայ
մեր: կամ տիրելով տիրե-
ցես մեզ: եւ յաւելին եւս
ասել զնա:

6. Ետես միւս եւս երազ
եւ պատմեաց հօր իւրում
եւ եղբարց իւրոց. ասէ.
Ահա տեսանէի միւս եւս
այլ երազ. որպէս թէ ա-
րեգակնդ եւ լուսին եւ մե-
տասան աստեղք երկիրպա-
գանէին ինձ:

7. Սաստեաց նմա հայրն
իւր եւ. ասէ. Չի՛նչ է երա-
զըն զոր պեսեր. արդ գա-
լով զայցեմք ես եւ մայր

4. Երազ տեսաւ Յուլսէփ
ու պատմեց իւր եղբարցը.
կտեսնէի: ասաց, որ մեք
որայ կկապէինք գաշտի
մէջ. իմ՝ որայս կազնեցաւ
ու շիտակ կեցաւ: իսկ ձեր
որաները դարձան ու եր-
կրրպագութիւն արին իմ
որայիս:

5. Ասին եղբարքն. միթէ
թագաւոր պիտի լինիս ու
թագաւորե՞ս մեր վերայ,
կամ թէ պիտի տիրե՞ս դուն
մեզ: Ասոր վերայ աւելի
եւս ասեցին զինքը:

6. Ուրիշ երազ եւս տե-
տաւ եւ պատմեց հօրն ու
եղբարցը. ուրիշ երազ մի
եւս տեսայ: ասաց, իբր թէ
արեգակը: լուսինն եւ տաս-
նըմէկ աստղ երկրպագու-
թիւն կանէին ինձ:

7. Հայրը սաստեց Յուլ-
սեփայ ու ասաց. ի՛նչ պի-
տի լինի տեսած երազդ.
այժմ ես՝ մայրդ ու եղ-

քո եւ եղբարք քո: եւ երկիր պագանիցեմք քեզ:

8. Եւ նախանձեցան ընդ նմա եղբարքն իւր. բայց հայրն պահէր դրանսն:

բայրներդ պիտի ելնեմք գամք ու երկրպագութիւն անեմք քեզ:

8. Ասով եղբարքն նախանձ կապեցին Յովսեփայ վերայ. բայց հայրն այն խօսքերը միտքը պահեց:

ԴԱՍ Բ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Յովսեփ արածէր խաշինս.

Եղբարքն մերէին համբաւ չար զՅովսեփայ.

Իսրայէլ սիրէր զՅովսեփ.

Առաւել քան զորդիսն իւր:

Յովսեփ որդի ծերութեան էր Յակոբայ.

Յակոբ արար Յովսեփայ պատմուածան ծաղկեայ.

Եղբարքն Յովսեփայ առեցին զնա.

Ոչ կարէին խօսել ընդ նմա.

Երազ պատմեաց Յովսեփ եղբարք իւրոց.

Թուէր եթէ որայ կապեաք.

Որայն իմ եկաց ուղղորդ.

Որայքն ձեր պագին երկիր իմում որայցն.

Յովսեփ ոչխար կարծեցըներ:

Եղբայրները շարափօսութիւններ կանէին Յովսեփայ վերայ:

Իսրայէլ (այս ինքն Յակոբ) կրօնէր Յովսեփը:

Գան զիւր որդիքն աւելի:

Յովսեփ Յակոբայ ծերութեան որդին էր:

Յակոբ Յովսեփայ ծաղկազարդ կայա շինեց:

Յովսեփայ եղբայրները թշնամացան հետը:

Չէին կարող հետը խօսել:

Յովսեփ երազ պատմեց իւր եղբարքը:

Կերևար թէ որայ կկապէինք:

Իմ որաս շիտակ կեցաւ:

Չեր որաներն իմ որայիս երկրպագութիւն արին:

Մի՛թէ թագաւորեսցես ի վերայ մեր.
Մի՛թէ տիրեսցես մեզ .

Յաւելին ևս եղբարքն ասել ըզ -
Յովսէփ .

Միւս ևս երազ ետես Յովսէփ .

Պատմաց զերազն Հօր իւրում .

Որպէս թէ երկիր պագանէին ինձ .

Սաստեաց Յակօր Յովսեփայ .

Զի՛նչ է երազն զոր տեսեր .

Գալով զայցեն եղբարքն քօ .

Ես և մայր քո երկիր պագանիցեմք
քեզ .

Նախանձեցան ընդ Յովսեփայ եղ -
բարքն իւր .

Յակօր պահէր զբանսն .

Մի՛թէ թագաւոր պիտի լինիս մեզ,
Մի՛թէ պիտի տիրապետես մեր վերայ,
Եղբայրներն առջինէ աւելի ատել
սկսան Յովսէփը .

Ուրիշ երազ ևս տեսաւ Յովսէփ .

Այն երազը պատմեց Հօրը .

Իբր թէ երկրպագութիւն կանէին
ինձ .

Յակօր սաստեց Յովսեփայ .

Ի՛նչ կնշանակէ տեսած երազդ .

Մի՛թէ անպատճառ պիտի գա՛ն
եղբայրներդ .

Մի՛թէ ես ու մայրդ երկրպագու -
թիւն պիտի անեմք քեզ .

Նախանձ կապեցին Յովսեփայ վե -
րայ իւր եղբայրները .

Յակօր այն խօսքերը միտքը կպա -
հէր .

ԴԱՍ Գ .

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ .

Հ-բջ-հանգ .

Քանի՞ ամաց էր Յովսէփ մինչ
արածէր խաշինս .

Զի՛նչ առնէր յայնժամ Յովսէփ .

Ընդ ո՞ւմ արածէր խաշինս .

Զի՛նչ բերէին եղբարքն զՅով -
սեփայ առ Իսրայէլ .

Գ-բ-ի-անգ .

Եօթնուտասնամեայ էր .

Արած էր խաշինս .

Ընդ եղբարս իւր .

Համբաւ չար .

Ո՞րչափ սիրէր Յակօր զՅովսէփ
Ընդէր այնչափ սիրէր զնա.

Եւ զի՞նչ արար նմա.

Զի՞նչ արարին յայնժամ եղբարքն.

Ո՞րպէս խօսէին ընդ նմա

Զի՞նչ ետես Յովսէփ.

Ո՞ւ՛մ պատմեաց զերազն.

Զի՞նչ էր երազն.

Ո՞ւր կապէին զորայն.

Զի՞նչ արար որայն Յովսեփայ .

Զի՞նչ արարին որայք եղբարքն.

Զի՞նչ ասացին առ այն եղբարքն.

Եւ զի՞նչ յաւելին.

Զի՞նչ արար Յովսէփ.

Ո՞ւ՛մ պատմեաց և զայն.

Զի՞նչ ասէր տեսանել .

Զի՞նչ էր երազն երկրորդ.

Զի՞նչ ասաց առ այն Հայրն.

Զի՞նչ սաստեաց.

Զու՛մմե՞ իմանայր զզալն և երկիր պազանել Յովսեփայ.

Զի՞նչ արարին յայնժամ եղբարքն Յովսեփայ.

Հայրն զի՞նչ առնէր.

Առաւել քան զամենայն որդիսն իւր,
Քանզի որդի ծերութեան էր նորա.

Պատմուճան ծաղկեայ:

Ատեցին զնա.

Ոչ կարէին խօսել ինչ ընդ նմա
խաղաղութեամբ:

Երազ ետես:

Եղբարք իւրոց:

Քու՛րտ ասէ եթէ որայ կապէաք:

Ի զաշտի միում:

Պանզնեցաւ և եկաց ուղղորդ:

Դարձան և երկիր պազին նորա
որայցն:

Մի՛թէ թագաւորեսցե՞ս, ասնն, ի վերայ մեր, կամ տիրելով տիրեսցե՞ս մեզ:

Յաւելին ևս ասել զնա:

Ետես միւս ևս երազ:

Հօր իւրում և եղբարք իւրոց:

Միւս ևս այլ երազ:

Որպէս թէ արեղակն և լուսին և մտասան աստեղք երկիր պազանէին նմա:

Սաստեաց նմա:

Զի՞նչ է ասէ երազն զոր տեսեր:

Ես, ասէ, և մայր քո և եղբարք քո:

Նախանձեցան ընդ նմա:

Պահէր զբանսն իմաի իւրում:

ՆՈՐՆԵՆԿ ԲՍԸՆՆԵՐՈՐԿ ԵՐԿՐՈՐԿ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

1. Եղբարքն Յովսեփայ զնացին արածել զխաշինս հօրն իւրեանց ի Սիւքեմ: Ասէ Իսրայէլ ցՅովսէփ. եկ առաքեցից զքեզ առ նոսա. երթ տես եթէ ո՞ղջ իցեն եղբարքն քո եւ խաշինք, եւ բեր ինձ զրոյց: Եւ ասէ ցնա Յովսէփ. Աւասիկ ես:

2. Եկն Յովսէփ ի ծործորոյն Քեբըժնի ի Սիւքեմ. եւ եգիտ զնա այր մի մուրեալ ի դաշտին: Եհարց ցնա այրն եւ ասէ. Ձի՞նչ խնդրես. եւ նա ասէ. Ձեղբարսն իմ խնդրեմ. պատմեա ինձ ո՛ւր արածեցին: Եւ ասէ ցնա այրն. Բարձին աստի. եւ լուայ զի ա-

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.

1. Յովսեփայ եղբարքը զնացին իւրեանց հօրը ոչխարներն արծեցընել Սիւքեմ ասուած տեղը: Ասաց Իսրայէլ Յովսեփայ. եկ յուղարկեմ զքեզ նոցա. զնա տես թէ առ ո՞ղջ են եղբարքդ, ի՞նչպէս են ոչխարները, եւ լուր բեր ինձ: Յովսէփ ասաց թէ ահա պատրաստ եմ:

2. Եկաւ Յովսէփ Քեբըժնի ձորէն Սիւքեմ: Մարդուն մէկը դառաւ զինքն որ դաշտին ճանապարհը կորուսել էր: Հարցուց մարդը Յովսեփայ թէ ի՞նչ կը փնտռես. նա պատասխանեց թէ եղբայրներս կը փնտռեմ. ասա ինձ՝ ո՞ւր կարծեցընեն իւրեանց ոչխարները: Մարդն ասաց

սէին. Երթիցուք ի Դովթայիմ:

3. Գնաց Յովսէփ զհետ եղբարց իւրոց, եւ եգիտ զնոսա ի Դովթայիմ:

4. Տեսին զնա եղբարքն յառաջագոյն ի հեռաստանէ, մինչեւ մօտ եկեալ էր առ նոսա: Խորհուրդ վատ ի մէջ առին՝ սպանանել զնա:

5. Եւ ասեն իւրաքանչիւր ցեղբայր իւր. Ահա երազատեսն գայ. եկայք սպանցուք զնա, եւ ընկեցուք ի մի ի գբոց աստի, եւ ասացուք եթէ գազան չար եկեր զնա. տեսցուք զինչ լինիցին երազքն նորա:

Թէ աստի վերուցին (ոչ խարները), եւ լսեցի որ կասէին թէ Դովթայիմ երթամք:

3. Գնաց Յովսէփ եղբարցը հետեւէն, եւ գտաւ զնոսա Դովթայիմ ասուած տեղը:

4. Տեսան զինքը եղբայրները առաջուց հեռուանց, քանի որ չէր մտեցած իւրեանց: Չար խորհուրդ մը տածեցին մէջերն որ զինքը մեռցընեն:

5. Ասին եղբայրներն իրարու թէ Ահա երազ տեսնողը կուգայ. եկէք ըսպաննեմք զինքը, ձգեմք այս գուբերէն մէկը, եւ ասեմք թէ չար գազան կերաւ զինքը. տեսեմք թէ ինչ կլինին նորա երազները:

ԴԱՍ Բ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹՄՐԳՄԱՆՈՒԹԻԻՆ.

Եղբարքն Յովսեփայ զնացին արածել զխաչինս.

Յովսեփայ եղբայրներն ոչխար արծեցընելու զնացին:

Եկ առ արեցից զքեզ առ եղբարս քո-
 Երթ ահա եթէ ոչ իցնն-
 Բեր ինձ զբոց զնոցանէ.
 Եղիտ զՅովսէփ այր մի-
 Մորորեցաւ Յովսէփ ի գաշտին.

Յովսէփ խնդրէր զեղբարս իւր-
 Պառանա ինձ ուրիցնն եղբարքն իմ-
 Եղբարքն քո բարձին աստի զխա-
 շինանն:

Ես լուայ զի ասէին եղբարքն քո-
 Երթիցուք ի գաշտն.

Գնաց այրն զհետ եղբարցն Յով-
 սեփայ:

Եղիտ Յովսէփ զեղբարս իւր ի
 Դոսթայիմ:

Եղբարքն տեսին զՅովսէփ ի հե-
 առատանէ.

Մինչ չև մտա եկեալ էր առ նոսա
 Յովսէփ.

Եղբարքն Յովսեփայ խորհուրդ
 վատ ի մէջ առին.

Խորհուրդ ի մէջ առին սպանանել
 զՅովսէփ:

Ահա երազատեսն Յովսէփ գայ:

Եկայք սպանցուք զՅովսէփ:

Ընկեացուք զՅովսէփ ի մի ի գրոց
 աստի:

Աստացուք եթէ զազան չար եկեր
 զՅովսէփ:

Եկ յաշտակեմ զքեզ եղբարցդ-
 Գնա տես թէ առ ոչ ընն:

Նոցա լուրը բեր ինձ:
 Մարդ մի գտաւ զՅովսէփ:

Յովսէփ գաշտին մէջ ճանապարհը
 կորուց:

Յովսէփ իւր եղբայրները կփնտռէր-
 Ասա ինձ, ո՞ւր են իմ եղբայրներս:

Եղբայրդ իւրեանց ոչխարները վե-
 բուցին աւտի:

Ես լսեցի որ եղբայրներդ կասէին-
 Դաշտը երթամք:

Մարդը Յովսեփայ եղբարցը ետևէն
 զնաց:

Յովսէփ իւր եղբայրները գտաւ
 Դոսթայիմ ասուած տեղը:

Եղբայրները հեռուանց տեսան
 Յովսէփը:

Քանի որ չէր մտածեցած նոցա Յով-
 սեփ:

Յովսեփայ եղբայրները չար խոր-
 հուրդ արին իւրեանց մէջ:

Մտածեցին որ Յովսէփը մեռցըննն:

Ահա երազ տեսնող Յովսէփը
 կուգայ:

Եկէք Յովսէփը մեռցընեմք:

Չգեմք Յովսէփը այս գուրերէս մե-
 կուն մէջ:

Ասեմք թէ չար գազան մի կերել է
 զՅովսէփ:

Չ. ԲՆԷ ասացին.

Չ. ԲՆԷ ասկին ասնել յես այնորիկ.

Եւ զԲՆԷ խորհկին ասել այլոց.

Չ. ԲՆԷ կամկին փեսանել.

Ահա. ասնն, երազատեան գայր Ե-

կայք սպանցոք զնա:

Ընկենուլ զնա ի մի ի գրոց անտի:

Թէ գազան շար եկեր զնա:

Թէ զԲՆԷ լինկցին երազքն նորա:

ԳԱՍ Գ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ԿԻՐ ԿԱՄ ԵՍԹ.

(Ե-Դ-Յ-Զ-Է-Ը-Թ-Պ-Ր-Ս-Վ-Ծ-Ք-Պ-Ր-Ն-Ն).

Հ. Օ գրին տեղը հին ասեն ի՞նչ կգրուէր.

Պ. Օ գրին տեղը կգրուէր ա-. ուստի փոխանակ հօր, հօր, օր, օրհնա-նի-ն գրելոյ՝ կգրէին հա-ր, հա-ր, ա-ր, ա-րհ-նա-նի-ն. բայց ա-ր կհնչուէր բաց օ - ի պէս:

Հ. Ի ձայնաւորը մինակ կբանի՞.

Պ. Ոչ, այլ միշտ ա, է, է, ո տառերէն մէկուն հետ. զոր օրինակ ա-, է-, է-, ո-:

Հ. Բաղաձայն տառից ղերայ ի՞նչ հարկաւոր գիտելիք կայ.

Պ. Բ, Գ, Դ, Ե, Զ տառերը հիշակ կերպով պիտի հնչուին. այս ինքն ոչ սաստիկ թանձր ու թոյլ՝ ինչպէս պ, է, Գ, Ծ, Տ տառերը: Եւ ոչ սաստիկ թաւ ու խաժ՝ ինչպէս Է, Դ, Բ, Ծ, Զ տառերը:

Հ. Ազգային հնչմանց մէջ ամենէն ուղիղը ո՞րը պէտք է համարել.

Պ. Արարատեան նահանգին ու Տարօնոյ գաւառին հրնչ-մուծքը:

ԵՅԹՆԵՆԿ ՔՍԸՆԵՐՈՐԳ ԵՐՐՈՐԳ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ .

1. Իբրեւ լուաւ Ռդւբէն զբանս եղբարցն իւրոց, կորզեաց զՅովսէփ ի ձեռաց նոցա եւ ասէ. Մի հարցուք զդա յոգի, այլ արկէք զնա ի գուբ մի յանապատի աստ, եւ ձեռն մի արկանէք ի նա:

2. Զայն ասէր՝ զի թափիցէ զնա ի ձեռաց նոցա, եւ հասուցանիցէ առ հայր իւր:

3. Իբրեւ եկն Յովսէփ առ եղբարսն իւր, մերկացին զպատմութեանն նորա ծաղկեայ ի նմանէ, եւ առին ընկեցին զնա ի գուբն. եւ գուբն ունայն էր, եւ ջուր ոչ գոյր ի նմա: Եւ նստան ուտել զհացն:

4. Զաչս ի վեր բարձեալ տեսին, եւ ահա ճանապար-

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Ռուբէն երբ լսեց եղբարցը խօսքերը, խլեց ազատեց Յովսէփը նոցա ձեռքէն, ու ասաց. Զսպաննեմք զդա. հապա ձգեցէք գուբ մի անապատիս մէջ, միայն թէ ձեռք մի դարնէք իրեն:

2. Այս անոր համար կասէր՝ որ ազատէ զինքը նոցա ձեռքէն եւ հասցընէ հօրը:

3. Երբ որ եկաւ Յովսէփ եղբարցը մօտ, հանեցին վերայէն ծաղկազարդ կապան, եւ առին ձգեցին զինքն գուբը. իսկ այն գուբը պարապ էր, ու մէջը ջուր չկար, Յետոյ նստան հաց ուտելու:

4. Աչքերն վեր վերուցին, տեսան որ Իսմայէլա-

Հորդք Իսմայէլացիք գային
ի Գաղաադէ. եւ ուզաք
նոցա լի էին խնկովք: ըս-
տաշխամբ եւ ուսանիւ: զորս
կրթային իջուցանել յն-
գիպտոս:

5. Ասէ Յուզապեղարսն
իւր. Զի՛նչ օգուտ է եթէ
սպանանիցեմք զեղբայրն
մեր: եւ թաքուցանիցեմք
զարիւն նորա: Եկայք վա-
ճառուեսցուք զնա Իսմայէ-
լացուոցն: եւ ձեռք մեր մի
շաղախեսցին ի նմա. զի եզ-
րայր եւ մարմին մեր է:

ցի ճանապարհորդներ կու-
գային Գաղաադի կողմէն,
եւ նոցա ուզտերը լի էին
խուսկերով, ստաշխով ու
ուստինով, որ կերթային ն-
գիպտոս իջեցրնելու:

5. Ասաց Յուզապեղարը
թէ ի՛նչ օգուտ է թէ որ
մեռցրնեմք մեր եղբայրը,
եւ նորա արիւնը ծածկեմք:
Եկէք ծախեմք զինքն Իս-
մայէլացիներուն, որ մեր
ձեռքերն չաղտեղեմք նորա
արիւնովք. վասն զի մեր
եղբայրը՝ մեր մարմինն է:

Գ Ա Ս Բ.

Հ Ա Տ Ը Ն Տ Ի Ր Թ Ա Ր Գ Մ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն .

Լուաւ Ռուբէն զբանս եղբարցն
իւրոց.

Կորեկաց Ռուբէն զՅովսէփ ի ձե-
ռաց եղբարցն.

Ոչ ետ Հարկանել զնա յողի.

Երկէք զՅովսէփ ի գուր մի.

Չեռն մի՛ արկանէք ի Յովսէփ.

Ռուբէն կամէր թափել զՅովսէփ
ի ձեռաց եղբարցն.

Ռուբէն լսեց եղբարցը խօսքերն:

Քաշեց առաւ Ռուբէն զՅովսէփ
եղբարցը ձեռքերէն:

Չթողուց որ մեռցրնեն զինքը:

Յովսէփը գորի մէջ ձգեցէք:

Չեղբ մի՛ գոցընէք Յովսէփաց:

Ռուբէն կուզէր զՅովսէփ եղբար-
ցը ձեռքէն ազատել:

Վաւեր հասուցանել զնա առ հայր
իւր.

Եկն Յովսէփ առ եղբարսն իւր.

Եղբարքն Յովսէփայ մերկացին
զգատմուճան նորա ի նմանէ.

Առն ընկեցին զՅովսէփ ի գուր
իւր.

Գուրն ունայն էր.

Զուր ոչ գոյր ի գրին.

Եղբարքն Յովսէփայ նստան ու-
սել զհացն.

Զուս ի վեր բարձին.

Ճանապարհորդք գային ի Գա-
շաղէ.

Ուշաք Իսմայէլացւոց լին էին խըն-
կովք.

Իսմայէլացիքն երթային յԵգիպ-
տոս.

Զի՛նչ օգուտ է.

Եթէ սպանանիցեմք զեղբայրն
մեր.

Եթէ թաքուցանիցեմք զարիւն եղ-
բօրն մերոյ.

Եկայք վաճառեսցուք զՅովսէփ
Իսմայէլացւոցն.

Չեոք մեր մի՛ շաղախեսցին ի նմա

Յովսէփ եղբայր մեր է.

Վուզէր իւր հօրը ձեռքը հասցը-
նել զինքը.

Յովսէփ եղբարցը մօտ եկաւ.

Յովսէփայ եղբայրները նորա կա-
պան հանեցին.

Առին ձգեցին Յովսէփը գուրի
մէջ.

Գուրը պարասպ էր.

Զուր չկար գրին մէջ.

Յովսէփայ եղբայրներն իւրեանց
հացը ուտելու նստան.

Ոչքերն վեր վերուցին.

Գաղաաղէն ճանապարհորդներ
կուգային.

Իսմայէլացւոց ուղտերը խնկերով
լեցուն էին.

Իսմայէլացիներն Եգիպտոս կեր-
թային.

Ի՛նչ շահ կայ.

Եթէ մեռցնենք մեր եղբայրը.

Թէ որ ծածկեմք մեր եղբօր ա-
րիւնը.

Եկէք ծախեմք Յովսէփն Իսմա-
յէլացիներուն.

Թո՛ղ մեր ձեռքերը նորա արիւ-
նովը չթաթխուին.

Յովսէփ մեր եղբայրն է.

ՋՐՈՒ ՅԱՏՐՈՒԹՒԻՒՄ :

Հարցումներ

Պատասխաններ

Ջրնչ լուսւ Ռուրէն:

Ջրնչ արար:

Ջրնչ արդիոյր եղրարցն:

Ո՛ր ասէր զնա արկանել:

Յի՛նչ միտս ասեր նա զայն:

Ըս ս կամեր հասուցանել զնա:

Ըս ս եկն Յովսէփ:

Ջրնչ արարին նորա ընդ նա:

Նւ ասցա զի՛նչ:

Որպիտի՞ ինչ էր զուրն այն:

Ջրնչ ոչ զոյր ի նմա:

Ջրնչ նստաւ ասնել:

Ջրնչ տեսին:

Ուստի՞ զային Իսմայէլացիքն:

Ջրնչ բարձեաց յերկին ուղղք նոցա:

Ո՛ր ասնէին զնոսին:

Ջրնչ ասաց Յուգա շեղրարս
իւր:

Ջոր խորհուրդ ետ նոցա:

Ջրնչ ասեր զձեռաց իւրեանց:

Ընդէր:

Ջրանս եղրարց իւրոց:

Պարզեաց զՅովսէփ ի ձեռաց նոցա:

Մի հարկանել զնա յողի:

Ի զուր մի յանապատի անդ:

Ջր թափեցէ զՅովսէփ ի ձեռաց
նոցա:

Ըս հայր իւր:

Ըս եղրարսն իւր:

Ներկային զպատմութեան նորա
ծաղկեաց ի նմանէ:

Ըսին ընկեցին զնա ի զուրն:

Ունայն էր:

Ջուր:

Ուստի զհաց:

Ճանապարհորդս Իսմայէլացիս:

Ի Գաղատազէ:

Ի ունկս և սաշինն և սեանն:

Երթային ի իւրեանց յԵղիպտոս:

Ջրնչ ոգուտ է ասէ, եթէ սպա-
նանիցեմք զեղրարն մեր, և

թաքուցանիցեմք զարիւն նորա:

Վաճառել զՅովսէփ Իսմայէլա-
ցւոցն:

Մի շողախեցին, ասէ, ձեռք մեր
ի նմա:

Ջր եղրարք և մարմին մեր է ասէր:

Handwritten blue ink notes and markings on the left margin.

Handwritten text and stamps at the bottom of the page, including a large red 'X' over some text.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳՐ ԿՄ ՏԱԾ .

(Շ-բ-բ-բ-բ-բ-բ)

Հ. Ղ գրին վերայ երբեմն փշիկ որ կգրուի այսպէս՝
Ղ. Խնչ հասկընալու է.

Պ. Ասել է թէ այն ղատը աւելի կակուղ պէտք է
հնչել՝ Կէս ղադէ պէս:

Հ. Յ տառին հնչումն ի՞նչպէս է.

Պ. Բառերու սկիզբը գրուած ժամանակը Կէս հոյէ ձայն
ունի, բառի մէջ Կէս Ինչի, իսկ բառերուն վերջը անձայն
է: Երեք տեսակ հնչմանն օրինակ այս բառերս. յայտնե-
ցայ, նայնափայ, Կոյս:

Հ. Բառերու վերջը երբեմն կէս ինչի ձայն կուեննայ
յին:

Պ. Այո, այս չորս միավանկ բառերուս վերջը. այ, Էայ,
հայ, լայ:

Հ. Տ տառը ե՞րբ կգործածուի.

Պ. Օտարազգի բառերու մէջ. նախնիք սորա տեղը է
կրանեցընէին:

ԵՅՐՔՆԵՐԿ ՔՅՇՆՆԵՐՈՐԳ ԶՈՐՐՈՐԳ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

1. Լուան՝ Յուզայի եղ-
բարքն իւր. ձեկեցին Տանին
զՅովսէփ ի գրոյ անտի, եւ
վանաւեցին զնա Իսմայէ-
լացւոցն քսան դահեկանի:

2. Դարձաւ Ռուբէն ի
գուրն, եւ ոչ եգիտ զՅով-
սէփ ի գրի անդ: Պատա-
ռեաց զՏանգերձս իւր,
եւ դարձաւ առ եղբարոն
եւ ասէ. պատանեակն չէ
անդ. եւ ես արդ յո՞ եր-
թայց:

3. Եւ զենին ուլ այժեաց,
եւ առեալ զպատմուճանն
Յովսեփայ թաթաւեցին յա-
րեանն, եւ առաքեցին առ
Տայրն իւրեանց եւ ասնն.
Զայդ գտաք. ծանիր եթէ
որդւոյ քոյ իցէ պատմու-
ճանդ եթէ ոչ:

ՔԱՐԴՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Յուզայի խօսքին մը-
տիկարին եղբայրները. քա-
շեցին Տանեցին Յովսէփը
գրէն, ու ծախեցին Իսմա-
յէլացիներուն քսան դա-
հեկանի:

2. Ռուբէն դարձաւ գու-
րը, եւ չգտաւ զՅովսէփ
գրին մէջ: Պատռեց իւր
Տագուսար, դարձաւ եղ-
բայրներուն ու ասաց. Պա-
տանեակը այն տեղ չէ. ես
այժմ ո՞ւր երթամ:

3. Այժու ձագ մի մոր-
թեցին, Յովսեփայ կապան
առին՝ արեանը մէջ թաթ-
խեցին, իւրեանց հօրը
յուզարկեցին ու ասին. այդ
բանը գտանք. տես քո
որդւոյն կապան է թէ ոչ:

4. Եւ նա ծանեալ եւ ասէ. պատմուճանս որդւոյ իմոյ է. գազան չար եկեր զնա. գազան յափշտակեաց զՅովսէփ: Եւ պատառեաց զհանդերձս իւր, եւ քուրձ զգեցաւ ի վերայ միջոյ իւրոյ, եւ սուգ ունէր ի վերայ որդւոյն իւրոյ աւուրս բազումս:

5. Ժողովեցան ամենայն ուստերք եւ դստերք նորա, եւ եկին մխիթարել զնա. եւ նա ոչ կամէր մխիթարիլ. այլ ասէ, զի իջից ես սովին սգով առ որդի իմ ի դժօխս:

4. Իսկ նա ծանչցաւ ու ասաց. այս կապան իմ որդւոյն է. չար գազան կերած է զինքը, գազանը յափշտակած է զՅովսէփ: Պատռեց իւր հագուստը, կռնակը քուրձ հագաւ, եւ օրերով սուգ մտաւ որդւոյն համար:

5. Ժողովրտեցան նորա բոլոր մանչ եւ աղջիկ զաւակներն ու եկան որ մըխիթարեն զինքը. բայց նա չէր ուզեր մխիթարուիլ. այլ կասէր. թողէք որ այս սգովս որդւոյս քով իջնամ գերեզմանը:

ԴԱՍ Բ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՔԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻԼԷ:

Ոչ լուան Յովսեփայ եղբարքն իւր.

Եղբարքն ձգեցին հանին զՅովսեփ:

Հանին զնա ի գրոյ անտի.

Յովսեփայ խօսքին մտիկ չարին եղբայրները:

Եղբայրները քաշեցին հանեցին զՅովսեփ:

Հանեցին զնա գրէն:

Վաճառեցին զՅովսէփ քսան
գահերամբ:

Գարձաւ Ռուբէն ի գումն:

Ռուբէն ոչ եղիտ զՅովսէփ:

Ի գրի անդ:

Պատահեաց Ռուբէն զհանդերնս
իւր:

Գարձաւ առ եղբարսն:

Պատանեակն չէ անդ:

Յո՞ր երթայց:

Զենին ուլ այժեաց:

Ըսին զպատմութեանն Յովսէփայ:

Թափաւեցին զպատմութեանն յա-
րեան ուլուն:

Ըսարեցին զպատմութեանն առ
հայրն իւրեանց:

Զայդ գտաք:

Ծանիր եմէ որդւոյ քոյ իցէ:

Որդւոյ քոյ իցէ պատմութեանդ թէ
ան ոչ:

Յակոր ծանեաւ զպատմութեանն
Յովսէփայ:

Պատմութեանս որդւոյ իմոց է:

Գազան չար եկեր զնա:

Գազան յափշտակեաց զՅովսէփ:

Բարձ զգեցաւ Յակոր:

Ի վերայ միջոյ իւրոց:

Սուղ ունէր ի վերայ որդւոյն իւրոց:

Զառուրս բազումս:

Ամենայն ուստեղք և գտեղք նորա:

Բաճառ զահեղամբ ծախեցին ըզ-
Յովսէփ:

Ռուբէն գարձաւ այն գումը:

Ռուբէն զՅովսէփ չգտաւ:

Ըն զրին մէջ:

Պատուեց Ռուբէն իւր հագուստը:

Եղբայրներուն մտա գարձաւ:

Տղան այնտեղ չէ:

Ո՞ր երթաւ:

Ըսու ձայ մտնեցին:

Ըսին Յովսէփայ կապան:

Թափեցին կապան ուլին ար-
եանը մէջ:

Պատմութեանն իւրեանց հօրն յու-
ղարկեցին:

Ըսդ բանը գտանք:

Նայէ (ճանչցիր) քու որդւոյնն է:

Ըսդ պատմութեանը որդւոյնն է
թէ ոչ:

Յակոր ճանչցաւ Յովսէփայ կա-
պան:

Ըս կապան որդւոյնն է:

Զար գազան կերել է զինքը:

Գազան յափշտակել է զՅովսէփ:

Յակոր բարձ (խորտ) հագաւ:

Մէջքին վերայ կանըկին վերայ:

Սուղի մէջ էր որդւոյն համար:

Շատ ժամանակ օրերով:

Նորա բոլոր մանչերն ու աղջիկ-
ները:

Նկին մտիթարել զնա.
 Ոչ կամէր մտիթարել.
 Իշից եւ առ որդի իմ.
 Սովին սգով.

Նկան որ զինքը մտիթարեն.
 Չէր ուզեր մտիթարուիլ.
 Իջնամ եւ իմ որդւոյս քով.
 Այս սգով:

Գ Ա Ս Գ .

ՋՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ .

Հ-բ-բ-ն-է-.

Ո՛ւմ լուան եղբարքն Յովսեփայ,
 Զի՛նչ արարին ընդ Յովսեփի,
 Ո՛ւմ վաճառեցին զնա.
 Բանոյ՞ վաճառեցին.
 Ո՛ւր դարձաւ Ռուբէն.
 Եգի՞տ անդ զՅովսեփի.
 Զոր՞ նշան սգոյ եցոյց.
 Առ ո՞ դարձաւ.
 Եւ զի՛նչ ասաց ցնաս.

Զի՛նչ զնին եղբարքն Յովսեփայ.
 Զի՛նչ արարին զպատմուճան նորա.
 Առ ո՞ առաքեցին զայն.
 Եւ զի՛նչ ասացին.

Յակոբ ծանեալ զպատմուճանն.

Գ-բ-բ-ի-ն-է-.

Յուդայի.
 Չգեցին հանին զնա ի գրոյ անտի.
 Իսմայէլացւոցն.
 Բասն դահեկանի.
 Ի գուրն.
 Ոչ եգիտ զնա.
 Պատառեաց զհանդերձս իւր.
 Առ եղբարսն.
 Պատանեակն չէ անդ, ասէ. և ես
 արդ յո՞ երթայցի.
 Ուլ այժեացի.

Առեալ զայն թաթառեցին յա-
 րեանն.
 Առ հայրն իւրեանց.
 Զայդ գտար, ասն, ծանիր եթէ
 որդւոյ՞ քո իցէ պատմուճանդ
 եթէ ոչ.
 Ծանեալ և ասէ, պատմուճանն
 որդւոյ իմոյ է.

Յի՛նչ կարծիս եղև զորդւոյն.

Չի՛նչ պատահաց Յակոր.

Չի՛նչ զգեցաւ.

Ո՛ր զգեցաւ զբո՛ւրձն.

Չի՛նչ առնէր այնուհետև.

Ո՞րքան ժամանակ.

Չի՛նչ արարին ուստերք և զըստերք նորա.

Նւ կարացի՛ն զնա մտխմարել.

Նւ զի՛նչ տակ.

Թէ գազան շար եկեր զնա. գա-

զան յափշտակեաց զՅովակի:

Չհանցերն իւր:

Քուրձ:

Ի վերայ միջոյ իւրոյ:

Սուգ ունէր ի վերայ որդւոյն իւրոյ:

Աւուրս բազումս:

Ժողովեցան և եկին մտխմարել զնա:

Ոչ, զի ոչ կամր մտխմարել:

Թող տալ՝ զի ինչեւ նովին սգով առ որդին իւր ի զժոխս:

ԴԱՍ Դ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՎԱՆ, ՔԱՅ, ՔԱՆ.

ՎՃ. Ի՛նչ է լա՛նչը.

Պ. ՎՃ. անկ՝ կասուի այն բառը կամ բառի կտորը՝ որ մէկ ձայնով կհնչուի մէկ կամ երկու ձայնաւորով՝ առանձին կամ բազմաձայնի հետ. դոր օրինակը սորա մէկ մէկ վանկ են. է, է-, ու-, աւ-, երգ, -եր, յէ-ն, սո-րէ+, -ե-րէ+:

ՎՃ. Բառան ի՛նչ է.

Պ. Իւրոք կամ քառ կասուի բան մի նշանակող ձայնը, թէ՛ միավանկ լինի ևւ թէ՛ բազմավանկ. ինչպէս լւ-, -եր, քո-ւ միավանկ բառեր են. աւ- որոտած, աբ- ծո-ւտ-

երկալանկ, մաշ - քա - ղէք՝ եռալանկ, բա - ղէ - բա - ղոյ՝ քառա - վանկ, մաշ - քա - ու - ղա - ղէ - հնգալանկ եւ այլն:

Ը. Ի՞նչ է բանը.

Գ. Բան կասուի այն խօսքն՝ որ կձեւանայ քանի մի բառերու կանոնաւոր կերպով իրարու քով գրուելովը. դոր օրինակ. 1. -- է -- աւան -- բարէ -- ամ -- ղէք -- ղի -- ն -- բազմ -- ձ:

ԵՍԹՆԵԿԻ ՔՍԵՆԵՐՈՐԿ ՀԻՆԳԵՐՈՐԿ

ԳԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ .

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ .

1. Իսմայէլացիքն իջուցին զՅովսէփ յեգիպտոս, եւ գնեաց զնա Պետափրէս ներքինի Փարաւոնի դահճապետ:

2. Իբրեւ գիտաց տէրն Յովսեփայ թէ՛ Տէր ընդ նմա է, կացոյց զնա ի վերայ տան իւրոյ. եւ օրհնեաց Տէր զտուն եգիպտացւոյն վասն Յովսեփայ:

3. Եւ քանզի Յովսէփ տօնիւ էր երեսօք եւ գե-

1. Իսմայէլացիներն իջուցին զՅովսէփ եգիպտոս, եւ Պետափրէս դահճապետը Փարաւոնի ներքինին՝ գնեց զինքը:

2. Երբ հասկըցաւ Յովսեփայ տէրը թէ՛ Աստուած նորա հետ է, զինքն իւր տանը վերանկացու գրաւ եւ Աստուած օրհնեց եգիպտացւոյն տունը Յովսեփայ պատճառաւ:

3. Արդհետեւ Յովսեփայ երեսը շնորհալի եւ

զեցիկ տեսեամբ յայժ, կին
տեսան նորա արկ գաչս
իւր ի վերայ նորա:

4. Յաւուր միում բու-
սրն եհար նա զձորձոց
Յովսեփայ. եւ Յովսէփ ե-
թող զձորձս իւր ի ձեռս
նորա, եւ փախեաւ ել ար-
տաքս:

5. Իրբեւ եկն տէրն ի
տուն, տէ գնա կինն իւր-
եմուտ առ իս ծառայն Եր-
բայեցի՝ խաղ տանել զիս:

6. Բարկացաւ տէրն Յով-
սեփայ եւ արկ զնա ի բանա-
բայց Աստուած շնորհս եւ
Յովսեփայ առաջի բանա-
պետին, եւ նա ետ զբանան
եւ զամենայն կալանաւորսն
արբունի ի ձեռս Յովսե-
փայ:

տեսքը շատ գեղեցիկ էր,
իւր տիրոջ կինը աչք ձգեց
վրան:

4. Սր մի ձեռք զարկաւ
բունեց նա Յովսեփայ հա-
գուստէն. Յովսէփ հա-
գուստը նորա ձեռքը թո-
ղուց ու փախաւ ելաւ գու-
րքս:

5. Տէրը տուն որ եկաւ,
ասաց իւր կինը. Երբայեցի
ծառան քոյս եկաւ որ զիս
խաղք անէ:

6. Բարկացաւ Յովսեփայ
տէրն ու բանտ դրաւ զին-
քը. բայց Աստուած այն-
պէս արաւ որ Յովսէփ բան-
տապետին աչքը մտաւ. եւ
նա Յովսեփայ ձեռքը տաւաւ
թէ բանտը եւ թէ բոլոր
թագաւորական բանտար-
կեալները:

ԳՈՍ Բ.

ՀԱՏՐՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Իջուցին զՅովսէփ Նզդիպասս.
Գնեաց զնա Պետափրէս.

Յովսէփը Նզդիպասս իջուցին.
Պետափրէս ծախու առաւ զինքը:

Պետափրէս դահճապետ էր Փա-
րաւոնի.

Գրտաց տէրն Յովսեփայ.

Տէր ընդ նմա.

Պացոյց զՅովսէփ ի վերայ տան
իւրոյ.

Օրհնեաց Տէր զտուն Եփրայտա-
ցւոյն.

Վասն Յովսեփայ.

Յովսէփ ազնիւ էր երեսօք.

Գեղեցիկ տեսլամբ յոյժ.

Սին տեսան նորա.

Արկ զաշա իւր ի վերայ նորա.

Բուռն եհար զձորձոց Յովսեփայ.

Եթող զձորձս իւր ի ձեռս նորա.

Փափեաւ ել արտաքս.

Սին տէրն ի տուն.

Եմուտ առ իս ծառայն.

Սին խաղ առնել զիս.

Բարկացաւ տէրն Յովսեփայ.

Արկ զՅովսէփ ի բանս.

Ատուած շնորհս ետ Յովսեփայ.

Յովսէփ եզիտ շնորհս առաջի
բանապետին.

Ետ զբանսն ի ձեռս Յովսեփայ.

Ձաննայն կարանաւորսն արքունի.

Պետափրէս Փարաւոնի դահճա-
պետն էր.

Հասկացաւ Յովսեփայ տէրը.

Ատուած նորա հետն է.

Յովսէփը վերակացու դրաւ իւր
տան.

Ատուած օրհնեց Եփրայտացւոյն
տունը.

Յովսեփայ պատճառաւը.

Յովսէփ շնորհալի երես ունէր.

Տեսքը շատ գեղեցիկ.

Նորա տիրոջ կինը.

Աչք ձեց նորա վերան.

Բանեց Յովսեփայ հանդիման.

Թողուց հազուատը նորա ձեռքը.

Փափաւ՝ ելաւ զուրս.

Տէրը տուն եկաւ.

Մտան իմ մօտս եկաւ.

Սկաւ որ զիս ծաղր անէ.

Յովսեփայ տէրը բարկացաւ.

ՁՅովսէփ բանտ դրաւ.

Ատուած շնորհք տուաւ Յովսեփ-
փայ.

Յովսէփ բանտապետին աչքը մը-
տաւ.

Բանտը Յովսեփայ ձեռքը տուաւ.

Բոլոր թագաւորական բանտար-
կեայնորը.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հ-Գ-Գ-Գ-Գ-Գ-Գ.

Գ-Գ-Գ-Գ-Գ-Գ-Գ.

Ո՞ր խնային Իսայակացիքն զՅովսելի.

Զո՞ խնային Իսայակացիք յԵփրատս.

Ո՞ր զնեաց զՅովսելի.

Ընդ ո՞ւր էր Տէր.

Ո՞ր զհասաց զայն.

Զի՞նչ արար Պետափրէս Յովսելիայ.

Վասն զ՞ր որչնեաց Տէր զտուն Յփրատացւոյն.

Որպիտի՞ էր Յովսելի անձամբն.

Ո՞ր էարկ զաչս իւր ի վերայ Յովսելիայ.

Զի՞նչ արար ընդ նա կին տեսանն.

Զի՞նչ արար Յովսելի զձորնս իւր Ինքն Յովսելի ո՞ւր զնաց.

Ո՞ր եին աւերն Յովսելիայ.

Որո՞վ անուամբ կոչէր կինն ըզ-Յովսելի.

Որպէ՞ս փախեաւ Յովսելի ի ձեռաց կնոջն Պետափրէսայ.

Զի՞նչ արար Պետափրէս ի խնն զբանս կնոջ իւրոյ.

Յեզեպատս.

ԶՅովսելի.

Պետափրէս ներքինի Փարաւանի.

Ընդ Յովսելիայ.

Պետափրէս զաճապեա՞ աւերն Յովսելիայ.

Պացոյց զնա ի վերայ տան իւրոյ.

Վասն Յովսելիայ.

Ընդիւ երեսօր ե զեղեցիկ տա-լեամբ յոյժ.

Կին տեսան իւրոյ.

Բուսն ե՛ջար զձորնաց նորա.

Եթող զձորնս իւր ի ձեռս կնոջն.

Փախեաւ ել արտաքս.

Ի տուն իւր.

Ծառայ Երբայեցի.

Եթող զձորնս իւր ի նա, ե փախեաւ ել արտաքս.

Բարկացաւ, ե արկ զՅովսելի ի բանս:

Ո՞ր առաջի շնորհս ետ Տէր
Յովսեփայ.

Զի՞նչ ետ բանտապետն ի ձեռս
Յովսեփայ.

Առաջի բանտապետին:

Զբանտն և զամենայն կալանա-
ւորսն արքունի:

ԳԱՍ Գ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՄԱՍՈՒՆԻ ԲԱՆԻ. — ԱՆՈՒՆ.

Հ. Մեր լեզուին մէջ քանի՞ տեսակ խօսք կամ բառ կայ.

Պ. Գլխաւոր երկու տեսակ. ոմանք խօսքի մանր
անխօսքի:

Հ. Ո՞ր բառերը խօսքի մանր կասուին.

Պ. Այն բառերն որ ըստ տեղւոյն կփոփոխին. զոր օրի-
նակ Յօւնէի, Յօւնէից, Յօւնէիս. ֆնէլ, ֆնէյի, ֆնէց-
նա, նորա, նոս. լիւլ, լիւտլ, լիւլլ:

Հ. Քանի՞ խումբ կը բաժնուին փոփոխական բառերը.

Պ. Զորս խումբ, որ սօքա են. Անուն, Գեղանուն, Բայ
եւ Գեղբայ:

Հ. Այդ չորսին մէջ գլխաւորները որո՞նք են.

Պ. Այս երկուքը, Անուն եւ Բայ:

Հ. Անունը որն է.

Պ. Անուն կասուի այն բառն՝ որ կցուցրնէ թէ այս անձը
սիլ է, այս կամ այն բանը ինչ է. զոր օրինակ. (Հրց.) սիլ.
(Պատ.) Իսկայելացի, Յօւնէի, Փարսոն, Լիւիպոս. այս
բառերը մէկ մէկ անուն են. նմանապէս, (Հրց.) Էնչ քան
կամ ինչչի՞նք քան. (Պատ.) Ժառ, պարուզ, արուն, Ժառայ, Բարի,
Կարի, Կարի. սօքա եւս մէկ մէկ անուն են:

Եւր կանոնները ստփրկէն ետե պէտք է աշակերտը նախընթաց դասին բնագրին մէջի բոլոր ուսանողները գտնէ ու ցուցնէ, զրտն կս նոր նոր արհմակներ այց ուսն ասուած բառերու:

ԵՍԹՆԵՆԿ ՔՍԵՆԵՐԱՐԳՊ ՎԵՏԵՐԱՐԳՊ

ԳՈՍ Ա:

ԲՆԱԳԻՐ.

1. Բարկացաւ երբեմն Փարաւոն ի վերայ տակառապեալին եւ մատակարարին իւրոյ, եւ եգ զնոսա յայնմ՝ բանտի՝ ուր Յովսէփն կայր: Եւ տեսին երազ երկօրին ի միում գիշերի:

2. Եւ այս էր երազ տակառապեալին. թուէր նմա ի տեսեանն որթ մի առաջինորա, եւ յորթն երեք ուսք կանաչք յոյժ: Եւ ունէր որթն երիս ողկոյզս խաղողոյ հասեալս: Աւնոյր տակառապեան զխաղողն, եւ ճմլէր ի բաժակն որ ի

ԹՈՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Միանգամ Փարաւոն բարկացաւ իւր տակառապեալին ու մատակարարին վերայ, եւ այն բանտը գրբաւ զնոսա՝ ուր Յովսէփը կրկենար. եւ երկուքն եւս երազ տեսան մէկ գիշերուան մէջ:

2. Տակառապեալին երազըն այս էր: Տեսիլքին մէջ որթ մի կերեւնար առջեւը, որթին վերայ երեք հատ ուս՝ խիստ կանանչ եւ երեք հատ խաղողի հասուն կուղեր ունէր: Տակառապեալը կաւնէր խաղողը, կրճղմէր ձեռքը եղած գաւաթին

ձեռին իւրում էր, եւ տայր
ի ձեռս Փարաւոնի:

3. Իսկ մատակարարն
տեսանէր յերազի երիս խա-
նըս նաշհւոյ զորս ունէր ի
գլուխ իւր. եւ ի վերնում
խանին յամենայնէ զոր ու-
տէր արքայ, եւ թռչունք
ուտէին ի խանէ անտի:

4. Իբրեւ պատմեցին նո-
քա իւրաքանչիւր զերազ
իւր Յովսեփայ, ասաց Յով-
սէփ ցտակառապետն՝ թէ
յետ երից աւուրց անդէն ի
նմին տակառապետութեան
իւրում կացուցցէ զնա Փա-
րաւոն:

5. Եւ ասէ ցնա. Այլ զիս
յիշեսջիր յորժամ բարի
լինիցի քեզ, եւ հանցես
զիս ի բանտէ աստի յայս-
մանէ:

6. Իսկ ցմատակարարն
ասէ. Յետ երից աւուրց
բարձցէ. Փարաւոն զգլուխ

մէջ ու Փարաւոնի ձեռքը
կուտար:

3. Իսկ մատակարարը
երազին մէջ երեք ափսէ-
կտեսներ բարակ ալիւրով՝
իւր գլխուն վերայ բռնած.
վերի ափսէին մէջ թագա-
ւորին կերած ամեն տեսակ
կերակուրներէն կար, եւ
թռչուններն այն ափսէէն
կուտէին:

4. Երբ նորա երկուքն
եւս իրենց երազները Յով-
սեփայ պատմեցին, Յովսէփ
ասաց տակառապետին՝ թէ
երեք օրէն յետոյ Փարաւոն
նորէն՝ նոյն տակառապե-
տութեան մէջ պիտի գնէ
զինքը:

5. Այս եւս ասաց նորա՝
միայն թէ երբ քեզի այս
ազէկութիւնը լինի, զիս
միտքդ բեր, ու հանէ զիս
այս բանտէս:

6. Իսկ մատակարարին
այսպէս ասաց. Երեք օրէն
Փարաւոն պիտի վերցընէ

քո ի քէն, եւ կախեացէ
զքեզ զփայտէ, եւ կերիցեն
թռչունք երկնից զմարմին
քո ի քէն:

7. Յաւուրն երրորդի օր
ծննդոց էր Փարաւոնի. կա-
ցոյց զտակառապետն ան-
գէն յիշխանութեան իւ-
րում: եւ զմատակարարն
կախեաց զփայտէ:

8. Բայց տակառապետն
ոչ յիշեաց զՅովսէփ: այլ
մոռացաւ զնա:

գլուխդ վերայէդ, զքեզ
փայտի վերայ պիտի կախէ,
եւ երկնքի թռչուններն
մարմինդ պիտի ուտեն:

7. Երրորդ օրը Փարաւո-
նի ծննդեան տարեդարձն
էր, զտակառապետը գրաւ
նորէն իւր իշխանութեան
մէջ: ու մատակարարը կա-
խեց փայտի վերայ:

8. Բայց տակառապետը
չյիշեց զՅովսէփ: այլ մո-
ռացաւ զինքը:

ԴԱՍ Բ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԴՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Բարկացաւ Փարաւոն ի վերայ
տակառապետին իւրոյ.

Բարկացաւ ի վերայ մատակարար-
ին իւրոյ.

Եզ զնոսա յայնմ բանտի.

Ուր Յովսէփն կցր.

Տեսին երազ երկոքին.

Ի մում զիշերի.

Այս էր երազ տակառապետին.

Թու էր նմա ի տեղեանն.

Արժ մի թու էր առաջի նորա.

Փարաւոն իւր տակառապետին
վերայ բարկացաւ:

Իւր մատակարարին վերայ բար-
կացաւ:

Այն բանտին մէջ զրաւ զանոնք:

Ուր որ Յովսէփ կկենար:

Երազ տեսան երկուքն նա:

Մէկ զիշերուան մէջ:

Տակառապետին երազն այս էր:

Տեսիլքին մէջ կերևնար իրեն.

Արժ մի կերևնար նորա առջև:

Յորթն կին երեք ուռք.

Ունէր որթն երկս ողկոցս.

Անոցր տակառապեան զխաղողն.

Ճիւղէր զխաղողն ի բաժակն.

Բաժակն ի ձեռին իւրում էր.

Տայր գրաժակն ի ձեռս Փարաւոնի.

Տեսանէր մատակարարն երկս խա-
նքս նաչսոյ.

Զխանսն ունէր ի գլուխ իւր.

Ի վերնում խանին.

Թռչունք ուտէին ի խանէ անտի.

Պատմեցին Յովսեփոյ իւրաքան-
չիւր զերազ իւր.

Յետ երկոց աւուրց.

Զիս յիշեսցիր.

Յորժամ բարի լինիցի քեզ.

Հանցես զիս ի բանտէ աստի յայս-
մանէ.

Բարձցէ Փարաւոն զգլուխ քո ի
քէն.

Ապիսեցէ զքեզ զփայտէ.

Աերիցան թռչունք զմարմին քո.

Յաւուրն երրորդի.

Օր ծննդոց կը Փարաւոնի.

Աացոյց զտակառապեան անդէն
յիշխանու թեան իւրում.

Որթին վերայ երեք ուռ (Ճիւղ)
կար.

Որթը երեք կուղ ունէր.

Ատանուր տակառապեան խաղողը.

Աքամէր խաղողը գաւաթին մէջ.

Գաւաթը իւր ձեռքին մէջն էր.

Գաւաթը Փարաւոնի ձեռքը կու-
տար.

Մատակարարը երեք ափսէ բա-
րակ պիւր կտեսներ.

Ափսէները զխուսն վերայ բռնած
էր.

Աերի ափսէին մէջ.

Թռչուններն այն ափսէէն կու-
տէին.

Երկուքն ևս իրենց երազները
պատմեցին Յովսեփոյ.

Երեք օրէն յետոյ.

Զիս միտքդ բեր.

Երբ բարի լինի քեզի. — երբ որ
բանդ յաջողի.

Հանես զիս այս բանտէս.

Փարաւոն պիտի առնու քեզնէ
զլուխդ.

Պիտի կախէ զքեզ փայտի վերայ.

Թռչունները պիտի ուտեն մար-
մինդ.

Երրորդ օրը.

Փարաւոնի ծնած օրն էր.

Զտակառապեան զբաւ նորէն իւր
իշխանու թեանը մէջ.

Ճատակարարն կախեաց զփայտէ.
Տակառայեան ոչ յիշեաց ըզ-
Յոմակփ.
Մտացաւ զնս.

Մատակարարը կախեց փայտի
զկտայ,
Տակառայեալին մտքը չընկաւ.
Յոմակփի
Մտցաւ զնքրբ:

ԳԱՍ Գ.

ՁՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հ-դ-դ-դ-դ-դ

Յո՞ր զկերայ բարկացաւ. Փարաւոն
Ո՞ր եզ զնոսա.
Ո՞վ կայր ի բանախ անդ.
Ե՞րբ տեսին նոցա կրազ.
Զի՞նչ թուէր տակառայեան տե-
սանել.
Զի՞նչ կայր յորթն.
Զի՞նչ ուներ ուռն.
Որպիսի էին ողկոյզքն.
Զի՞նչ առնէր տակառայեան յե-
րազի.
Ո՞ր ճակէր զխաղողն.
Եւ զի՞նչ առնէր զբաժանն.
Զի՞նչ տեսանէր մատակարարն
յերազի.
Ո՞ր էին խանքն.
Զի՞նչ կայր ի վերնու՛մ խանին.
Ո՞ ուտէր ի խանէ անտի.

Գ-դ-դ-դ-դ-դ

Ի վերայ տակառայեալն և մա-
տակարարն ի բոյժ.
Յայնմ բանախ ուր Յոմակփն կայր,
Յոմակփի,
Երկորին ի միում զիշերբի,
Որթ մի առաջի իւր,

Երեք ուռք կանաչք յոյժ,
Երիս ողկոյզս խաղողոյ,
Հասեալք էին,
Ընոյր զխաղողն և ճակէր

Ի բաժանն որ ի ձեռին խրում էր,
Տոյր ի ձեռս Փարաւոնի,
Երբս խանս նաչչույ,

Ուներ զնոսին ի զուխ իւր,
Յամենայնէ զոր ուտէր արքայ,
Թուռք ուտէին:

Ո՛ւ՛մ պատմեցին տակառապեան
և մատակարարն իւրաքանչիւր
զերազ իւր.

Յետ քանի՞ աւուրց կատարելոց
էին երազքն.

Զի՞նչ առնելոց էր Փարաւոն ընդ
տակառապեան.

Զի՞նչ խնդրեաց Յովսէփ ի տա-
կառապեալն.

Զի՞նչ առնելոց էր Փարաւոն ընդ
մատակարարն.

Ե՞րբ.

Ուստի՞ կախելոց էր զնա.

Ո՞չք ուտելոց էին զմարմին մա-
տակարարին.

Զի՞նչ էր օրն երրորդ.

Զի՞նչ արար Փարաւոն յայնմ
աւուր ընդ տակառապեան.

Եւ զի՞նչ ընդ մատակարարն.

Տակառապեան յիշեաց զՅովսէփ.

Յովսէփայ:

Յետ երկց աւուրց:

Անդէն ի նմին տակառապեաու-
թեան իւրում կացուցանելոց
էր զնա:

Յիշել զինքն և հանել ի բանտէ
անախ:

Բառնալոց էր զզլուխ ներա ի
նմանէ:

Յետ երկց աւուրց:

Զփայտէ:

Թռչունք երկնից:

Օր ծննդոց էր Փարաւոնի:

Կացջոց զտակառապեան անդէն
յիշխանութեան իւրում:

Զմատակարարն կախեաց զփայտէ:

Ոչ յիշեաց, այլ մտացաւ զնա:

ԴԱՍ Դ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ԱՆՈՒՆ ԳՅՅԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅՅԱԿԱՆ.

Հ. Անուճը քանի՞ տեսակ է.

Պ. Երկու: ոմանք գոյական կասուին, եւ ոմանք ածական:

2. Գոյական անունը սրն է.

Պ. Գոյակա՞ն կասուին այն անուններն, որ կցուցընեն թէ այս կամ այն բանը ի՞նչ է, կամ այս եւ այն անձը ո՞վ է. այնպէս որ եթէ հարցուի թէ ո՞րն է՞, պատասխանը կը լինի գոյական. զոր օրինակ ծառ, ուրբա, արեւ, օդ, ջուր, մարդ, շինք, զինք, եթէ հարցուի թէ ո՞րն է՞, պատասխանը կը լինի նոյնպէս գոյական անունով. զոր օրինակ Յովնէ, Պետրոս, Լեւոն:

2. Ածական անունը սրն է.

Պ. Ածակա՞ն կասուի այն անունն որ գոյականին քով կը գրուի, ու կցուցընէ թէ այս կամ այն բանը ի՞նչո՞ւն է՞ բան է, կամ թէ այս կամ այն անձը ի՞նչո՞ւն է՞ մարդ է. զոր օրինակ բարի, սուր, սպիտակ, արեւմտիկ, կանաչ:

2. Ի՞նչ գիւրին եղանակ կայ ճանչնալու թէ սր անունը գոյական, եւ սրը ածական է.

Պ. Նրբ անունին քով յարմարի է՞ն կամ մարդ խօսքը, նշան է որ այն բառը ածական է. եթէ չյարմարի, գոյական է. զոր օրինակ կարելի է ստել, բարի է՞ն, քաղցր է՞ն, ցանկալի է՞ն. — ուրեմն է՞ն, սուր, ցանկալի բառերը ածական են: Նմանապէս, որովհետեւ կարելի է ստել, աղնիւ մարդ, խմսատուն մարդ, արդար մարդ, յայտնի է որ սուր է՞ն, արդար, իմաստով բառերը ածական են: Ի՞նչ ծառ է՞ն, պտուղ է՞ն, տուն է՞ն ստել կարելի է, ուրեմն ծառ, ուրբա, արեւ է՞ն բառերը գոյական են:

Պէտք է որ վերի կանոններուն նայելով՝ աշակերտն ընտրէ նախընթաց րնադիրներուն մէջէն, ևս և զրակն, զոյական և ածական անուններ, մինչև որ կարողանայ խօսյն ճանչնալ որ և իցէ անուան զոյական կամ ածական լինելը:

ԵՅԹՆԵԼԿ ԲՍԵՆՆԵՐՈՐԳ ԵՅԹՆԵՐՈՐԳ

ԳԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ .

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ .

1. Յեա երկուց ամաց ետես Փարաւոն երազ: Փըւէր թէ կայցէ յեզր գետոյ. եւ ահա որպէս թէ ի գետոյ անտի ելանէին եօթըն երկնջք գեղեցիկ տեսանելով եւ ընտիրք մարմնով, եւ արածէին ի խաղի անդ:

2. Եւ այլ եւս եօթն երկնջք ելանէին յետ նոցա ի գետոյ անտի՝ զազիրք տեսանելով եւ վտարք մարմնով, եւ ուտէին զեօթն երկնջան գեղեցիկա տեսլեամբ եւ զընտիրս:

3. Զարթեալ Փարաւոն եւ անդրէն ի քուն եմուտ, եւ ետես երազ երկրորդ: Եւ ահա եօթն հասկք ելանէին ի միում վնջի՝ ընտիրք եւ գեղեցիկք. եւ եօ-

1. Երկու տարի յետոյ երազ տեսաւ Փարաւոն: Կարծէր թէ գետին եղերքը կեցած է. եւ ահա իբր թէ այն գետէն եօթը երկնջ կելնէին՝ գեղեցիկ տեսքով եւ մարմնով ընտիր, եւ ջրին քաշուած տեղը կարծէին:

2. Ուրիշ եօթն երկնջներ եւս կելնէին անոնցմէ յետոյ այն գետէն՝ զարշելի տեսքով ու վատուծ մարմնով, եւ կուտէին այն եօթը գեղեցիկ եւ ընտիր երկնջները:

3. Արթընցաւ Փարաւոն ու նորէն քուն մտաւ, եւ երկրորդ երազ եւս տեսաւ: Մէկ վնջի վերայ եօթը հասկ (ցորենի գլուխ) կելնէին՝ ընտիր եւ գեղեցիկ.

Թրն այլ հասկաք սինք եւ խորշակահարք ելանէին յետ նոցա, եւ կլանէին զեօթն հասկան զընտիրս եւ զատքս:

4. Եւ իրբեւ առաւօտ եղեւ՝ առարեաց կոչեաց Փարաւոնն զամենայն երազահանս և զխալտոսի եւ զամենայն իմաստունս նորա, եւ պատմեաց զերազն իւր. եւ ոչ որ էր որ մեկնէր զայն:

5. Յայնժամ խօսեցաւ տակառապետն առաջի Փարաւոնի եւ տաց զիրս երազոցն իւրոյ եւ զմատակարարին, եւ թէ սրպէս մեկնեաց զայն պատանին Երրայեցի՝ ծառայ զահճապետին:

6. Առարեաց Փարաւոն եւ կոչեաց զՅոսէփ: Հանին զնա ի բանտէ անտի, եւ փորրեցին զհերս նորա, եւ փոխեցին զպատմուճան նորա, եւ եկն առաջի Փարաւոնի:

ուրիշ եօթը հասկ եւս կեւնէին նոցա ետեւէն՝ պարապ ու չորցած, եւ կըկանէին այն եօթն ընտիր ու լեցուն հասկերը:

4. Առաւօտ որ եղաւ, մարդ զրկեց ու կաճեց Փարաւոնն և զխալտոսի բոլոր երազահաններն ու իմաստունները, եւ պատմեց իւր տեսած երազը. ոչ որ չկար որ կարենար մեկնել:

5. Այն ժամանակ տակառապետը խօսեցաւ Փարաւոնի առջեւն ու պատմեց իրեն զմատակարարին տեսած երազներուն բանը, եւ թէ ինչպէս մեկնեց զանոնք Երրայեցի տղան որ զահճապետին ծառան էր:

6. Փարաւոն մարդ զրկեց ու կանչեց Յոսէփը: Հանեցին զինքը բանտէն, մաղերը կտրեցին, հագուստը փոխեցին, եւ այնպէս եկաւ Փարաւոնի առջեւ:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Յետ երկուց ամաց.

Յտես Փարաւոն երազ.

Թուեր թէ կայցէ յեզր զետոյ.

Ի զետոյ անտի ելանէին եօթն ե-
րինջք.

Գեղեցիկ տեսանելով.

Ընտիրք մարմնով.

Արածէին ի խաղի անդ.

Ե՛լ ևս եօթն երինջք.

Ջաղիրք տեսանելով.

Վտիտք մարմնով.

Ուտէին զեօթն երինջսն.

Ջարթեալ Փարաւոն.

Անդրէն ի քուն եմուտ.

Յտես երազ երկրորդ.

Եօթն հասկք ելանէին ի միում
փնջի.

Եօթն ալլ հասկք սինք և խոր-
շակահարք.

Ելանէին յետ նոցա.

Կլանէին զեօթն հասկն.

Հասկք ընտիրք և ատրքք.

Իրրև առաւօտ եղև.

Կուեաց Փարաւոն զերազահանս
Սգիպատսի.

Սրկու տարի յետոյ. երկու տա-
րիէն.

Փարաւոն երազ տեսաւ.

Կերևնար իրնն թէ զետի մի ե-
զերք կեցած է.

Եօթը երինջ կելնէին զետէն.

Սիրուն՝ աղևոր տեսքով.

Պատուական մարմնով. զէր ու
փափուկ.

Ջրին քաշուած տեղը կարծէին.

Ուրիշ եօթը երինջ ևս.

Տեսքերը զարշնչի.

Մարմինները վատուժ.

Կուտէին այն եօթն երինջները.

Արթընցաւ Փարաւոն.

Նորէն քունը տարաւ.

Սրկրորդ երազ մի ևս տեսաւ.

Եօթը հատ ցորենի դուխ կելնէր
մէկ փնջի վերայ.

Ուրիշ եօթը հասկ՝ եօթը ևս
պարսպ ու խորշակէ զարնուած.

Կելնէին նոցա ետեւէն.

Կըկլէին եօթը հասկերը.

Պատուական ու լեցուն հասկեր.

Երբ որ առաւօտ եղաւ.

Կանչեց Փարաւոն Սգիպատսի և-
րազ մեկնողները.

Պատմաց զերազն իւր
 Ոչ որ կր որ մեկնէր զայն
 Իստեցաւ տակաւապեան առաջի
 Փարաւոնի.
 Ետաց զիրս երազոյն.
 Ո՛ր զէս մեկնեաց զայն պատանին
 Երբայցիցի.
 Փարաւոն կոչեաց զՅոյսէփ.
 Հանին զնա ի բանակ անտի.
 Փորբեցին զՀերս նորա.
 Փոխեցին զպատմուհան նորա.
 Եկն Յոսէփ առաջի Փարաւոնի.

Պատմց իւր երազը:
 Մեկը չկոր որ անոր մեկնութիւնը
 տար:
 Տակաւապեաք խօսեցաւ Փարաւ
 ոնի առջևը:
 Ետաց երազներուն բանը:
 Ի՞նչ կերպով Հրեայ պատանին
 անոր մեկնութիւնը տուաւ:
 Փարաւոն Յոյսէփը կանչեց:
 Հանեցին զինքը բանակն:
 Մաղերը կորեցին:
 Նորա Հագրուսը՝ կապան փոխե
 ջին:
 Եկաւ Յոսէփ Փարաւոնի առ
 ջևը:

Գ Ա Ս Գ .

ԶՐՈՒՑԱՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՆ .

Հ-բ-բ-բ-բ-բ.

Զի՞նչ ետես Փարաւոն.
 Ե՞րբ ետես զերազն.
 Զի՞նչ թուէր նմա.
 Ո՛ր կայր Փարաւոն յերային.
 Զի՞նչ կրանէր ի գետոյ անտի.
 Որպիտի՞ էին երինջքն.
 Զի՞նչ առնէին երինջքն.

Գ-բ-բ-բ-բ-բ.

Երազ :
 Յետ երկուց ամաց,
 Թուէր թէ կայցէ յեղջ գետոյ,
 Յեղջ գետոյ,
 Եօթն երինջք,
 Գեղեցիկք տեսանելով և ընտիրք
 մարմնով,
 Երած էին.

Ո՞ր արած էին.

Զի՞նչ ելանէր յետ նոցա ի զե-
տոյ անտի.

Եւ սորա որպիսիք էին.

Զի՞նչ առնէին վտիտ երինջքն.

Զի՞նչ արար Փարաւոն յետ ա-
ռաջնոյ երազոյն.

Զի՞նչ էր որ ելանէր ի միում
փնջի.

Որպիսի՞ էին միւս Հասկքն որ
յետ նոցա ելանէին.

Զի՞նչ առնէին Հասկքն սինք և
խորշակահարք.

Զո՞ հոշեաց Փարաւոն.

Զի՞նչ պատմեաց նոցա.

Ո՞վ ի նոցանէ մեկնեաց զայն.

Ո՞վ խօսեցաւ յայնժամ առաջի
Փարաւոնի.

Եւ զի՞նչ ասաց.

Զի՞որդ յիշատակէր զՅովսէփի.

Զո՞ առաքեաց և հոշեաց Փարա-
ւոն.

Ուստի՞ Հանին զնա.

Զի՞նչ արարին զՏերս նորա.

Եւ զի՞նչ զպատմուճանն.

Ո՞ր զնաց ի բանտէ անտի.

Ի խաղի անդ.

Ը՛յլ ևս եօթն երինջք ելանէին:

Զագիրք տեսանելով և վտար
մարմնով.

Ուտէին զեօթն իրենցսն զեղեցիկս
տեսեանք և զընտիրս:

Զարժեաւ և անզրկն ի բուն ե-
մուտ, և ետես երազ երկրորդ:

Եօթն Հասկք ընտիրք և զեղե-
ցիկք.

Սինք և խորշակահարք էին:

Վրանէին զեօթն Հասկսն զընտիրս
և զատարս:

Զամենայն երազահամս Եզիպտո-
սի և զիմաստունս նորա:

Զերազն իւր.

Ոչ որ էր որ մեկնէր զայն:

Ցակառապեան:

Զիրս երազոյն իւրոյ և զմատա-
կարարին:

Վոչէր զնա պատանի Երրայեցի՞
ծառայ դահճապետին:

ԶՅովսէփի:

Ի բանտէ անտի.

Փորբեցին:

Փոխեցին:

Եկն առաջի Փարաւոնի:

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ .

ԹԻՒ ԱՆՅՈՒՆՆԵՐ .

Հ. Գոյականն եւ անձական անունները ի՞նչ գլխաւոր վա-
րտականք ունին .

Պ. Թիւն, շաւղ, եւ շաւղահար :

Հ. Թիւր ի՞նչ է .

Պ. Թիւ կասուի անունին հէ՛ղ կամ շաք ցուցընելը :

Հ. Ուրեմն քանի՞ տեսակ է թիւր .

Պ. Երկու տեսակ, Նշա՛ղ եւ Յո՛ղ :

Հ. Եզակի թիւր ս՛րն է .

Պ. Եզակի է բառը՝ երբ որ մէկ մարդ կամ մէկ բան
միայն կցուցընէ . զոր օրինակ Մարտիմ, Բարդ, առաքին-
ութիւն, Երեւոյն :

Հ. Յոգնակի թիւր ս՛րն է .

Պ. Յոգնակի կասուի բառը՝ երբ որ մէկէն աւելի կամ
շատ մարդ՝ շատ բան կցուցընէ . զոր օրինակ Մարտիմանք,
Բարդիկ, առաքինութիւնք : Երեւոյնք :

Հ. Եզակի բառը ի՞նչ կանոնով յոգնակի կլինի .

Պ. Հասարակ կանոնով՝ երբ որ եզակիին վրայ + տառը
աւելցընես, յոգնակի կդառնայ . զոր օրինակ առաքինու-
թիւն, յո՛ղ, առաքինութիւնք . երինջ, յո՛ղ, երինջք . բայց
շատ բառեր կան՝ որոց յոգնակին ուրիշ կերպերով կձեւա-
նայ ինչպէս Մարտիմ, Մարտիմանք, Բարդ, Բարդիկ, առաք, առ-
աքանէ, այր, որեար, գէր, գէրան, և այլն :

ԵՐԹՆԵՆԿ ԶՅԱՆԵՐՈՐԳ ՈՒԹԵՐՈՐԳ

ԳԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ .

1. Իբրեւ պատմեաց Փարաւոն զերազոն իւր Յովսեփայ, մեկնեաց Յովսէփ զերազոն զայնոսիկ այսպէս՝ թէ եօթն երկնջքն գեղեցիկք եւ եօթն հասկքն գեղեցիկք եօթն ամ են:

2. Ահա ամք եօթն եկեսցեն, ասէ: բազում լիութեան յամենայն երկիրս Նգիպտացւոց, եւ յետ այնորիկ եկեսցէ եօթն ամ սովոյ, եւ սպառեսցէ սովն զերկիր, քանզի սաստիկ լինիցի յոյժ:

3. Եւ եա խորհուրդ Փարաւոնի՝ խնդրել այր մի իմաստուն եւ խորհրդական, զոր կացուցէ ի վերայ երկրին Նգիպտացւոց, եւ նա կացուցէ գործակալս՝ որ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Երբ որ պատմեց Փարաւոն Յովսեփայ իւր երազները, Յովսէփ այն երազներն այսպէս մեկնեց՝ թէ եօթը գեղեցիկ երկնջներն ու եօթը գեղեցիկ հասկերը եօթը տարի են:

2. Ահա, ասաց, եօթը տարի մեծ առատութիւն պիտի լինի բոլոր այս Նգիպտացւոց երկրիս մէջ, եւ այնուհետեւ եօթը տարի սով պիտի գայ. այն սովը երկիրս պիտի փճացընէ, վասն զի խիստ սաստիկ պիտի լինի:

3. Խորհուրդ առաւ Փարաւոնի որ իմաստուն ու խոհեմ մարդ մի փնտռէ, զինքը զնէ Նգիպտոսի վերակացու, եւ նա գործակալներ կարգէ, որ առա-

Հինգերորդեացեն գարմախ
երկրին զեօթն ամացն լի-
ութեան, և կերակուրք ի
քաղաքս պահեսցին, զի մի
սատակեսցի երկիրն ի սո-
վոյ:

4. Ասէ Փարաւոն ցՅով-
սէփ. որովհետեւ եցոյց
քեզ Աստուած զայդ ամե-
նայն, չիք այր խմաստնա-
դոյն և խորհրդական քան
դքեզ. դու լիցիս ի վերայ
տան իմոյ, և բերանոյ
քում հնազանդ լիցի ամե-
նայն ժողովուրդ իմ. բայց
միայն ախոսովս ի վերոյ ե-
զէց ևս քան դքեզ:

5. Եւ հանեալ զմատա-
նին իւր ի ձեռանէ իւրմէ՝
եզ ի ձեռին Յովսեփայ-
զդեցոյց նմա պատմուճան
բեհեղեայ, և արկ մանեակ
ոսկի ի պարանոց նորա, և
եհան զնա յերկրորդ կառս
իւր. և քարոզ կարգայր
առաջի նորա:

տութեան եօթը տարւոյն
մէջ երկրին բերքերուն
հինգերորդ մասը ժողովն
ու քաղաքներուն մէջ ու-
տելիք պահուի որ երկիրը
սովէն չջարգուի:

4. Փարաւոն ասաց Յով-
սեփայ, թէ որովհետեւ Աս-
տուած քեզ յայտնեց այդ-
բաները, քեզնէ աւելի ի-
մաստուն ու խոհեմ մարդ
չկայ. դուն պէտք է լինիս
իմ տանս վերակացուն, և
իմ բոլոր ժողովուրդս քու
խօսքիդ հնազանդի. ևս
միայն այս իմ ախոսովս
վեր պիտի լինիմ քան ըզ-
քեզ:

5. Յետոյ հանեց մատա-
նին իւր ձեռքէն ու Յովսե-
փայ ձեռքը դրաւ. բեհեղէ-
կապայ հագցուց անոր, վի-
զըն ոսկիէ՝ մանեակ անցուց,
իւր երկրորդ կառքը նըս-
տեցուց զինքը, և առջեւէն
մունեակիկը կանչելով կեր-
թար:

Հ Ա Տ Ը Ն Տ Ի Ր Թ Ա Ր Գ Մ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն .

Պատմեաց Փարաւոն զերազն իւր
Յովսեփայ .

Մեկնեաց Յովսեփի զերազսն զայ .
Նոսիկ .

Եօթն երկնջքն եօթն ամ են .

Ամբ եօթն եկեսցեն .

Ամբ բազում լիութեան .

Յամենայն երկիրս Եգիպտացւոց .

Յետ այնորիկ եկեսցէ եօթն ամ
սովոյ .

Ապառեսցէ սովն զերկիր .

Սովն սաստիկ լինիցի յոյժ .

Յովսեփի խորհուրդ ետ Փարաւոնի .

Խնդրել այր մի իմաստուն .

Նա կացուցցէ զործակալս .

Հինգերորդեսցեն զարմախ երկրին .

Պերակուրք ի քաղաքս պահեսցին .

Մի սասակեսցի երկիրն ի սովոյ .

Եցոյց քեզ Աստուած զայդ ամե-
նայն .

Չիք այր իմաստնազոյն քան ըզ-
քեզ .

Դու լիցիս ի վերայ տան իմոյ :

Փարաւոն իւր երազները պատ-
մեց Յովսեփայ .

Յովսեփ այն երազներուն մեկնու-
թիւնը տուաւ .

Եօթը երկնջը եօթը տարի է :

Եօթը տալի պիտի գայ :

Մեծ առատութեան տարիներ :

Բոլոր այս Եգիպտոսի երկիրը :

Այնուհետև պիտի գայ եօթը տա-
րի սով :

Սովը երկիրը պիտի փճացընէ :

Սովը խիստ սաստիկ պիտի լինի :

Յովսեփի խորհուրդ տուաւ Փա-
րաւոնի :

Խեղացի մարդ մի փնտուել :

Նա զործակալներ դնէ :

Երկրին բերքերուն հինգերորդ մաս-
ը ժողովն :

Քաղաքներուն մէջ ուտելիք պա-
հալի :

Երկիրը սովն չգարգուի :

Աստուած քեզ ցուցուց բոլոր
այդ բաները :

Քեզնէ աւելի իմաստուն մարդ
չկայ :

Դուն պետք է լինիս իմ տանս
վերակացուն :

Բերանոց քում հնազանդ լինել
ամենայն ժողովուրդ իմ.

Միայն ամուսնաբախ ի վերայ եղեց ես
քան զքեզ.

Սհան զմատանին իւր ի ձեռանկ
իւրմէ.

Սղ զմատանին ի ձեռին Յովսեփայ.
փայ.

Զգեցոյց նմա պատմութեան բեհե-
զեայ.

Երկ մանեակ ոսկի ի պարանոց
նորա.

Սհան զնա յերկրորդ կառս իւր.

Քարոզ կարգայր առաջի նորա.

Իմ բոլոր ժողովուրդս քո խա-
քել զուրս շինել.

Միայն ամուսնաբախ վեր պի-
տի լինիմ.

Հանեց ձեռքն իւր մատանին:

Գրաւ մատանին Յովսեփայ ձեռ-
քը:

Բեհեզէ կապայ հարցուց անոր:

Ոսկիէ մանեակ անցուց նորա վի-
զը:

Իւր երկրորդ կառքը նստեցուց
զինքը:

Մուսեփայ (Մատանի) կկանչէր նորա
առջևէն:

ԴԱՍ Գ.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հարցանի.

Զինչ պատմեաց Փարաւոն Յով-
սեփայ.

Զինչ արար Յովսեփ.

Ո՞րպէս մեկնեաց.

Որպիտէս կուեաց զեօթն աման որ
գալոց էին.

Ո՞ր գալոց էին եօթն աման լիա-
թեան.

Գարանի.

Զերազան իւր:

Մեկնեաց զերազան զպնտսիկ:

Ե յարկս թէ եօթն երկնչքն եօ-
թն ամ են.

Ե մտազում լիութեան:

Յամենայն երկիրն Եգիպտացուց:

Զինչ զայնց էր յնա այնորիկ.

Զինչ ասաց թէ արասցէ սովն
այն.

Եւ ընդէր.

Զինչ խորհուրդ եա Յովսէփ
Փարաւոնի.

Ըս ինչ արդեօք.

Զինչ պարտէին առնել զործա-
կալքն.

Զոր արմտիս.

Ո՞ր պահեսցին, ասէր, կերա-
կուրք.

Եւ ընդէր այն.

Ո՞ եցոյց Յովսեփայ զայն ամե-
նայն.

Զխորդ գովեաց Փարաւոն զՅով-
սէփ.

Ո՞ւր կացոյց զնա.

Զինչ առնելոց էր ժողովուրդն
Փարաւոնի.

Փարաւոն իւ կամեցաւ ի վերայ լի-
նել քան զՅովսէփ.

Զինչ կՅան Փարաւոն ի ձեռա-
նէ իւրմէ.

Եւ զինչ արար զայն.

Զինչ զընցոյց Փարաւոն Յով-
սեփայ.

Որպիսի էր պատմուածանն.

Եօթն ամ սովոյ:

Թէ սպառեսցէ զերկիր:

Քանզի սաստիկ լինիցի յոյժ ա-
սեր:

Խնդրել այր մի իմաստուն և խոր-
հրդական:

Զի կացուցէ զնա ի վերայ երկ-
րին Եզրպատացւոց:

Լինգերորդել զարմտիս երկրին:

Զեօթն ամացն լիութեան:

Ի քաղաքս:

Զի մի՛ սասակեսցի երկիրն ի սո-
վոյ:

Աստուած:

Ահ, չիք այր իմաստնագոյն և
խորհրդական քան զքեզ:

Ի վերայ տան իւրոյ:

Լնագանդ լինելոց էր բերանոյն
Յովսեփայ:

Միայն ակողմովն իւրով:

Զմատանին իւր:

Եղ ի ձեռին Յովսեփայ:

Զպատմուածան:

Բնհեղեայ էր:

Զքնչ արկ ի պարանոց նորա-
Ո՞ր արկ Փարսուան զճանկանն
սակի.

Ո՞ր եհան Փարսուան զՅովսեփ-
Զքնչ կամ օ՞ կարգայր առաջի
Յովսեփայ.

Ո՞ր առաջի կարգայր քարոզչ.

Մանեակ սակի
Ի պարանոց Յովսեփայ.

Յերկրորդ կառս խոր
Քարոզչ.

Առաջի Յովսեփայ.

Գ Ա Ս Գ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՀՈՒՅՔ ԵՆՈՒՂՆՑ.

Հ. Հալտն ի՞նչ է.

Պ. Հալտն կասուի անուան կերպ կերպ փոփոխուիլը՝ վեր-
ջէն կամ սկիզբէն. ինչպէս ահա Յովսեփ անունը կփոխուի
ըստ տեղւոյն: Եւ կլինի Յովսեփայ, Յովսեփաւ, է Յովսեփայ,
դՅովսեփ. Բանք բառը կլինի Բանքի, Բանքիւ, է Բանքէ, զԲանք:

Հ. Քանի՞ կերպ հոլով կայ.

Պ. Գլխաւոր հոլովները հինգ. հատ են մեր լեզուին մէջ.
Եւ կասուին Սէրաւան, Տրաւան, Գործիւան, Բացարաւան, Եւ
Հայցաւան. բայց չփոխուած անունն Եւս ստորաբար հոլովի
տեղ կգրուի, եւ կասուի Ողղաւան. ասով հոլովներուն թի-
ւը վէջ կլինի:

Հ. Հոլովները էլղաւան են միայն՝ թէ նաեւ յաֆնալի.

Պ. Հասարակ անունները թէ եզակի կհոլովին Եւ թէ
յոգնակի. բայց յարաւան սուրբ անունները, որ են մար-

դու կամ տեղի անուններ, սովորաբար եզակի միայն կհան-
լովին:

Հ. Հասարակ բառեր չկան որ միայն եզակի գործածուին .

Պ. Կան, ինչպէս սորա . ռէշ, յոյս, խառնուր: Բառեր եւս
կան որ միայն յոգնակի կրանին, ինչպէս սորա . քառ, քառ,
քառ: միտ, կտի, արդիւն, եւլն:

ՅՕԹՆԵՆԿ ԶՍԸՆԵՐՈՐԿ ԻՆՆԵՐՈՐԿ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

ԹԱՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Յովսէփ ամաց երես-
նից էր յորժամ ընծայե-
ցաւ առաջի Փարաւոնի:

2. Ել Յովսէփ յերեսաց
նորա եւ շրջեցաւ ընդ ամե-
նայն Եգիպտոս, եւ ժողո-
վեաց դամնայն կերակուրս
ամացն եօթանց՝ յորս էր
լիութիւն յերկրին Եգիպ-
տացոց, եւ համբարեաց
կերակուրս ի քաղաքս . եւ
ժողովեաց զցորեան իբրեւ
զաւաղ ծովու բաղում
յոյժ:

1. Յովսէփ երեսուն տա-
րեկան էր երբ Փարաւոնի
առջեւն ելաւ:

2. Ելաւ Յովսէփ Փարա-
ւոնի առջեւէն ու բոլոր Ե-
գիպտոսը պտրտեցաւ, Ե-
գիպտացոց երկրին մէջ ե-
ղած եօթը առատութեան
տարիներուն բոլոր կերա-
կուրները ժողովեց, եւ քա-
ղաքներուն մէջ ուտելիքի
պաշար դիզեց . ծովու ա-
ւազին պէս խիստ շատ ցո-
րեն ժողովեց:

3. Երբև անցին ամբ լիութեանն, սկսան գալ եօթն ամբ սոլոյն: Աղաղակեաց ամենայն ժողովուրդն առ Փարաւոն վասն Հացի. եւ նա ասէ ցնոսա. երթայք առ Յօվսէփ: եւ զոր ինչ ասիցէ ձեզ՝ արասջիք:

4. Երաց Յօվսէփ զամենայն շտեմարանս ցորենոյ եւ վաճառէր Եգիպտացւոցն. եւ ամենայն աշխարհք գային յԵգիպտոս՝ ցորեան գնել ի Յօվսեփայ. զի զօրանայր սոլն ընդ ամենայն երկիր:

5. Յայնժամ ասէ Յակօր ցորդ իսն իւր. ահա լսեմ թէ գոյ ցորեան յԵգիպտոս. իջէք անգր եւ գնեցէք մեզ սակաւ մի կերակուր:

6. Բայց զԲենիամին զեղբայրն Յօվսեփայ ոչ արձակեաց ընդ նոսա. քանզի ասէր՝ թէ գուցէ պատահիցէ նմա հիւանդութիւն:

3. Երբ որ առատութեան տարիներն անցան, սոլին եօթր տարիներն սկսան գալ: Բոլոր ժողովուրդը ձայնը բարձրացուց Փարաւոնին՝ Հացի համար. իսկ նա ասաց նոցա՝ թէ Յօվսեփին գնացէք, ինչ որ ասէ ձեզ՝ այն արէք:

4. Բացաւ Յօվսէփ բոլոր ցորենի շտեմարանները, եւ կծախէր Եգիպտացւոց. ուրիշ ամեն երկիրներն Եգիպտոս կուգային որ ցորեն գնեն Յօվսեփէն. վաստըն զի սոլը քանի կերթար կսաստկանար ամեն տեղ:

5. Այն ատեն ասաց Յակօր իւր որդւոցը թէ ահա կլսեմ որ Եգիպտոս ցորեն կայ. ելէք գնացէք այն տեղն ու մեզ փոքր ինչ ուտելիք գնեցէք:

6. Բայց Յօվսեփայ Բենիամին եղբայրը չարձրկեց նոցա հետ. վասն զի այս կասէր՝ թէ գուցէ հիւանդութիւն պատահի նորա:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ՔԱՐԿՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Յովսէփ ամաց երեսնից էր.
 Ընծայեցաւ առաջի Փարաւոնի.
 Եւ Յովսէփ յերեսաց նորա.
 Ըրջեցաւ ընդ ամենայն Եգիպտոս.
 Ժողովեաց զամենայն կերակուրս
 ամացն եօթանց.
 Լամբարեաց կերակուրս ի քաղա-
 քս.
 Ժողովեաց զցորեան.
 Իրրև զաւաղ ծովու.
 Անցին ամբ լիութեանն.
 Սկսան գալ եօթն ամբ սովոյն.
 Ազգականաց ժողովուրդն առ Փա-
 րաւոն.
 Երթայք առ Յովսէփ.
 Զոր ինչ ասիցէ ձեզ՝ արասցիք.
 Երաց Յովսէփ զշտեմարանս ցո-
 րենց.
 Ամենայն աշխարհք գային յԵ-
 գիպտոս.
 Գային զնել ցորեան ի Յովսեփայ.
 Զօրանայր սօյն ընդ ամենայն եր-
 կիր.
 Լսեմ թէ զոյ ցորեան յԵգիպտոս.
 Իջէք անդր.

Յովսէփ երեսուն տարեկան էր.
 Փարաւոնի աօջևն կաւ. Փարա-
 ւոնի ներկայացաւ.
 Յովսէփ կաւ նորա աօջևն.
 Բոյր Եգիպտոսը քալեց, պըտը-
 տեցաւ.
 Այն եօթը տարուան բոլոր ու-
 տելիքները ժողովեց,
 Քաղաքներուն մէջ ուտելիք դի-
 զեց պահեց,
 Յորեն ժողովեց,
 Ծովու աւազին պէտ,
 Անցան առատութեան տարիները.
 Սոյն եօթը տարիներն սկսան
 գալ.
 Ժողովուրդը Փարաւոնին բողոքեց,
 Գնացէք Յովսէփին,
 Ինչ որ ասէ ձեզ՝ արէք,
 Յովսէփ ցորենի շտեմարանները
 բացաւ.
 Ամն երկիրներէ Եգիպտոս կու-
 գային,
 Յովսեփին ցորեն զնելու կուգային.
 Սոյն ամն տեղ կատականար.
 Կսեմ որ Եգիպտոս ցորեն կայ,
 Լոն իջէք. գնացէք այն տեղը.

Գնեցէք մեզ սակաւ մի կերակուր.
ԶԲնիամբն ոչ արձակեաց ընդ
նոսա.

Գուցէ պատահեցէ նմա Հիւան-
գութիւն.

Քիչ մը աւակեք գնեցէք մեզ.

Բնիամբնը շնորհաց որ երթայ
նոցա Հեա:

Կարելի է որ Հիւանդութիւն պա-
տահ նորա:

ԿԱՍ Գ.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հ-Գ-Գ-Գ-Գ

Քանի՜ ամաց էր Յովսէփ յոր-
ժամ ել առաջի Փարաւոնի.

Ուստի՜ ել յայնժամ Յովսէփ.

Նւ զի՞նչ արար.

Զի՞նչ ժողովեաց.

Զորոջ ամաց.

Զի՞նչ Հաճարեաց ի քաղաքս.

Զի՞նչ ժողովեաց.

Ո՞րչափ.

Ն՞որ սխտան զալ եօթն ամբ առ-
վոյն

Զի՞նչ արար ժողովուրդն.

Վասն էր աղաղակեաց.

Ու ո՞ առաքէր զնոսա Փարաւոն.

Զի՞նչ պատուիրէր նոցա.

Զի՞նչ երաց Յովսէփ.

Զի՞նչ առնէր զցորեանն.

Գ-Գ-Գ-Գ-Գ

Ամաց երեսնից էր.

Յերեսաց Փարաւոնի.

Շքնեցաւ ընդ ամենայն Եգիպտոս.

Զամենայն կերակուրս ամացն ետ-
թանց.

Յորս էր լիութիւն յերկրին Ե-
գիպտացւոց.

Կերակուրս.

Յորեան բազում յոյժ.

Իրրն զաւաղ ծովու.

Իրրն անցին ամբ լիութեանն.

Աղաղակեաց առ Փարաւոն.

Վասն Հացի.

Ու Յովսէփ.

Առնել՝ զոր ինչ ասիցէ ջնոսա
Յովսէփ.

Զամենայն շահարանս ցորենոյ.

Վաճառ էր Եգիպտացւոցն.

Ո՞ր գայր յԵզրպատու.
 Առ ի՞նչ գային յԵզրպատու.
 Յուսմէ՞ր զնէին.
 Ընդէ՞ր յԵզրպատու գային.

Զի՞նչ ասաց Յակոբ թէ լսիցէ.
 Զի՞նչ պատուիրեաց որդ.ոցն.
 Ո՞րչափ.
 Զո՞ ոչ արձակեաց ընդ նոսա.
 Ո՞ր էր Բենիամին.
 Ընդէ՞ր ոչ արձակեաց զնա.

Ամենայն աշխարհք գային,
 Գնեչ ցորեան,
 Ի Յովսեփայ,
 Զի զորանայր սոյն ընդ ամենայն
 երկիր,
 Թէ զչո ցորեան յԵզրպատու,
 Իջանեչ անդր և զնեչ կերակուր,
 Սակաւ մի,
 ԶԲենիամին,
 Եզրայր էր Յովսեփայ,
 Գուցէ, ասէր, պատահիցէ նմա
 Տիւանդուլթիւն:

ԴԱՍ Դ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՀՈՒՆՎՊ ԱՆՈՒԱՆՑ.

Հ. Հոլովները իրարմէ զանազանելուն դիւրին եղանակը
 ո՞րն է.

Պ. Այս է դիւրին եղանակը. պէտք է նայել թէ այս կամ
 այն հոլովը՝ ըստ նշանակութեան կամ իմաստին՝ ի՞նչ
 հարցմունքի պատասխան է:

Հ. Օրինակներով հասկըցուր այդ բանը.

Պ. Յովսեփայ ըստ պատասխան է ո՞ւր հարցման. Յովսեփայ՝
 որո՞յ հարցման. Յովսեփայ՝ որո՞յ հետ հարցման. Ի Յովսեփայ՝
 յարե՞լ կամ յարմարե՞լ հարցման: Նմանապէս հայ բառը պա-
 տասխան է ի՞նչ կամ ի՞նչ բան հարցման. հայնէ՞ ի՞նչ բանէ

Հարցման. հարցի՞նք է՞նչ բանով Հարցման. է հարցի՞նք է՞նչ բանով Հարցման:

Հ. Ո՞ր է կամ է՞նչ բան Հարցման ս՞ր հարցի՞ր կպատասխանէ:

Պ. Սեղանի մէջ. դոր օրինակ, ո՞ր. — Յովնէի, Փարսոնի, Յակոբի: Ի՞նչ կամ է՞նչ բան. — Երազ, սով, հաց, բանօր, Եւայլն:

Հ. Որո՞յ կամ է՞նչ բանի (տճ. քիմիկոս կամ նիւթի) Հարցման ս՞ր հարցի՞ր կպատասխանէ:

Պ. Սեղանի մէջ. դոր օրինակ, որո՞յ. — Յովնէի, Փարսոնի, Յակոբի: Ի՞նչ բանի. — Երազ, սով, հաց, բանօր, Եւայլն:

Հ. Ո՞ր է կամ է՞նչ բանի (տճ. քիմիկոս կամ նիւթ) Հարցման ս՞ր հարցի՞ր կպատասխանէ:

Պ. Տրտման. դոր օրինակ, ո՞ր. — Յովնէի կամ է Յովնէի, Յովնէի: — Ի՞նչ բանի. — Երազ կամ յերազ, սով կամ է սով. հացի կամ է հաց. բանօր կամ է բանօր, Եւայլն:

ԵՅԹՆԵԸԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ

ԳԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ .

ԹԱՐԿԱՆՈՒԹԻՒՆ .

1. Եզրաբն Յովսեփայ
եկեալ առ նա՛ Երկիր պա-
գանէին ի վերայ Երեսաց
խոնարհ յԵրկիր:

1. Յովսեփայ եզրաբն
եկան իրեն՝ Երկրպագու-
թիւն արին՝ Երեսի վերայ
ընկնելով մինչեւ գետին:

2. Իբրեւ ետես Յովսէփ զեղբարսն իւր՝ ծանեալ եւ օտարանայր ի նոցանէ՛:

3. Խօսեցաւ ընդ նոսա խստագոյնս եւ պտէ. Ուստի՞ գայք: Եւ նորա ասեն. յերկրէն Քանանացւոց՝ գընել կերակուրս: Եւ նորա ոչ ծանեան զնա:

4. Յիշեաց Յովսէփ զերազն իւր զոր ետես եւ ասէ ցնոսա. լրտեսք էք դուք, եւ դիտել զել եւ զմուտ աշխարհիս եկեալ էք:

5. Եւ նորա ասեն. ոչ տէր. ծառայք քո երկոտասան եղբայր եմք, որդիք առն միոյ. կրտսերն առ հօր իւրում է այսօր, եւ միւսն չէ ի միջի:

6. Ասէ ցնոսա Յովսէփ. այդ իսկ է զոր ասացի թէ լրտեսք էք. եւ գովին յայտարարէք: Երգուեալ յարեւն Փարաւոնի, ոչ ելանէք աստի եթէ ոչ եկեսցէ եղ-

2. Երբ որ տեսաւ Յովսէփ իւր եղբայրները՝ ճանցաւ, ու ինքզինքը օտար կճեւացնէր:

3. Նաա խստութեամբ խօսեցաւ հետերն ու ասաց. ուստի՞ կուգաք: Նորա ասեն թէ Քանանացւոց երկրէն՝ ուտելիք գնելու: Զճանչցան նորա զինքը:

4. Յիշեց Յովսէփ իւր տեսած երազն ու ասաց նոցա. դուք լրտես էք. երկրիս ելքն ու մուտքը լրտեսելու եկած էք:

5. Ոչ տէր, ասին նորա. ծառայքդ տասուերկու եղբայր եմք, ամենքս մէկ մարդու զաւակ. ամենէն փոքրը այսօրուան օրս հօրը մօտն է, իսկ միւսը չկայ:

6. Յովսէփ ասաց նոցա. իմ ասածս եւս այդ է որ դուք լրտես էք. այդու եւս յայտնի արիք: Փարաւոնի արեւուն (կենացը) վերայ երգում կանեմ որ դուք

բայրն ձեր կրտսեր այօր:

7. Եւ եղ զնոսա ի բանափ զերիս աւուրս, եւ ասէ ցընոսա յաւուրն երրորդի. Զայս արարէք եւ ապրէք. զի եւ ես յԱստուծոյ երկիւզած եմ. եթէ արբ խաղաղութեան էք, եղբայր մի ի ձէնջ աստ մնացէ ի բանափ, եւ դուք տարայք զվաճառ ցորենոյն ձերոյ, եւ զեղբայրն ձեր կրտսեր ածէք առ իս, եւ հաւատարիմ լիցին բանք ձեր, ապա թէ ոչ՝ մեռանիք:

աստի չէք ելներ՝ եթէ ձեր փոքր եղբայրը չգայ այստեղ:

7. Այս ասաց ու բանա գրաւ զանոնք երեք օր. իսկ երրորդ օրն ասաց նոցա. Այս բանս արէք որ ազատիք. վասն զի ես եւս ատուածազխի մարդ եմ. եթէ դուք խաղաղասէր մարդիկ էք, ձեզնէ մէկ եղբայր թող այստեղ բանտը մնայ, իսկ դուք տարէք ձեր ցորենի սպրանքը, ու ձեր փոքր եղբայրը ինձ բերէք. այն ատեն ձեր խօսքերուն կհաւատամ. ապա թէ ոչ՝ կմեռնիք:

ԴԱՍ Բ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Եղբարքն երկիր պագանկին Յովսեփայ.

Ի վերայ երեսաց խոնարհ յերկիր. Ծանեալ Յովսեփ զեղբարսն իւր.

Եղբայրները երկրպագութիւն կանեն Յովսեփայ:

Երեսի վերայ մինչև զեօփն: Ծանցաւ Յովսեփ իւր եղբայրները:

Օտարանայր Յովսէփ յեղբարցն.

Խօսեցաւ ընդ նոսա խստագոյնս.

Ուստի* զայք.

Յերկրէն Քանանացւոց.

Դամբ զնել կերակուրս.

Նոքա ոչ ծանեան զնս.

Յիշեաց Յովսէփ զերագն իւր զոր
եանս.

Լրօնք էք դուք.

Ի՞նչ զել և զմուս աշխարհիս
եկեալ էք.

Ծառայք քո երկոտասան եղ-
բայր եմք.

Որդիք առն միոյ.

Կրտսերն առ հօր իւրում է այ-
սօր.

Միւսն չէ ի միդի.

Այդ իսկ է զոր ասացի.

Եւ զովին յայտ արարէք.

Երգուեալ յարևն Փարաւոնի.

Ոչ ելանէք աստի.

Եթէ ոչ եկեացէ եղբայրն ձեր այսր.

Եղ զնոսա ի բանտի զերիս աւուրս:

Զայս արարէք և ապրէք.

Եւ ես յԱստուծոյ երկիւղած եմ.

Եթէ արբ խաղաղութեան էք.

Յովսէփ օտարի պէս կ'վարուէր
եղբարցը հետ:

Սաստիկ խստութեամբ խօսեցաւ
նոցա հետ:

Ուստի* կուգար:

Քանանացւոց երկրէն:

Ուսելիք զնելու եկած եմք:

Նոքա չձանչցան զինքր:

Յիշեց Յովսէփ իւր տեսած երազը:

Դուք լրտես (լուստր) էք:

Երկրիս մանողն ու ելնողը զիտե-
լու եկեր էք:

Ծառայքդ տասուերկու եղբայր
եմք:

Մէկ մարդու զաւերներ:

Ամենէս փոքրը իւր հօրը քովն է
այսօր:

Մէկալը չկայ:

Ի՞մ ասածս ևս այդ է:

Այդու խօսքով իսկ յայտնի ա-
րիք:

Երգում կանեմ Փարաւոնի ա-
րևուն (կենացը) վերայ:

Չէք ելներ աստի:

Եթէ ձեր եղբայրը չգայ այստեղ:

Բանա զբաւ զիրենք երկք օր:

Այս բանս արէք, կազատիք:

Ես ևս աստուածաբախ մարդ եմ:

Եթէ հանդարտ խաղաղասեր մար-
դիկ էք:

Սղբայր մի ի ձեռք աստ Տասնկե-
 Մնասցէ ի բանափ.
 Ցարայք զվաճառ ջորենցն ձերց-
 Զեղբայրն ձեր կրտսեր ածէք առ
 իս.
 Լուսաւորի՛մ լիցին բանք ձեր.

Թող ձեր եղբայրներն մէկը այս-
 տեղ Տայ:
 Բանափ մէջ թող Տայ:
 Ձեր ջորենի աղբանքը տարէք:
 Ձեր փոքր եղբայրը բերէք ինձ:
 Ձեր խօսքերը հաւատարմութեան
 արժանի լինին.

ԳԱՍ Գ.

ՁՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հարցումի.

Ո՞չք ունե՞ք եկին առ Յովսէփայ-
 Զի՞նչ արարին իրբև տեսին զնա.
 Զխա՞րդ վարեցաւ Յովսէփ գա-
 ուղինն ընդ եղբարս իւր.
 Զխա՞րդ խօսեցաւ ընդ նոսա.
 Զի՞նչ եհարց ջնոսա.
 Աւսո՞ր՝ ասացին նորա թէ գան.
 Առ ի՞նչ գային.
 Սղբարքն Յովսէփայ ծանեա՞ն զնա
 թէ ոչ.
 Զի՞նչ յիշեաց Յովսէփ.
 Զի՞նչ ասաց Յովսէփ թէ իցին
 եղբարքն.
 Եւ առ ի՞նչ եկեալք.
 Քանի՞ կին եղբարքն Յովսէփայ.

Պատասխանի.

Սղբարք նորա:
 Սրկիրոյագանէին ի վերայ երեսաց
 խոնարհ յերկիր:
 Ծանեաւ զնոսա, բայց օտարա-
 նայր ի նոցանէ:
 Խստագոյնս:
 Եհարց թէ ուսո՞ր՝ գայք:
 Յերկրէն Քանանացոց:
 Դնել կերակուրա:
 Աչ ծանեան զնա:
 Զերազն իւր զոր հանս:
 Թէ լրտեսք են.
 Դիտել զել և զմուտ աշխարհին:
 Սրկոտասան եղբայր էին.

Ո՞ր որդիք
 Ո՞ւր էր կրտսերն.
 Եւ ո՞ւր միւսն.
 Յի՞նչ երգուաւ Յովսէփ.
 Առ ի՞նչ երգնոյր.
 Ջի՞նչ պայման եղ Յովսէփի կա-
 նելոյ եղբարցն յԾղիպտոսէ:
 Ո՞ւր եղ Յովսէփի զեղբարսն.
 Ո՞րչափ ժամանակս.
 Ե՞րբ խօսեցաւ ընդ նոսա.
 Ջի՞նչ ասաց զանձնէ իւրմէ.

 Ձո՞ր նշան խնդրեաց՝ թէ արք
 խաղաղութեան են նորա.
 Այլքն զի՞նչ պարտէին առնել.

 Ձո՞ւս անել առ նա.
 Եւ զի՞նչ յայնժամ.

 Ապա թէ ոչ՝ զի՞նչ.

Որդիք առն միոյ:
 Առ հօր իւրում էր:
 Միւսն չէր ի միջի:
 Յարևն Փարաւոնի:
 Ի հաստատել զբան իւր:
 Ջի եկեցեղ եղբայր նոցա կրտսեր
 անդր:
 Ի բանտի:
 Ջերիս աւուրս:
 Յաւուրն երրորդի:
 Ասաց՝ թէ և ինքն երկիւղած է
 յԱստուծոյ:
 Ջի եղբայր մի ի նոցանէ անդ
 մնացէ ի բանտի:
 Ցանել զվաճառ ցորենոյն իւր-
 եանց:
 Ջեղբայրն իւրեանց զկրտսեր:
 Հաւատարիմ լիցին, ասէ, բանք
 ձեր:
 Մեռանիք, ասէ:

ԴԱՍ Գ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՀՈՒՈՎ ՔԱՌՈՒՆՑ.

Հ. Ո՞ւս հետոյ արք- յերոսէլ: կամ ի՞նչ բանով հարցմանց
 Ժր հօլովը կալատասխանէ.

Պ. Գործնականը. զոր օրինակ՝ աճ. հեթ. — Յուսուբա, Յուսուբա — Ուսուբ յեռասիւ. — Մուսուբա, Էնա, Բեռա — Ինչու. — Հասի, Բասի, Երասի:

Հ. Ուսուբ, Երասի, կամ Ինչու Բասի Հարցմանց սր Հոլովը կոչատասխանէ.

Պ. Բացատրականը. զոր օրինակ՝ սրուբ. — Ինչուսի, Ինչուսի Էրասի — Ուսուբ կամ Ինչու Բասի. — յեռասիւսի, Ինչուսի, Ինչուսի, Ինչուսի, Ինչուսի, Ինչուսի:

Հ. Չու կամ Ինչու, Ինչու Բասի Հարցմանց սր Հոլովը կոչատասխանէ.

Պ. Հայտնականը. զոր օրինակ՝ զու (աճ. Բասի). — Յուսուբ, զարասիասիւսի, զասիւ. — Ինչու կամ Ինչու Բասի (աճ. Էն, Էն-յի). — զարասի, զարասիասի, զարասի:

Հոլովներուն զորութիւնը լաւ հասկընալու համար՝ պէտք է որ աշակերտը երկար կրթութիւն անէ՝ նախընթաց դասին և սորա կանոններուն նայելով, և վարժապետը պէտք է թէ զրով և թէ բերնով օրինակներ պահանջէ աշակերտէն իրարանչիւր հոլովի համար, երբեմն հարցընելով թէ այս բառը Ինչուսի է, և երբեմն հարցընելով թէ այս բառին Սրուսի կամ Գործնական կամ Բացատրական կամ Հայտնական Ինչուսի է և մինչև որ աշակերտը լաւ չորոշէ հոլովներն իրարմէ՝ պէտք չէ անցնի յաջորդ դասերուն:

ՆՈՐԾՆԵԼՎ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԿ ԸՌԵՂՆԵՐՈՐԿ

ԳԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ .

1. Եկն Յովսէփ միւս-
անգամ առ եղբարսն, էառ
ի նոցանէ զՇմաւոն եւ կա-
պեաց առաջի նոցա. եւ ետ
հրաման ընուլ զամանս նո-
ցա ցորենով, եւ զնել զար-
ծաթն իւրաքանչիւր ի քրձի
իւրում: Եւ տալ նոցա պա-
շար ի ճանապարհ. եւ նո-
ցա բարձեալ իւրաքանչիւր
ի շոյ՝ գնացին անտի:

2. Եկին առ Յակոբ հայ-
րն իւրեանց, եւ պատմե-
ցին նմա զամենայն ինչ որ
անց ընդ նոսա:

3. Եւ եղեւ ի Թափելն
նոցա զքուրձս իւրեանց եւ
կայր իւրաքանչիւր ուրուք
ծրար արծաթոյ ի քրձի
իւրում. իբրեւ տեսին ին-

ԲԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ .

1. Նորէն եկաւ Յովսէփ
եղբարցը մօտ, առաւ նոցա
մէջէն Շմաւոնն ու կապեց
նոցա առջեւը. հրամայեց
որ նոցա ամանները (քուր-
ձերը) ցորենով լեցընեն,
եւ ամեն մէկուն արծաթը
(ստակը) իւր քրձին մէջ
գնեն եւ ճանապարհի պա-
շար տան նոցա. նորա ի-
րենց էշերը բեռցուցին ու
գնացին այն տեղէն:

2. Եկան իւրեանց հօրը
Յակոբայ ու պատմեցին
ինչ բաներ որ անցեր էին
իւրեանց գլխէն:

3. Երբ որ քուրձերը
կպարպէին, տեսնեն որ ա-
մեն մէկուն փողին ծրարը
իւր քրձին մէջն է. այս որ
տեսան՝ սաստիկ վախցան

քեանք եւ հայրն իւրեանց
երկեան յոյժ:

4. Ասէ ցնոսա Յակոր-
դիս անորդի արարէք: Յով-
սէփ չէ ի միջի: Նմաւոն չէ
ի միջի. եւ զԲենիամին եւս
առնուցուք. յիմ վերայ
եկն այս ամենայն: Այ իջա-
նէ որդի իմ ընդ ձեզ. զի
եղբայր սորա մեռաւ: եւ
սա միայն մնացեալ է. եւ
զէս վնիցի նմա հիւանդա-
նալ ի ճանապարհին զոր
երթայցէք: եւ իջուցանի-
ցէք զԾերութիւնս իմ
արամութեամբ ի դժոխս:

Թէ իբնք եւ Թէ իւրեանց
հայրը:

4. Յակոր ասաց նոցա
Թէ զիս անգաւակ արիք.
Յովսէփը չկայ: Նմաւոնը
չկայ. Բենիամին եւս պի-
տի առնուք. իմ գլխու
եկան այս ամեն բաները:
Իմ որդիս ձեզ հետ չեր-
թար: վասն զի սորա եղ-
բայրը մեռաւ: սա մինակ
մնացած է. գուցէ ձեր եր-
թալու ճամբուն մէջ սա
հիւանդութեան հանդիպի.
այն ատեն իմ ծերութիւնս
տրամութենէս գերեզման
կիջեցընէք:

ԴԱՍ Բ.

ՀԱՏՇՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Եկն միւսանգամ առ եղբարս.
Եւս ի նոցանն զՇմաւոն.
Կապեաց զնա առաջի նոցա
Ես հրաման.
Ընուզ զամանս նոցա ցորենով.

Նորն եկաւ եղբարցը քով:
Առաւ նոցա մէջն Շմաւոնը:
Կապեց զինքը նոցա առջև:
Հրաման արաւ. հրամայեց.
Նոցա ամանները ցորենով լեցը-
նել:

Դնել զարծաթն իւրաքանչիւր ի
քրձի իւրում.

Տալ նոցա պաշար ի ճանապարհ.
Բարձին նոքա իւրաքանչիւր իշոյ.
Եկին առ Հայրն իւրեանց.

Պատմեցին նմա զամենայն ինչ
որ անց ընդ նոսա.

Ի թափեցն նոցա զքուրձս իւր-
եանց.

Այր իւրաքանչիւր ուրուք ծրար
արծաթոյ ի քրձի իւրում.

Ինքեանք և Հայրն իւրեանց եր-
կեան յոյժ.

Զիս անորդի արարեք.

Յովսէփ չէ ի միջի.

ԶԲենիամի՞ն ևս առնուցուք.

Յի՛մ վերոյ եկն այս ամենայն.

Ոչ իղանէ որդի իմ ընդ ձեզ.

Սղրայր սորա մեռաւ.

Սա միայն մնացեալ է.

Դէպ լինիցի նմա Հիւանդանալ.

Ի ճանապարհին զոր երթայցեք.

Իջուցանիցէք զծերութիւնս իմ
արամութեամբ ի դժոխս.

Ամեն մէկուն փողը նորա քրձին
մը զնել.

Ճամբու պաշար ապ նոցա.

Նորա իւրեանց էշերը բեռցուցին.

Եկան իւրեանց հօրը մօտ.

Պատմեցին նորա բոլոր իւրեանց
զիսէն անցածները.

Երբ նոքա քուրձերը պարպեցին.

Ամեն մէկուն փողին ծրարը՝ կա-
պողը՝ իւր քրձին մէջ կեցած էր.

Սաստիկ վախցան թէ իրենք և
թէ իրենց հայրը.

Անդաւակ թողուցիք զիս.

Յովսէփը չկայ.

Բենիամի՞նն ևս պիտի առնուր.

Այս ամեն բանն ևս ի՛մ վրաս
եկաւ.

Ի՛մ որդիս պիտի չիջնայ՝ չերթայ
ձեզ հետ.

Սորա եղբայրը մեռաւ.

Մինակ սա մնացեր է.

Գուցէ պատահի որ Հիւանդանայ.

Այն ճամբուն մէջ որ պիտի եր-
թայր.

Ծերութիւնս արամութենէս զե-
րեզման կիջնցընէք.

ՋՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ .

Հ-բ-հ-ն-ի-.

Ղ-բ-հ-ն-ի-.

Ան ո՞ եկն միւսանգամ Յովսէփ .

Զ. ո՞ ի նոցանէ առ և կապեաց .

Զ. ի՞նչ ետ հրաման .

Զ. ի՞նչ զնեղ ի քուրձս նոցա :

Եւ զի՞նչ տայ նոցա :

Զ. ի՞նչ արարին նորա զցորեանն
և զպաշարն .

Ան ո՞ եկին .

Զ. ի՞նչ պատմեցին նմա .

Զ. ի՞նչ թմայեցին .

Զ. ի՞նչ կայր ի քուրձսն .

Զ. ի՞նչ արարին իրբև տեսին զայն .

Ո՞չք էին որք երկեանն .

Զ. ի՞նչ ստէր Յակոբ թէ արարին
զնա որդիքն .

Ո՞ւր էր Յովսէփ, ո՞ւր Հմաւոն .

Եւ զո՞ կամէին թէ առնուցուն .

Զ. ի՞նչ ստէր Յակոբ ի գանգա-
տանս իւր .

Եւ զի՞նչ զԲենիամինէ .

Եւ ընդէ՞ր .

Ան եղբարսն .

Զ. Հմաւոն .

Անույ զամանս եղբարցն ցորենով
Զարծաթն իւրաքանչիւր ի քէճի
իւրում .

Պաշար ի ճանապարհ .

Բարձին իւրաքանչիւր իչցյ .

Ան Յակոբ հայրն իւրեանց .

Զամենայն ինչ որ անց ընդ նոսա :

Զ. քուրձս իւրեանց .

Պայր իւրաքանչիւր ուրուք ծրար
արծաթոյ ի քէճի իւրում .

Երկեան յոյժ .

Բնքեանք և հայրն իւրեանց .

Անորդի .

Յովսէփ չէր ի միջի, Հմաւոն չէր
ի միջի .

Զ. Բենիամին .

Թէ յի՞մ վերայ եկն այս ամե-
նայն .

Թէ ոչ իջանէ որդի իմ ընդ ձեզ .

Զ. ի եղբայր սորա մեռաւ, ստեւ և
սա միայն մնացեայ է .

Ջի՞նչ ասեր թէ զուցե դեպ լի-
նիցի նմա.

Եւ զի՞նչ անցք ընդ ինքն անցա-
նէին յայնժամ.

Հիւանդանայ ի ճանապարհին յոր
երթայցենս.

Երկուէր զի ծերութիւն իւր իջա-
նէր արամութեամբ հանգերձ ի
դժոխս.

ԴԱՍ Դ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՀՈՒՈՎՔ ԱՆՈՒՈՅՑ.

Հ. Գործիական հոլովն ի՞նչ կերպով կձեւանայ.

Պ. Գործիական հոլովը գրեթէ միշտ կձեւանայ Սեռա-
կանէն՝ վերան աւելցընելով այս տառերէս մէկը, -; է, ք.
զոր օրինակ.

Ուղղ. Բան,	Սեռ. Բանի,	Գործ. Բանի-
» Ժաբդ,	» Ժաբդայ,	» Ժաբդէ.
» համբ,	» համբը,	» համբք.

Հ. Բացառական հոլովն ի՞նչ կերպով կձեւանայ.

Պ. Բացառականը կձեւանայ Տրականէն՝ վերջը գրուելով
է կամ այ կամ ոյ, եւ սկիզբն աւելցընելով է կամ յ նախդի-
րը. զոր օրինակ.

Ուղղ. Բան,	Տրակ.	Բանի,	Բաց. է Բանէ.
» Տէրան,	»	Տէրանայ,	» է Տէրանայ.
» Ժաբդ,	»	Ժաբդայ,	» է Ժաբդայ.

Հ. Ի նախդրին տեղը ԵՐբ յ կգրուի.

Պ. Երբ որ բառը ձայնաւոր տառով սկսի. ինչպէս, ազգ,
յազգէ. Աբամ, յԱբամայ. արդար, յարդարայ:

2. Հայցական հոլովն ի՞նչ կերպով կձևւանայ:

Պ. Աւղղականին սկիզբն աւելցընելով շատաք, զոր օրինակ:

Աւղղ.	բան,	Հայց.	բան.
»	հարց,	»	հարց.
»	գարց,	»	գարց:

Բնագրաց մէջէն և զբան պետպէս օրինակներ առնելով՝ պէտք է աշակերտին մտքին մէջ բաւականորեւ այս հոլովաց ձևացնուերը:

ԵՄԹՆԵՐԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ԵՐԿՈՐԳ

Գ Ա Ս Ա .

ԲՆԱԳԻՐ .

1. Իբրև սպառեցին եզրարքն Յախսեփայ ուտել զցորեանն զոր բերին յերկրէն Եգիպտացոց, առէ ցնոսա հայրն իւրեանց. Դարձեալ երթայք գնեցէք սակաւ մի կերակուր:

2. Առէ ցնա Յուդա. եթէ ոչ արձակես զեզրայրդ մեր ընդ մեզ, ոչ երթիցուք: Արձակէ ընդ իս զգատանեա-

ԲԱՐԿՄԱՆՈՒԹԻՒՆ .

1. Երբ որ Յախսեփայ եզրարքը կերան հատուցին այն ցորենն որ Եգիպտոսէն բերած էին, առաց նոցա իւրեանց հայրը. նորէն գրնացէք, փոքր ինչ ուտելիք գնեցէք:

2. Յուդան առաց նորա եթէ այդ մեր եզրայրը հետերս չարձրկես, չեմք երթար: Արձրկէ ինձ հետ այդ.

կըզ, ես առնում զգա յե-
րաշխի:

3. Առէ ցնոսա Իսրայէլ
Հայրն իւրեանց. եթէ այդ-
պէս իցէ, առէք ի պտղոյ
երկրիս յամանս ձեր եւ
տարայք առննպատարագս,
աւետին եւ մեղր եւ խունկ
եւ ստաշխն եւ բււեկն եւ
ընկոյզ. եւ արծաթ կրկին
առէք ի ձեռս ձեր. զար-
ծաթն որ դարձաւ յամանս
ձեր՝ տարայք ընդ ձեզ.
գուցէ ընդ խարս ինչ իցէ:

4. Եւ զեղբայրդ ձեր ա-
ռէք, եւ արիք իջէք առ
այրն. եւ Աստուածն իմ
տացէ ձեզ շնորհս առաջի
առնն, եւ արձակեցէ ընդ
ձեզ զեղբայրն ձեր զմիւս
եւ զԲենիամին. բայց ես որ-
պէս անդաւակեցայ՝ անգա-
ւակեցայ:

5. Յարուցեալ արանցն
իջին յԵգիպտոս, եւ կացին
առաջի Յովսեփայ, Իբրեւ
ետես զնոսա Յովսէփ՝ ասէ

տղան, ես դորա համար ե-
րաշխաւոր կլինիմ:

3. Ասաց նոցա Իսրայէլ
իւրեանց Հայրը. եթէ այդ-
պէս է, ձեր քրձերուն մէջ
երկրիս պտուղներէն առէք
ու ընծայ տարէք այն մար-
դուն. աւետին, մեղր, խունկ,
ստաշխ, բււեկն եւ ընկուզ.
Իսկ փողին կրկինն առէք
ձեր ձեռքը. այն ստակն որ
ձեր քրձերուն մէջ դարձեր
էր՝ հետերդ տարէք. գու-
ցէ սխալմունք է եղել:

4. Առէք նա եւ այդ ձեր
եղբայրն ու ելէք գնացէք
մարդուն. Աստուած տայ
որ երես գտնէք մարդուն
առջեւը, եւ հետերդ ար-
ձըկէ ձեր միւս եղբայրն ու
Բենիամինն եւս. իսկ ես
անդաւակ մնացի ու մնացի:

5. Ման մարդիկը՝ Եգիպ-
տոս իջան ու Յովսեփայ
ներկայացան. Յովսէփ զա-
նոնք տեսնելուն պէս՝ ա-

ց հազարապետ տան իւրոյ
տար զարսդ ի տուն, եւ զէն
զենիս եւ պատրաստեա-
ղի ընդ իս ուտելոց են արքդ
այդ որիկ ի միջօրէի:

6. Եւ տեսեալ արանցն
եթէ տարան զնսսա ի տուն
Յայտեփայ, ասեն ցմբմեանս.
վասն արծաթոյն որ դար-
ձաւ յամանս մեր զառա-
ջինն՝ մտանեմք անդր, առ
ի խուելոյ զմեզ, եւ առնուլ
զմեզ ի ծառայս եւ զէշս
մեր:

սոց իւր տանը հազարա-
պետին. տուն տար այդ
մարդիկը, անասուններ մոր-
թէ ու պատրաստէ, վասն
զի այդ մարդիկը հետս կե-
րակուր պիտի ուտեն կէ-
սօրին:

6. Երբ տեսան մարդիկն
որ զիրենք Յոյսեփայ առ-
նը տարին, ասին իրարու
թէ առաջին անգամուն մեր
քուրձերովը ետ դարձուած
փողին համար է որ այնտեղ
կըմտնեմք. մեր վերայ պիտի
փընարուտեն, յետոյ զմեզ
ծառայ պիտի բռնեն, եւ
ձեռքերէս մեր էշերն պի-
տի առնուն:

ԴԱՍ Բ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Ազատեցին ուսեյ զցորեանն
Յորեանն զոր բերին յերկրէն Ե-
զիպոսացոց.
Գարձեալ երթոյք.
Գնեցէք սակաւ մի կերակուր.

Կերան ըմբօցոցին ցորենը,
Եւ յն ցորենն որ բերին Եզիպոսա-
ցոց երկրէն.
Նորէն գնացէք.
Փոքր ինչ ուտելիք գնեցէք:

Եթէ ոչ արձակես զեղբայրդ մեր
ընդ մեզ .

Ոչ երթիցուք .

Արձակեա՛ւ ընդ ի՞նչ զպատանեակդ .

Ես առնում գրա յերաշխի .

Եթէ պղպես իցէ .

Առէք ի պողոյ երկրիս .

Յամանս ձեր .

Տարայք առնն պատարագս .

Արծաթ կրկին առէք ի ձեռս ձեր .

Զարծաթն որ դարձաւ յամանս
ձեր .

Տարայք ընդ ձեզ .

Գուցէ ընդ խարս ինչ իցէ .

Եւ զեղբայրդ ձեր առէք .

Արիք իջէք առ պրն .

Աստուածս իմ տացէ ձեզ շնորհս
առաջի առնն .

Արձակեսցէ ընդ ձեզ զեղբայրն ձեր .

Ես անզաւակեցայ .

Յարուցեալ արանցն՝ իջին յԵ-
զիպոսս .

Կացին առաջի Յովսեփոյ .

Ասէ Յովսեփի ցհազարապետ տան
իւրոյ .

Տար զարսդ ի տուն .

Զնն զհնիս և պատրաստեա .

Եթէ չթողուս որ այդ մեր եղբայրը
մեր հետ գայ .

Ձեմք երթար .

Արձրկէ ինձ հետ այդ տղան .

Ես դորա համար երաշխաւ որ
կրկինմ .

Եթէ պղպես է .

Երկրիս բերքերէն առէք .

Ձեր ամաններուն մէջ .

Ընծաներ տարէք մարդուն .

Փողին կրկինն առէք ձեր ձեռքր .

Այն ստակն որ ձեր ամաններովը
դարձած էր .

Տարէք ձեզ հետ .

Կարեղի է խարեութիւն՝ սխալ մի
պատահած է .

Այդ ձեր եղբայրն ևս առէք .

Ելէք գնացէք այն մարդուն .

Իմ Աստուածս այնպէս անէ՝ որ
երես զանէք մարդուն առջև .

Ձեզ հետ արձրկէ ձեր եղբայրը .

Զաւակէ զուրկ մեացի .

Մարդիկն կլան գնացին Եզիպոսս .

Յովսեփոյ առջև կլան կանգնե-
ցան .

Ասաց Յովսեփի իւր տանը հազար-
ապետին՝ վերակացուին .

Այն մարդիկը տուն տար .

Կենդանիներ մորթէ ու պատրաս-
տէ .

Ընդ իս ուսեաց եւ արքայ պղծելի
ի միջորեի.

Տարան զնոսա ի տուն Յովսեփայ.

Վասն արծաթոյն որ դարձաւ յա-
մանս մեր զստարինն.

Մասնեօք անդր.

Ըս ի խուկոյ զմեզ .

Ըսնույ զմեզ ի ծառայս .

Ըսնուլ զէչս մեր.

Ը յն մարդիկը ինձ Հեա կերակուր
պիտի ուսեն կետորը .

Տարնն զիրենք Յովսեփայ տունը .

Ը յն սարկին Համար՝ որ մեր ա-
մաններովք դարձաւ առ ջի ան-
զամուն .

Էսն կետնեք .

Վրաներս պարտուելս Համար .

Զմեզ ծառայ՝ զերի անկու մըտ-
քով .

Մեր կշիբը ձեռքերնէս անկու
Համար .

ԳԱՍ Գ.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՒՆ .

Հարցումս .

Զի՞նչ արարին եղբարքն Յովսե-
փայ զցորեանն զոր բերին .

Ուստի՞ բերեալ էին զցորեանն .

Զի՞նչ ասաց ջնոսա Հայրն իւր-
եանց .

Ըս ի՞նչ .

Զի՞նչ ասաց Յուդա ջհայրն .

Զո՞ ստեր նա արձակել .

Որով պայմանաւ .

Զի՞նչ ասաց Յակոբ անուլ
յամանս իւրեանց .

Գոչումս .

Սպառեցին ուսել .

Յերկրէն Եդիպասացոց .

Դարձեալ երթայք յԵդիպասու .

Գնել սակաւ մի կերակուր .

Եթէ ոչ արձակես զեղբայրդ մեր
ընդ մեզ՝ ոչ երթիցուք .

ԶԻննխամին՝ զոր պատանեակ կո-
չէր .

Ինքն առնոյր զնա յերաջիսի .

Ի պտոյց երկրին, ուստի՞ն է մեզր
և ըն .

Է՞ր աղագան.
Եւ արծաթ սրչափ անուշ ասեր.
Զոր արծաթ ասեր ասնել ընդ
իւրեանս.

Ընդէր.
Զի՞նչ մաղթէր Յակոբ որդւոցն.

Եւ զի՞նչ յուսայր անտի.

Եւ զի՞նչ զանձնէն ասեր.

Ու՞ր իջին արքն.

Ու՞ր կացին.

Զի՞նչ արար Յովսէփ.

Ըն ի՞նչ.

Ե՞րբ կամ յորձւմ ժամու.

Ու՞ր տարան զարսն.

Վասն է՞ր կարծեցին արքն թէ
մտանն անդր.

Եւ առ ի՞նչ.

Եւ ապա զի՞նչ.

Զի՞նչ այլ ևս անուշ.

Յանել ասնն պատարագս
Ըրծաթ կրկին.

Զարծաթն որ դարձաւ յամանս
նոցաւ.

Գուցէ ասե ընդ խորս ինչ իցէ.
Զի Աստուածն իւր ասցէ նոցա
չնորչս առաջի Յովսէփայ.

Զի արձակեցցէ ընդ նոսա զեղ-
բայրն իւրեանց զսիւս և զԵ-
նիամին.

Թէ անդուակեցաւ մինչև խալաւ.
ՅԵղիպտոս.

Առաջի Յովսէփայ.

Հրաման ևս Հազարապետին տա-
նել զարսն ի տուն.

Զի ընդ իս ուսելոց են ասե ար-
քըդ պղտորիկ.

Ի միջորէի.

Ի տուն Յովսէփայ.

Վասն արծաթոյն որ դարձաւ յա-
մանս իւրեանց զառաջինն.

Ըն ի խուկոյ զնոսա.

Անուշ զինքեանս ի ծառայս.

Զէչս իւրեանց.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՀՈՒՆՆԵՐ.

Հ. Ի՞նչ է հուշահիշատակը.

Պ. Որովհետեւ ամեն անուն մէկ կերպով չհարկիր, այլ զանազան կերպերով, այն այլ եւ այլ կերպերը կասուին հուշահիշատակ:

Հ. Մեր լեզուին մէջ անունները քանի՞ տեսակ հարկումն ունին.

Պ. Եօթը տեսակ. սոցանէ հինգը շարժ հարկումնք կասուին, եւ երկուքը խառն:

Հ. Պարզ հարկումնք որո՞նք են.

Պ. Պարզ կասուին այն հարկումնքը՝ որ կձեւանան այս վեց ձայնաւորներէս մէկովը. ա, է, է, է, ո, ո. սոցա եզակի խառն ու քառն հարկումնքը կձեւանան իւրեանց վերջի վանկին մէջ այդ հինգ ձայնաւորաց մէկը առնելով:

Հ. Օրինակներով հասկըցուր այդ բանը.

Պ. Եզակի Ռ. զգական. Սեռական եւ Տրական.

ըստ ա.	հարկումն:	Տէրան.	Տէրանայ.	ա.
ըստ Բ.	»	Համբ.	Համբ.	է, է.
ըստ Գ.	»	Բան.	Բանէ.	է.
ըստ Դ.	»	Մարդ.	Մարդոյ.	ո.
ըստ է.	»	Զարդ.	Զարդո.	ո.

Պարտապետը պէտք է զանազան օրինակներով սովորեցնէ աշակերտին լաւ զանազանել թէ այս ինչ անունը վերոգրեալ հինգ հարկումնք որո՞շտակը կերթայ.

ԵՕԹՆԵՆԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ԵՐՐՈՐԳ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Տարաւ ի ներքս այրն զորեարն, եւ բերին ջուր լուանալ զոտս նոցա. եւ նոքա պատրաստեցին զպատարագան մինչչեւ եկեալէր Յովսէփ:

2. Եմուտ Յովսէփ ի տուն, եւ մատուցին նմա զընծայսն զոր ունէին ի ձեռս իւրեանց, եւ երկիրպագին նմա ի վերայ երեսաց իւրեանց յերկիր:

3. Եհարց ցնոսա եւ ասէ. զի՞նք կայք. ո՞ղջ իցէ հայրն ձեր ծերունի՝ զորմէ ասացէք թէ տակաւին կենդանի է. Եւ նոքա ասեն. ողջ է ծառայ քո հայր մեր: Եւ ասէ. օրհնեալ է այրն այն յԱստուծոյ: Եւ խոնարհեցան երկիրպագին նմա:

1. Հազարապետը ներս տարաւ այն մարդիկն ու ջուր բերին լուացին նոցա ոտքերը. իսկ նոքա պատրաստեցին իրենց ընծաները քանի որ Յովսէփ չէր եկած:

2. Յովսէփ եկաւ տուն մտաւ, եւ նոքա իրենց ձեռքի ընծաները մատուցին նորա, ու երեսի վերայ ընկած՝ երկրպագութիւն արին իրեն:

3. Հարցուց նոցա ուսաց թէ ի՞նչպէս էք. առ ո՞ղջ է ձեր ծերունի հայրը՝ որոյ համար դեռ կենդանի է ասիք: — Հայրերս՝ քու ծառայ՝ առ ողջ է ասին: — Աստուծոյ օրհնած մարդն է այն ասաց. եւ ծռեցան երկրպագութիւն արին իրեն:

4. Ամբարձ զաչս իւր
Յովսէփ եւ Եսես զԲենիա-
մին զեղբայր իւր զՀամա-
մայր եւ ասէ. սոց է եզ-
բայրն ձեր կրտսեր՝ զորմէ
ասացէք ածել առ իս. Աս-
տուած ողորմեսցի քեզ, որ-
դեակ:

5. Իսայիցաւ Յովսէփ
եւ զալարէին աղիք նորա
ի վերայ եղբօրն իւրոյ, եւ
իննորէր լալ: Մտեալ ի սե-
նեակ անգր ելաց, եւ լուա-
ցեալ զերեսս իւր ել, պըն-
դեաց զանձն եւ ասէ. ար-
կէք հաց:

6. Եւ արկին նմա միայ-
նոյ, եւ նոցա իւրաքանչիւր
ուսմք, եւ Եգիպտացւոցն
որ ճաշէին ընդ նմա՝ իւրա-
քանչիւր առանձինն. զի
ոչ կարէին Եգիպտացիքն
ուտել հաց ընդ Երբայեցի-
օրն, քանզի զարշելի էին
Եգիպտացւոցն:

4. Յովսէփ աչքը վերուց՝
տեսաւ Բենիամինը, որ իւր
եղբայրն էր մէկ մօրէ. Դա՛
է՛ ասաց՝ ձեր փոքր եղբայ-
րը որ ասիք թէ ինձ պիտի
բերէք. Աստուծոյ ողոր-
մութիւնը վերագ լինի որ-
դեակ:

5. Յովսէփ ասին ու
վրայ եղաւ, սիրտը կարտե-
ցաւ եղբօրը վերայ ու լալ
կուզէր: Սենեակը մտաւ,
լացաւ. յետոյ երեսը լուաց՝
դուրս ելաւ, սիրտը ամբը-
ցուց ու ասաց. կերակուրը
ձգեցէք:

6. Ձգեցին կերակուրը
իրեն մինակ, եւ նոցա ամեն
մէկուն. հետը ուտող Ե-
գիպտացւոց եւս ամեն մէ-
կուն զտա զատ. վասն զի
չէին կրնար Եգիպտացիներ
ըր կերակուր ուտել Հրէից
հետ, որովհետեւ Եգիպ-
տացւոց համար նաքա պիղծ
էին:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Տարաւ ի ներքս գորեարն.

Բերին ջուր.

Լուանալ զոտս նոցա.

Պատրաստեցին զպատարագն.

Մինչև եկեալ էր Յովսէփ.

Եմուտ Յովսէփ ի տուն.

Մատուցին նմա զընծայսն.

Ունէին զընծայսն ի ձեռս իւր-
եանց.

Երկիրպագին նմա.

Ի վերոյ երեսաց իւրեանց.

Ձիա՞րդ կայք.

Ողջ իցէ հայրն ձեր ծերունի.

Տակաւին կենդանի է.

Ողջ է ծառայ քո հայր մեր.

Օրհնեալ է այրն այն յԱստուծոյ.

Խոնարհեցան երկիրպագին նմա.

Ամբարձ զաչս իւր Յովսէփ.

Ետես զեղբայր իւր զհամամայր.

Ա՞յդ է եղբայրն ձեր կրտսեր.

Ձորմէ ասացէք ածել առ իս.

Աստուած ողորմեսցի քեզ, որ-
դեակ.

Մարդիկը ներս տարաւ.

Ջուր բերին.

Նոցա ոտքերը լուանալ, լուանա-
լու համար.

Ընծաները պատրաստեցին.

Քանի որ զեռ Յովսէփը չէր եկած,
Յովսէփ տուն մտաւ.

Ընծաներն մատուցին իրեն.

Ընծաներն իրենց ձեռքերը բռնած
էին.

Երկրպագութիւն արին նորա.

Իրենց երեսներուն վրայ.

Ի՞նչպէս էք.

Առողջ է ձեր ծերունի հայրը.

Մինչև ցայժմ՝ ողջ է.

Առողջ է ծառայ՝ մեր հայրը.

Աստուծոյ օրհնած մարդն է նա.

Ծռեցան երկրպագութիւն արին
իրեն.

Յովսէփ աչքը վեր վերուց.

Տեսաւ իւր եղբայրը որ մէկ մօրէ
էր իրեն հետ.

Ա՞յդ է ձեր փոքր եղբայրը.

Որու համար ասիք թէ ինձ կըր-
բէք.

Աստուծոյ ողորմութիւնը վերուց
լինի որդեակ.

Ես սպիցաւ Յովսէփ:

Գալարէին աղէք նորա ի վերայ
եղբօրն ի բոյ:

Ի նորէր լալ:

Մտեալ ի սենեակ անգր երաց:

Լուացեալ զերեսս իւր ել:

Պնդեաց զանձն:

Երկէք հաց:

Երկին նմա միացնոյ:

Նոցա իւրաքանչիւր ումք:

Նզկատացիքն որ ճաշէին բնոյ նմա:

Իւրաքանչիւր աւանձինն:

Ալ կարէին Նզկատացիքն ուտել
հաց բնոյ Նբրայեցիան:

Գարշէլէ կին Նզկատացւոցն:

Յովսէփ տակն ու վերայ եղաւ:
պղտղեցաւ:

Եղիքնէրը կըկտրաուէին եղբօրը
վերայ:

Աս զէր լալ:

Սենեակը մտաւ ու լացաւ:

Նրեալ լուաց ու ելաւ:

Ինքզինքը բանեց փոքր ամբը-
ցուց:

Կերակուր ձգեցէք:

Կերակուր ձգեցին միայն իրեն ա-
ւանձինն:

Նոցա ամեն մէկուն:

Եւ յն Նզկատացիքն որ հետը կճա-
շէին:

Եմեն մէկուն զատ զատ:

Նզկատացիները շէին կրնար կե-
րակուր ուտել շրէկց հետ:

Նզկատացիներուն համար պիտի
էին:

Գ Ա Մ Գ:

ՋՐՈՒ ՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ:

Հարցում:

Չճատրաւ ի ներքս հազարապետն:

Աս ի՞նչ բերին ջուր

Նորա զե՞նչ պատրաստեցին:

Ե՞րբ:

Պատասխան:

Չորեարն:

Լուանալ զոտս նոցա:

Չպատարագան:

Կինչ չէ եկեալ էր Յովսէփ:

Ո՞ր եմուտ Յովսէփ:

Զի՞նչ մատուցին նմա:

Որպիսի մեծարանօք:

Զի՞նչ եհարց ցնոսա Յովսէփ:

Որպիսի կոչեաց զհայրն:

Զի՞նչ ասացեալ էին զմամնէ:

Զ՞որ պատասխանի ետուն Յովսէփայ:

Որպէն օրհնեաց Յովսէփ զյիշատակ հօրն:

Եւ զի՞նչ արարին եղբարքն:

Ե՞րբ ետես Յովսէփ զԲենիամին:

Զի՞նչ էր նորա Բենիամին:

Զի՞նչ եհարց զմամնէ:

Եւ զի՞նչ ասաց ցԲենիամին:

Զի՞նչ զգայր Յովսէփ յանձին ի ժամուն:

Եւ զի՞նչ արար:

Զի՞նչ էլ արտաքս ի սննկէն:

Որպէս և զի՞նչ խօսեցաւ:

Զի՞նչ արկին զհացն:

Եւ Եգիպտացոցն որ ճաշէին ընդ նմա որպէս:

Ի տուն:

Զընծայսն զոր ունէին ի ձեռս իւրեանց:

Երկիրագին նմա ի վերայ երեսաց իւրեանց յերկիր:

Զի՞նչ կայք ասէ և ո՞չ իցէ հայրն ձեր:

Ծերունի:

Թէ տակաւին կենդանի է:

Ոչչ է ասն, ծառայ քո հայր մեր:

Ասէ օրհնեալ է այրն այն յԱստուծոյ:

Խոնարհեցան երկիր պագին նմա:

Յորժամ ամբարձ զաշս իւր:

Եղբայր նորա էր համամայր:

Ա՞յդ է, ասէ եղբայրն ձեր կրթասեր:

Թէ Աստուած որդմեսցի քեզ որդեակ:

Խռովեցաւ և զալարէին աղիք նորա ի վերայ եղբորն իւրոյ, և խնդրէր լալ:

Մտեալ ի սենեակ անդր ելաց:

Լուսեցեալ զերեսս իւր ել:

Պնդեաց զանձն և ասէ արկեք հաց:

Նմա միայնոյ, և նոցա իւրաբան չիւր ումիք:

Իւրաբանչիւր ասանձինն:

էր սոցոցու .

և Ընդէր .

Զի ոչ կարելին ևզ'արտոցելն ու-
տել հոց ընդ Երբայ՝ց'ան .
Բանդի գորշելն կն ևզ'արտ-
ջոցն .

ԳԱՍ Գ .

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ .

ՀՈՒՅՎՄԻՆՔ .

Հ . Խառն հոլովմունքը որճ'իք կն .

Պ . Վեցերորդ և Եօթներորդ հոլովմունքը :

Հ . Սարա ինչո՞ւ խառն կասուին .

Պ . Անոր համար որ սոցա հոլովներուն մէկը կամ միւսը պարզ հոլովմանց մէկուն կամ միւսին հոլովներուն պէս կլինին . դոր օրինակ ; Ուղ . ազ՛ի ; Սեւ . ազ՛ի ; Գործ . ազ՛ու- , փոխանակ ասելու ազ՛ի- . — Ուղ . քար՛ի ; Սեւ . քար-ու , Գործ . քար՛ու- , փոխանակ ասելու քար-ու :

Հ . Թէ պարզ և թէ խառն հոլովմանց յոգնակները ի՞նչ պէս կձեւանան :

Պ . Այս երեք տառերուն աւելնալովը եզակի անձանց ծայրը + , ց , ո :

Հ . Գրինակներով հասկըցուր .

Պ . Յոգն . Ուղղ . Սեւ . և Տրակ . Գործ . Բաց :

- 1 . Տէրան . Տէրան + , Տէրանաց , Տէրանց + , Տէրանաց :
- 2 . Համբ . համբ + , համբց , համբք + , համբց :
- 3 . Բան . Բան + , Բանից , Բանի- + , Բանից :

- 4. Մարդ. մարդո՛ւ, մարդո՛ւց, մարդո՞ւք, ի մարդոց:
- 5. Ձարդ. զարդո՛ւ, զարդո՛ւց, զարդո՞ւք, ի զարդոց:
- 6. Ազգ. ազգո՛ւ, ազգո՛ւց, ազգո՞ւք, յազգոց:
- 7. Բարէ. բարե՛ւ, բարե՛ւց, բարե՞ւք, ի բարեաց:

Իսկ « տառը նշան է յոգնակի Հայցակաճի ու նախդրիւ Տրականի. գոր օրինակ, Հյց. զՏէրան», զհմերո, զբան, զմարտը, զլարդ, զազգ, զբարէն. Տրկ. ի Տէրան, ի հմերո, ի բան, ի մարտ, ի լարդ, յազգ, ի բարէն:

ՆՈՐՄԵՆԸ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ԶՈՐՈՐԳ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

1. Հրաման ետ Յովսէփ հազարապետին իւրում լընուլ զամանս արանցն կերակրով որչափ եւ կարիցեն բառնալ, եւ դնել զարծաթն իւրաքանչիւր ի բերան ամանոյ իւրոյ, եւ զսրկիւհըն իւր արծաթի դնել յամանի կրտսերոյն:

2. Եւ իբրեւ ելին արքն ըստ քաղաքն, եւ չէին մեկ-

ԹԱՐԿՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Յովսէփ հրամայեց իւր հազարապետին՝ որ մարդիկներուն քուրձերը լեցընեն պաշարով՝ որչափ որ կարեճան վերցընել, ամեն մէկուն ստակը իրեն քրձին բերանը դնեն, եւ իւր արծրթէ գաւաթը փոքրին քրձին մէջ:

2. Մարդիկը քաղաքէն դուրս ելածներուն պէս,

նեալ ի բաց: պնդեցաւ հա-
ղարապետն զհետ նոցա եւ
եհաա նոցա եւ ասէ. Զի՞ է
զի հաաուցէք չար փոխա-
նակ բարեաց. ընդէ՞ր գո-
ղացայք զսկիհն արծաթի:
որով ըմպէր տէրն իմ եւ
հմայելով հմայէր:

3. Եւ նորա ասնն ցնա-
ընդէ՞ր խօսիցի տէր այգ-
պիսի բանս. եթէ զարծաթն
զոր գտար յամանս մեր
զարձուցար առ ձեզ: զիս՞րդ
գողանայար ի տանէ տեառն
քոյ արծաթ կամ ոսկի: Եւ
արդ առ որում գացի ի ծա-
ռայից քոց սկիհն՝ մեացի:
Եւ մեք եզիցուք տեառն
մերում ծառայք:

Ա. Փութացան իջուցին
զբեռն խրաքանչիւր ի գե-
տին: Եւ յուղեաց՝ սկսեալ
յերիցուէն մինչեւ ի կրտսե-

երբ գեռ չէին հեռացած,
հաղարապետն ընկաւ ետեւ-
ներէն: հասաւ նոցա ու ա-
սաց. Այդ ի՞նչ բան է որ
լաւութեան տեղ վատու-
թիւն արիք. ինչո՞ւ գողցար
այն արծրթէ գաւաթը՝ ո-
րով իմ տէրս (գինի՞ ջուր)
կխմէր: ու հմայութիւն կա-
նէր:

3. Նորա պատասխան
տուին թէ ինչո՞ւ համար
այգպիսի խօսքեր կասէք
տէր. այն ստակն որ մեր
քրձերուն մէջ գտանք՝ ձեզ
զարձուցինք բերինք: ի՞նչ-
պէս կրնայինք գողնալ տի-
րօջդ. անէն արծաթ կամ
ոսկի: Այժմ՝ քու ծառա-
ներէդ որու քովն որ գրա-
նուի գաւաթը, նա թող
մեռնի: Եւ մեք մեր տիրոջը
ծառայ լինիմք:

Ա. Իսկոյն ամեն մարդ
խւր բեռը գետին իջեցուց-
նա փնտրատեց՝ մեծէն ըս-
կած մինչեւ փոքրը, եւ

բրն. եւ եզիտ զսկիհն յա-
մանի Բենիամինի:

5. Պատառեցին զհան-
դերձս իւրեանց, եւ եզին
իւրաքանչիւր զբռն իւր ի
վերայ իշոյ իւրոյ, եւ դար-
ձան ի քաղաքն:

գտաւ գաւաթը Բենիամինի
քրձին մէջ:

5. Պատառեցին նորա
իրենց վերայի հագուստը,
դրին իրենց բռնները եշե-
րուն վերայ, եւ քաղաք
դարձան:

Գ Ա Ս Բ .

Հ Ա Տ Ը Ն Տ Ի Ր Թ Ա Ր Գ Մ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ի Ն .

Հրաման ետ Յովսէփ հազարա-
պետին իւրում:

Լնու զամանա արանցն կերա-
կրով:

Որչափ և կարիցեն բառնալ:

Դնել զարծաթն իւրաքանչիւր ի
բերան ամանոյ իւրոյ:

Զսկիհն իւր արծաթի զնել յա-
մանի կրտսերոյն:

Ելին արքն ըստ քաղաքն:

Զէին մեկնեալ ի բաց:

Պողեցաւ հազարապետն զհետ նո-
ցա:

Եհաս նոցա:

Զի՞ է զի հասուցէք չար փոխա-
նակ բարեաց:

Ընդէր զոզացայք զսկիհն արծաթի:

Հրամայեց Յովսէփ իւր հազարա-
պետին:

Այն մարդոց ամանները (քուր-
ձերը) լեցընել պաշարով:

Որչափ որ կարենան վերցընել:

Ամեն մէկուն ստակը նորա քրձին
բերանը զնել:

Իւր արծրթէ գաւաթը ամենէն
փոքրին ամանը զնել:

Մարդիկը քաղաքէն դուրս ելան:

Հեռու զնացած չէին:

Աւաղեց հազարապետը նոցա ե-
տէն:

Հասաւ նոցա:

Ինչո՞ւ համար լաւութեան տեղ
վատութիւն արիք:

Ինչո՞ւ զոզցաք արծրթէ գաւաթը:

Ե. յետ ընդեր տերն իմ .
Նոգաւ հմայելով հմայեց .

Ընդէր խափցի տեր այդպիսի բա-
նըս .

Զարծաթն զոր դասք յամանս
մեր .

Դարձուցար առ ձեզ .

Զիսորդ գողանայսք արծաթ կամ
ոսկի .

Ի տանն տեառն քոյ .

Ես որում գացի սկիհն՝ մեռցի .

Մեր եղիցուք տեառն մերում
ծառայք .

Փռ թացան .

Ի շուցին զրեռն իւրաքանչիւր ի
զեափն .

Յու զնայ .

Սկսեալ յերիցուէն մինչև ի կըրա-
սերն .

Սգիտ զսկիհն յամանի Բենիա-
մինի .

Պատաս եցին զհանդերձս իւր-
եանց .

Սղին իւրաքանչիւր զրեռն իւր ի
վերայ իշջ իւրոյ .

Դարձան ի քաղաքն

Ընով կիմար իմ տերու

Ընով հմայութիւններ (գուշա-
կութիւններ) կաներ .

Ինչն այդպիսի խօսքեր կատար
տէր .

Ե. յն ստափն որ գտանք մեր քուր-
ձերուն մէջ .

Դարձուցինք ձեզի .

Ինչպէս կրնայինք գողնալ ար-
ծաթ կամ ոսկի .

Քու տիրոջդ տնէն .

Որուն քովն որ գանուի գուաթը՝
այն մարդը թող մեռի .

Մեր ծառայ (ղերի) լինիսք մեր
տիրոջը .

Երտորացին .

Իջեցուցին ամենքը իրենց բեռը
զեափն .

Փնտտեց, փնտրուեց .

Մեծէն սկսած՝ մինչև ամենն
փորրը .

Դասու գուաթը Բենիամինի քըր-
ձին մէջ .

Պատաս եցին իրենց հագուստները .

Ըսնն մարդ զրու բեռը իւր իշուն
վրայ .

Քաղաքը զարձան .

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հարցումն.

Ո՞ւմ ետ հրաման Յովսէփ.
Զի՞նչ հրամայեաց նմա.

Ո՞րչափ.
Եւ զի՞նչ առնել զարծաթն զոր
բերին.

Ո՞ր ասաց զնել զսկիհն իւր.
Որպիսի՞ էր սկիհն.

Ուստի՞ ելին արքն.

Ո՞րչափ հեռացեալ էին.

Զի՞նչ արար հազարապետն.

Զի՞նչ ասաց ցնոսա.

Զոր յանցանս զներ ի վերայ նո-
ցա.

Զի՞նչ առնէր այնու տէրն իւր.

Զոր պատասխանի հտուն նմա
արքն.

Զի՞նչ զարձուցեալ էին առ նա.

Զի՞նչ ինչ անհնարին կամ ան-
հաւատալի համարէին.

Զոր պայման առաջարկեցին նմա.

Ո՞ր իջուցին զբեռն իւրաքանչիւր.

Ձգումն.

Հաղարապետին իւրում.

Լնուլ զամանս արանցն կերա-
կրով.

Որչափ և կարիցեն բառնալ.

Դնել զարծաթն իւրաքանչիւր ի
բերան ամանոց իւրոյ.

Յամանի կրտսերոյն.

Արծաթի էր.

Ըստ քաղաքն.

Ձէին մեկնեալ ի բաց.

Պնդեցաւ զհետ նոցա և եհաս
նոցա.

Զի՞ է ասէ զի հասուցեք շար
փոխանակ բարեաց.

Ընդէր գողացայք, ասէր, զսկիհն
արծաթի.

Ըմպէր, և հմայելով հմայէր.

Ընդէր, ասեն, խօսիցի տէր այդ-
պիսի բանս.

Զարծաթն զոր գտին յամանս
իւրեանց.

Գողանալ ի տանէ տեառն նորա
արծաթ կամ ոսկի.

Առ որում գացի ասեն, սկիհն,
մեռցի.

Ի գեախն.

Զինչ արար Հազարապետան ըզ-
րեոխնան.

Արձկ կարգաւ.

Ա՛ր կզիւս զսկիհն.

Զինչ արարին կզարքն.

Եւ զի՛նչ զրեոխնան արարին.

Եւ ո՛ր զնացին.

Յուզնաց:

Ակսեալ յերկջուն մինչև ի կըրտ-
անքն:

Յամանին Բենիամինի:

Պատառեցին զՀանգերնա իւր-
եանց:

Եզին իւրաքանչիւր զրեոն իւր ի
վերայ իշոյ իւրոյ:

Գարնան ի քաղաքն:

ԳԱՍ Գ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ԳԱՐԶ ՀՈՒՈՎՈՒՄՆ Ա.

Հ. Առաջին պարզ Հոլովման մի օրինակ տուր եզակի եւ
յոգնակի.

Եզակի.

Պ. Առաջ. Տխտան.

Տէրան.

Սէր. Տխտանայ.

Տէրանէն.

Տըռի. Տխտանայ, ի Տխտան.

Տէրանէն.

Պարշ. Տխտանաւ.

Տէրանաւ.

Բաց. ի Տխտանայ.

Տէրանէն.

Հայց. զՏխտան.

Տէրանը.

Յոգնակի.

Առաջ. Տխտանք.

Տէրանէիք.

Սէր. Տխտանաց.

Տէրանէիքան.

Տրւմբ. Տիտանաց, ի Տիտանս.	Տէր-աննէրոնն.
Գործ. Տիտանօք.	Տէր-աննէրով.
Բայ. ի Տիտանաց.	Տէր-աննէրէն.
Հայց. զՏիտանս.	Տէր-աննէրը.

Հ. Տէր-անն բառին պէս ի՞նչ անուաններ կհօլովին.

Պ. Շատ յարուստ անուաններ, այս ինքն մարդու եւ տեղւոյ անուաններ, ինչպէս սորա. Յւնիք, Յուրբ, Արամ, Արամ, Տէր-անն, Խորհրդ, Յետոս, Մեհարդ, Լշտի-թէն, Վաղարշապատ, եւ այլն:

Հ. Սորա ամենքն եւս ունի՞ն յոգնակի.

Պ. Յատուկ անուանները սովորաբար յոգնակի չեն գործածուիր. միայն ոմանք՝ հարկ եղած ժամանակը յոգնակի կհօլովին՝ Տէր-անն անուանին պէս:

Հ. Հասարակ անուաններ կան որ առաջին հոլովման պէս հօլովին.

Պ. Կան՝ Թէպէտ եւ բոլորովին նման չէ անոր իրենց հօլովումը: Եւ են նոքա՝ որ կվերջանան ըն, էն. զոր օրինակ: սերն, սերման, սերմաժե, է սերմանէ. սերմանէ կամ սերմոնէ, սերմանց, սերմաժէ, է սերմանց: — Սէն, սեան, սեամբ, է սեանէ. սէնէ, սեանց, սեամբէ, է սեանց: — Բարո-նիւն, Բարո-նիւան, Բարո-նիւաժէ, է Բարո-նիւնէ. Բարո-նիւնէ, Բարո-նիւանց, Բարո-նիւաժէ, է Բարո-նիւանց:

Թէ այս հօլովման և թէ յաջորդներուն վրայ շատ օրինակներ պէտք է հօլովել տայ վարժապետը աշակերտին, և իմէ կան բառեր՝ որ ընդհանուր կանոնէն կխտորին՝ նոցա խտորման պատճառներն ըստ կարի հասկըցընէ:

ԵՕԹՆԵՆԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ԿՆՆԿԵՐՈՐԳ

ԳՆՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

1. Եմուա Յուդա եւ եղբարք իւր առ Յովսէփ, եւ անկաւ առաջի նորա ի վերայ երկրի: Ասէ ցնոսա Յովսէփ. զի՞նչ են իրքդ զոր արարէք: Ասէ Յուդա. զի՞նչ տացուք պատասխանի տեառն, կամ զի՞նչ խօսիցիմք, կամ զոր իրաւունքս ցուցանիցեմք. աւասիկ կամք ծառայք Տեառն մերոյ եւ մեք եւ առ որում սկիհն գտաւ:

2. Եւ նա ասէ. քաւ լիցի ինձ առնել զբանդ զայդայրն առ որում սկիհն գրտաւ: նա եղիցի իմ ծառայ, եւ գուք ելէք ողջութեամբ առ Հայրն ձեր:

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Յուդան ու եղբայրները մտան Յովսէփայ տունը եւ գետին ընկան նորա առջևը: Յովսէփ ասաց նոցա թէ այդ ի՞նչ էր ձեր արածը: Յուդայ պատասխանեց. ի՞նչ պատասխան տամք տէրութեանդ, կամ ի՞նչ ասեմք, կամ ի՞նչ իրաւունք ցուցնեմք. ահա մեք ամենքս տէրութեանդ ծառաներն եմք՝ թէ մեք եւ թէ նա՛ որոյ քով գլտնուեցաւ գաւաթը:

2. Նա պատասխանեց թէ քաւ լիցի, ես այդպիսի բան չեմ աներ. այն մարդը՝ որում քովն որ գաւաթը գլտնուեցաւ՝ նա կլինի ինձ ծառայ, իսկ գուք բարով երթաք ձեր հօրը քով:

3. Մատուցեալ առ նա Յուզա եւ ասէ. Աղաչեմ տէր, խօսեսցի ծառայ քո բան մի առաջի քո: Եւ պատմեալ նմա թէ որպէս էառ ի հօրէն զեղբայրն իւր զկրտսեր, ասէ. եւ արդ եթէ երթայցեմք առ ծառայ քո հայր մեր, եւ պատանեակս չիցէ ընդ մեզ, եւ նորա ոգին կախեալ կայ զգորա ոգւոյդ, վախճանիցի:

4. Եւ արդ կացից ես ծառայ քո փոխանակ մանկանդ ստրուկ տեառն իմոյ, եւ պատանեակդ ելցէ ընդ եղբարս իւր: Քանզի զիարդ ելանիցեմ առ հայրն իմ՝ եթէ պատանեակդ չիցէ ընդ մեզ. զի մի տեսից ըզջարիսն որ գտանիցեն ըզհայրն իմ:

3. Առաջ անցաւ Յուզան ու ասաւ. կաղաչեմ տէր, հրաման տուր ծառայիդ որ առջեւդ մէկ խօսք ասեմ: Փոքր եղբայրը ինչ կերպով հօրը ձեռքէն առածը պատմելէն յետոյ ասաց. այժմ թէ որ երթամք քու ծառայիդ՝ մեր հօրը քով, եւ այդ տղայն չգրտնուի մեզ հետ, որ նորա հոգին գորա հոգիէն կախուած է, կվախճանի:

4. Ուրեմն ես քու ծառայ քոյ տղուն տեղը մընամ տէրութեանդ գերիխակ այդ պատանեակը թող երթայ եղբարցը հետ: Աստըն զի ես ի՞նչպէս երթամ հօրս՝ թէ որ այդ տղան մեզի հետ չլինի. թող չըտեսնեմ հօրս գլխուն գալու փորձանքները:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Նման Յուզայ առ Յովսէփ .
 Ընկաւ առաջի նորա .
 Ի վերայ երկրի .
 Զի՞նչ են իբրդ զոր արարէք .
 Զի՞նչ տացուք պատասխանի տեա-
 րն .
 Զի՞նչ խոսիցիմք .
 Զո՞ք իրաւունս ցուցանիցեմք :

Աւասիկ կամք ծառայք տեսան
 մերոյ .
 Առ որում՝ սկիհն գոտաւ .

Բաւ լիցի ինձ առնել զբանդ զայդ .
 Նա եղիցի իմ ծառայ .
 Դուք ելէք ողջութեամբ առ Հայրն
 ձեր .
 Խոսեսցի ծառայ քո բան մի ա-
 ռաջի քո .
 Նմէ երթայցեմք առ Հայր մեր .
 Պատանեակս չիցէ ընդ մեզ .
 Նորա ողին կախեալ կայ զգորա
 ոգւոյդ .
 Վախճանիցի .
 Վայցից ևս սորակ տեսան իմոյ .
 Փոխանակ մանկանդ :

Մտաւ Յուզան Յովսէփայ տունը .
 Ընկաւ նորա առջևը .
 Գեանի վրայ .
 Այդ ի՞նչ բան է որ արիք .
 Ի՞նչ պատասխան տամք մեր տի-
 րոջը .
 Ի՞նչ ասեմք .
 Ի՞նչ իրաւունք ցուցնեմք ի՞նչ
 կերպով զմեզ արդարացընեմք .
 Ահա մեր տիրոջ ծառաներն ենք .

Որուն մտա որ դանուկցաւ դաւա-
 թը .
 Աստուած չանկ որ ևս այդպիսի
 բան անեմ .
 Նա պէտք է ծառայ լինի ինձի .
 Դուք բարով երթաք ձեր Հօրը
 քով .
 Թող ծառայ մէկ խօսք ասէ քու
 առջևդ .
 Թէ որ երթամք մեր Հօրը քով .
 Այս տղան մեր Հետը չլինի .
 Նորա հոգին զորա հոգիէն կա-
 խուած է .
 Անշուշտ կգախճանի .
 Եւ կենամ իմ տիրոջս գերի .
 Այդ տղուն տեղը .

Պատանեակդ ելցէ ընդ եղբարս
իւր .

Զիւրդ ելանիցեմ առ հայրն իմ .

Մի տեսից զչարիսն որ գտանիցեն
զհայրն իմ .

Այդ աղան թող երթայ եղբայր-
ներուն հետ :

Ի՞նչպէս կրնամ հօրս քով եր-
թալ :

Զտանեմ հօրս զցետուն գալու փոր-
ձանքները :

Գ Ա Ս Գ .

ԶՐՈՒԾԱՏՐՈՒԹԻՒՆ .

Հարցումն .

Առ ս' եմուտ Յուդա և եղբարք
իւր .

Եւ զի՞նչ արար .

Զի՞նչ ասաց ջնսա Յովսէփ .

Զի՞նչ ետ նմա պատասխանի
Յուդա .

Զի՞նչ առաջարկեաց .

Հաւանեցաւ ընդ այն Յովսէփ .

Եւ զի՞նչ վասն պղտցն ասեր .

Զի՞նչ արար Յուդա .

Ձգումն .

Առ Յովսէփ .

Անկաւ առաջի նորա յերկիր .

Զի՞նչ են, ասէ, իբրդ զոր արա-
րէք :

Զգիտեր նա զի՞նչ ալ պատաս-
խանի, կամ զոր իրաւունս ջու-
ցանել :

Աւտիկ կամքի, ասէ, ծառայք
տեսն մերոյ և մեր և առ ու-
րում սկիհն գտաւ .

Ոչ, այլ՝ ասէ՛ այրն՝ առ որում
սկիհն գտաւ՝ նա եղիցի իմ
ծառայի :

Զի ելցեն ողջութեամբ առ հայրն
իւրեանց :

Մտեաւ առ Յովսէփ և աղաչէր
զնա :

Զի՞նչ պատմաց Եոզեփոյ-

Զի՞նչ յայտ առնէր զգոթ Տօր
խրոյ առ Բենիամին.

Նւ. զի՞նչ կասկածէր.

Մի՞ր.

Աւտի և զի՞նչ առաջարկէր.

Նւ. զի՞նչ զԲենիամինէ.

Ինքն ընդէր ոչ կամէր կլանել առ
Տայրն առանց պատանեկին.

Զբանս Տօր խրոյ յորժամ խընդ-
րէր արձակել ընդ խրեանս ըզ-
Բենիամին.

Նորա ոգին կախեալ կայ, սակ,
զդորա ոգոյդ.

Քե զուցէ վախճանիցի:

Եորժամ ինքեանք երթայցեն առ
նա, և պատանեակն շիցէ ընդ
նոսա.

Վացից, սակ, ևս ծառայ քո փո-
խանակ մանկանդ սարուկ տեա-
ռըն խնայ.

Նյցէ, սակ, պատանեակդ ընդ եղ-
բորս խւր.

Զի մի՛ տեսից, սակ, զշարխն որ
գտանիցեն զՏայրն իմ.

ԳԱՍ Գ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՊԱՐԱ ԵՒ ԵՊՈՆ ՀՈՂՈՎՄԻՆՔ.

Հ. Երկրորդ պարզ հոլովման երկու օրինակ տուր.

Պ. Համբ, համբը, համբըք, է համբըն. համբըտ, համբըց, համբըքտ,
է համբըց: Աստղ, աստղը, աստղըք, յաստղըն. աստղըտ, աստղըց
էստ աստղըց, աստղըքտ, յաստղըց:

Հ. Երկրորդ պարզ հոլովման երկու օրինակ տուր.

ԵՍՅՆԵՆԻ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ԳԵՏԵՐՈՐԳ

ԳԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ՝

1. Եւ ոչ կարաց Յովսէփ ժայփ ունել. եւ ձայն բարձեալ լալով հանդերձ ասէ ցեղբարսն իւր. Ես եմ Յովսէփ, արդարեւ ասկաւին կենդանի է հայրն իմ:

2. Եւ խռովեցան կղբարքրն յերեսաց նորա: Ասէ Յովսէփ. մօտ եկայք առ իս. եւ չոգան մօտ: Եւ ասէ. Ես եմ Յովսէփ կղբայրն ձեր՝ զոր դուք վաճառեցէք յնդկադատս. բայց մի ինչ տրամիք, եւ մի խխտա թըւեացի ձեզ՝ զի վաճառեցէք զիս այսր. քանզի ի փրկութիւն առարեաց զիս Աստուած առաջի ձեր:

3. Զի այս երկրորդ ամ է սովոյս ի վերայ երկրի. եւ այլ եւս հինգ ամ ոչ լինիցի

ԹԱՐԳԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Յովսէփ չգիմացաւ. ձայնը վերուց ու լալով ասաց իրեն կղբարցը. Ես Յովսէփն եմ. յերաւի դեռ սոց է հայրս:

2. Եղբայրները շփոթեցան նորա առջևը: Յովսէփ ասաց թէ մօտ եկէք ինձի. ու երբ որ մօտ գնացին, Ես եմ, ասաց, ձեր Յովսէփ կղբայրն՝ որ դուք նդկադատս ծախեցիք. բայց ամենեւին մի տրամիք, եւ ծանր չերեւոյ ձեզի որ զիս ծախեցիք հաս. որովհետեւ Աստուած զիս ձեր փրկութեանը համար յուզարկեց ձեր առջևէն:

3. Վասն զի երկրիս երեսը եկած սովին երկրորդ տարին է այս. հինգ տարի

վար եւ ոչ հունձք: Արդ-
փութացեալ ելէք առ հայ-
րըն իմ եւ ասացէք ցնա-
այսպէս ասէ որդին քո
Յովսէփ. արար զիս Աս-
տուած տէր ամենայն երկ-
րիս Եգիպտացոց. արդ եկ
էջ առ իս, եւ բնակեսցես
յերկրիս Գեսեմ, դու եւ
որդիք քո եւ որ ինչ քո իցէ,
եւ կերակրեցից զքեզ աստ:

4. Եւ անկեալ ի վերայ
պարանոցին Բենիամինի եղ-
բօր իւրոյ ելաց, եւ Բենիա-
մին ելաց ի վերայ պարանո-
ցի նորա. եւ համբուրեաց
զամենայն եղբարս իւր եւ
ելաց ի վերայ նոցա. յետ
այնորիկ խօսեցան եղբարք
նորա ընդ նմա:

5. Եւ հնչեաց համբաւն
ի տուն Փարաւոնի, եւ ու-
րախ եղեւ Փարաւոն եւ ծա-
ռայք նորա: Եւ ասէ Փա-
րաւոն ցՅովսէփ. տացես
առնուլ յերկրէս Եգիպ-
տացոց սայլս, մանկանց եւ

այլ ոչ վարուցան պիտի լինի
եւ ոչ հունձ: Աւտի շու-
տով գնացէք հօրս ու ա-
սէք. Յովսէփ որդիդ կասէ
թէ Աստուած զիս բոլոր
Եգիպտոսի տէր արաւ. ու-
րեմն եկ իմ քովս, եւ բնա-
կէ Գեսեմայ երկիրը, դուն
ու որդիքդ եւ ամեն ունե-
ցածդ. ես զքեզ կպահպա-
նեմ այստեղ:

4. Ընկաւ իւր Բենիամին
եղբօրը վիզն ու լացաւ, եւ
Բենիամինը նորա վզին
փաթաթուած լացաւ. յե-
տոյ համբուրեց Յովսէփ իւր
բոլոր եղբայրներն ու ամեն
մէկուն վերայ լացաւ. այ-
նուհետեւ խօսեցան հետը
եղբայրները:

5. Այն լուրը լսուեցաւ
մինչեւ Փարաւոնի տունը,
եւ Փարաւոն ուրախացաւ
իւր մարդիկներովը: Ասաց
Փարաւոն Յովսէփայ թէ Ե-
գիպտոսէն սայլեր առնել
տուր՝ եղբարցդ տղոցն ու

կանանց եղբարցն քոց, եւ
 առեալ զհայրն իւրեանց
 ամիցեն: Մի ազահեցեն
 այք նոցա ի կահ իւրեանց.
 զի բարութիւն ամենայն
 երկրիս նգիտացուոց նոցա
 լիցի, եւ կերիցեն զուղիւղ
 երկրիս:

կանանցը համար, եւ թող
 առնուն բերեն իրենց հայ-
 րը: Աչքերնին թող չմնայ
 իրենց կարասիներուն ետե-
 ւէն. վասն զի բոլոր նգիտ-
 ացուոց երկրիս աղէկու-
 թիւնը իրենցն է, երկրիս
 ուղ եւ ծուծը թող իրենք
 վայելեն:

ԳԱՍ Բ.

ՀԱՏՐՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Աչ կարաց Յովսէփ ժոյժ ունել.
 Չայն բարձեալ.
 Լաղով հանդերձ.
 Երգարե տակաւին կենդանի՞ է
 Հոցրն իմ.
 Իսովնցան եղբարքն յերեսաց
 նորա.
 Մօտ եկայք առ իս.
 Չօգան մտ.
 Ես եմ՝ Յովսէփ եղբայրն ձեր.
 Զոր զուք վաճառեցէք.
 Մի ինչ արամիք.
 Մի խիտտ թուեսցի ձեզ.
 Վաճառեցէք զիս այսօր.
 Ի փրկութիւն առաքեաց զիս Աս-
 տուած առաջի ձեր.

Չկրցաւ Յովսէփ դիմանալ.
 Չայնը վերուցած.
 Լաղով. Ըաց լինելով.
 Իրուցընէ զեռ սղջ է հայրս.
 Եղբայրները տակնուվրայ ելան
 նորա առջևը.
 Մօտ եկէք ինձի.
 Մօտիկ գնացին.
 Ես եմ՝ ձեր Յովսէփ եղբայրը.
 Որ զուք ծախեցիք.
 Ամենին մի՛ արամիք.
 Ծանր թող չերևայ ձեզի.
 Հաս զիս ծախեցիք.
 Աստուած զիս ձեր փրկութեանը
 համար յարգիցեց ձեր առջևէն:

Այս երկրորդ ամ է սովոյս
Այլ ևս հինգ ամ ոչ լինիցի վար
և ոչ հունձք.
Փութացեալ ելէք առ հայրն իմ.
Արար զիս Աստուած տէր ամե-
նայն երկրիս.
Եկ էջ առ իս
Բնակեսցես յերկրիս Գեանմ
Դու և որդիք քո և որ ինչ քո
իցէ.
Կերակրեսցից զքեզ աստ.
Անկեալ ի վերայ պարանոցին Բե-
նիամինի.
Բենիամին ելաց ի վերայ պարա-
նոցի նորա.
Համբուրեաց զամենայն եղբարս
իւր.
Ելաց ի վերայ նոցա.
Խօսեցան եղբարք նորա ընդ նմա.
Հնչեաց համբան ի տուն Փարա-
ւոնի.
Ուրախ եղև Փարաւոն.
Տացեա առնուլ յերկրէս Եզիպ-
տացոց սայլս.
Մանկանց և կանանց եղբարցն
քոց.
Առեալ զհայրն իրեանց ածիցեն,
Մի՛ ազահեսցեն աչք նոցա ի կահ
իւրեանց.

Այս սովին երկրորդ տարին ևս
Հինգ տարի ևս ոչ ցան պիտի լի-
նի և ոչ հունձս
Հուտ արէք՝ գնացէք հօրս.
Աստուած զիս տէր արա այս բո-
լոր երկրինս
Արի եկ իմ քովս
Գեանմ երկրորդ կրնակիս
Դուն ու որդիքդ և ինչ որ ունիս
Ես կկերակրեմ զքեզ այստեղ.
Բենիամինի վզին վրայ ընկածս
Բենիամին լացաւ նորա վզին վրայս
Համբուրեց բոլոր եղբայրներու
Լացաւ նոցա վրայս
Նորա եղբայրները խօսեցան հետիւ
Այն լուրը լսուցաւ Փարաւոնի
տունը
Փարաւոն ուրախացաւ
Սայլիւր առնել տուր այս մեր Ե-
զիպտոսէնս
Եղբայրներուդ տղոցն ու կանանցը
համարս
Թող առնուն իրենց հայրն ու
բերենս
Թող աչքերնին շմեայ ազահու-
թեամբ իրենց կահ կարասիքն
եսուենս

Բարութիւն ամենայն երկրիս նո-
ցա լինի:

Կերեցին զուզիւզ երկրիս

Բոլոր երկրիս աղկաւթիւնն իրենց
պիտի լինի:

Եւ յա երկրիս ուղ և ծուծը պիտի
ուսեն:

Գ Ա Ս Գ

ՉՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ

Հ Գ Գ Գ Գ Գ Գ Գ

Յովսէփ ժուժեաց մինչև իսպառ:

Զխորդ յայտնեաց զանձն եղբայրց
իւրոց:

Զի՞նչ եղև առաջին հարցումն
նորա առ նոսա:

Զի՞նչ արարին յայնմ՝ պահու
եղբայրքն:

Եւ ո՞՞նչ չոգան եղբայրքն:

Զխորդ մտխարեաց Յովսէփ զեղ-
բարս իւր:

Եւ ի՞նչ առաքեալ ասէր Աստու-
ծոց զնա յԱզիպտոս:

Գաներո՞րդ ամ՝ էր այն սոփոյն:

Եւ ի՞նչ ևս քանի՞ ամբ մնային:

Եւ ո՞՞նչ փութացոյց Յովսէփ զեղ-
բարս երանել:

Զի՞նչ ծանուցանէր նմա:

Գ Գ Գ Գ Գ Գ Գ Գ

Ոչ կարաց ժոյժ ունել:

Չայն բարձեալ լալով հանդերձ
ասև իս ե՛մ Յովսէփ:

Եւ յո՞՞ թէ արդարև աակաւ ին կեն-
դանի՞ ե հայրն իմ:

Խոռովեցան յերեսաց նորա:

Եւ Յովսէփ:

Մի՞ արամիք, ասև և մի՞ խիստ
թուեցի ձեզ՝ զի վաճառեցէք
զիս այսր:

Ի փրկութիւն:

Երկրորդ:

Եւ ի՞նչ ևս հինգ ամ յորս ոչ ո-
նէր լինել վար և ոչ հունձք:

Եւ հայրն իւր:

Թէ արար զնա Աստուած Տէր ա-
մենայն երկրին Ազիպտոսոց:

Ո՞ր ասաց նմա բնակել.

Զի՞նչ խոստանայր նմա.

Զի՞նչ փարեցաւ Յովսէփ ընդ
Բենիամինի.

Եւ Բենիամին զի՞նչ արար.

Զի՞նչ արար Յովսէփ ընդ եղ-
բարսն.

Ե՞րբ խօսեցան եղբարքն ընդ նմա.

Զի՞նչ լուաւ զիրսն Փարաւոն.

Եւ զի՞նչ արար.

Զի՞նչ պատուիրեաց Փարաւոն
Յովսէփայ.

Վասն է՞ր.

Եւ զի՞նչ ասաց վասն Հօրն.

Զի՞նչ ասաց վասն կահու նոցա.

Ընդէ՞ր.

Մինչև ցո՞ր աստիճան.

Յերկրին Գեսեմ.

Կերակրել զնա անդ.

Անկեալ ի վերայ պարանոցի նորա
եղաց.

Ելաց և նա ի վերայ պարանոցի
նորա.

Համբուրեաց զնոսա և ելաց ի վե-
րայ նոցա.

Յեա Համբուրելոյն զնոսա և լալոյ.

Հնչեաց Համբոււն ի տուն նորա.

Ուրախ եղև, որպէս և ծառայք
նորա ընդ նմա.

Զի տացէ առնուլ յերկրէն Ե-
ղիպտացւոց սայլս.

Վասն մանկանց և կանանց եղ-
բարցն իւրոց.

Զի առեալ զնա ածիցեն յՆգիպ-
տոս.

Մի՛ ազահեսցեն, ասէ, աչք ձեր
ի կահ ձեր.

Զի բարութիւն ամենայն երկրիս
Եղիպտացւոց նոցա լիցի, ասէ.

Կերիցեն, ասէ, զուղիւղ երկրիս.

ԴԱՍ Դ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ՀԱՐՏՈՒՄ ՀՈՂՎՄՈՒՄ.

Հ. Պարզ եւ խառն Հողովմունքներէն դուրս ելնող ա-
նուններ կգտնուի՞ն.

Պ. Այս շատ անուններ կան որ իրենց մէկ քանի հօլով-
ներովը կտարբերին սովորականներէն. բայց բուն շարք-
այս ինքն կարգէ գուրս հօլովմանք ունեցող եօթը բա-
ուսիմք՝ իրենց ածանցեալներովը:

Հ. Արճնք են գարսուզի հօլովմանք ունեցող եօթը ա-
նունները:

Պ. Այս, Բէր, հայր, Կայր, Կն, Գեղ, Եւ Եր:

Հ. Այս բառը ի՞նչպէս կհօլովի.

Պ. Այս, առն, աբա՞ն, Երանէ. աբ, աբանց, աբա՞ն, Եր-
անց: — Այսպէս եւ Կեղայր:

Հ. Տեղ բառը ի՞նչպէս կհօլովի.

Պ. Տեղ, Բեռան, Բեղա՞ն, [է Բեռանէ. Բեռան, Բեռանց կամ
Բեռանց, Բեռան՞ն, է Բեռանց: — Այսպէս եւ Բանա-Բեղ:

Հ. Լայր բառը ի՞նչպէս կհօլովի.

Պ. Լայր, հօր, հար՞ն, է հօրէ. հար, հարց կամ հարանց, հար՞ն
կամ հարան՞ն, է հարց կամ է հարանց: — Այսպէս եւ Բայր,
Երբայր:

Հ. Բայր բառը ի՞նչպէս կհօլովի.

Պ. Բայր, Բեռ, Բեղ՞ն, է Բեռէ կամ է Բեռն. Բար, Բեռց,
Բեռն, է Բեռց: — Այսպէս եւ հօրաԲայր, ԲարաԲայր:

Հ. Ան բառը ի՞նչպէս կհօլովի.

Պ. Ան, Կն, Կնա՞ն, կամ Կանա՞ն, է Կնա՞ն. Կանայ, Կանանց,
Կանան՞ն, է Կանանց: — Այսպէս եւ Երանան, Երանան:

Հ. Պեղ բառը ի՞նչպէս կհօլովի.

Պ. Պեղ, Գեղ, Գեղա՞ն, է Գեղն. Գեղ, Գեղանց, Գեղան՞ն,
է Գեղանց:

Հ. Օր բառը ի՞նչպէս կհօլովի.

Պ. Օր, առաջ, առաջիկ, յայնչ. առաջի, առաջից, առաջիկ, յառաջից:

ԵՐԹՆԵԱԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ԵՐԹՆԵՐՈՐԳ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

1. Յովսէփ ետ եղբարցն իւրոց սայլս եւ պաշար ի ճանապարհ, եւ ամենեցուն կրկին պատմուճանս, եւ Բենիամինի երեք հարիւր դահեկան, եւ հինգ պատմուճանս փոխանակաւ: Եւ հօրն իւրում ետ տանել նոյնպէս, եւ տասն իշոյ բեռինս յամենայն բարութեանց եգիպտացւոց, եւ տասն ջորի նպարակաւոր:

2. Ելին յեգիպտոսէ եւ չոգան յերկիրն Քանանացւոց, եւ պատմեցին հօրն իւրեանց զամենայն. եւ նա զարմացաւ ի միտս իւր, եւ ոչ հաւատայր նոցա: Այլ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Յովսէփ տուաւ եղբարցը սայլեր, ու ճամբու պաշար, եւ ամենուն երկերկու հագուստ. իսկ Բենիամինի երեք հարիւր դահեկան, եւ հինգ ձեռք հագուստ: Նոյնպէս իւր հօրը տանել տուաւ, եւ եգիպտոսի ազէկութիւններէն տասը իշոյ բեռ, տասն այլ ջորի՝ պաշար տանող:

2. Ելան եգիպտոսէն, գնացին Քանանացւոց երկիրն ու ամեն բան պատմեցին իրենց հօրը. իսկ նա զարմացաւ մնաց, ու չէր հաւատար նոցա: Բայց երբ

իրբեւ. ետես զսայլսն զոր
առարեաց Յովսէփ առնուլ
զնա, արծարծեցաւ ոգի նորա,
եւ ասէ. Մեծ է ինձ
եթէ արգարեւ տակաւին
կենդանի իցէ որդի իմ
Յովսէփ. երթայց տեսից
զնա մինչչեւ մեռեալ իցեմ:

3. Առին որդիքն Իսրայէլի
զՅակօր հայրն իւրեանց,
եւ զկանայս եւ զինչս
եւ զամենայն ստացուածս
իւրեանց, եւ մօին յնգիպտոսս՝
ամենայն ոգիք եօթանասուն
եւ հինգ:

4. Կազմեաց Յովսէփ ըզկառս
իւր եւ ել ընդ առաջ
Իսրայէլի հօր իւրոյ. եւ իրբեւ
յանգիման եղև նմա,
անկաւ ի վերայ պարանոցի
նորա եւ ելաց ի լայիւն
մեծ: Եւ ասէ Իսրայէլ
ցՅովսէփ. մեռայց այսուհետեւ,
որովհետեւ տեսի զերեսս քո,
զի տակաւին կենդանի ես:

որ տեսաւ այն սայլերն որ
Յովսէփ յուղարկեր էր՝
զինքը առնելու: հոգին արծարծեցաւ,
ու տաց. Մեծ բան է
ինձի համար՝ եթէ յիրաւի
դեռ ողջ է իմ Յովսէփ
որդիս. երթամ տեսնեմ
զինքը քանի որ չեմ մեռած:

3. Իսրայէլի որդիքն առին
իրենց հայր Յակօրը,
եւ իրենց կանայքը, հարստութիւնը
եւ ամենայն ստացուած քը,
եւ մօան Եգիպտոսս՝ բոլորը
եօթանասունը հինգ հօգի:

4. Յովսէփ պատրաստեց կառքը,
եւ իւր Իսրայէլ հօրը
առջևն ելաւ. երբ որ տեսնուեցաւ
հետը, ընկաւ վզին վրայ
ու մեծ ձայնով լացաւ:
Այն ատեն առաց Իսրայէլ
Յովսէփայ մեռնիմ
ասկից ետքը, որովհետեւ
տեսայ երեսդ՝ որ դեռ
ողջ ես:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Յովսէփ ետ եղբարցն իւրոց սայլս.

Ետ նոցա պաշար ի ճանապարհ.

Ետ ամենեցուն կրկին պատմու-
ճանս.

Ետ Բենիամինի երեք հարիւր դա-
հեկան.

Հինգ պատմուճանս փոխանակաւ.

Հօրն իւրում ետ տանել նոյնպէս.

Տասն իշոյ բեռինս.

Յամենայն բարութեանց Եգիպ-
տացւոց.

Տասն ջորի նպարակաւոր.

Ելին յԵգիպտոսէ.

Չորան յերկիրն Քանանացւոց.

Պատմեցին հօրն իւրեանց դամ-
նայն.

Նա զարմացաւ ի միտս իւր.

Ոչ հաւատար նոցա.

Ետես զսայլսն զոր առաքեաց
Յովսէփի.

Արծարծեցաւ ոգին Յակոբայ.

Մեծ է ինձ.

Եթէ տակաւին կենդանի իցէ որդի
իմ.

Երթայց տեսից զնա.

Մինչև մեռեալ իցեմ.

Յովսէփ եղբայրներուն սայլեր
տուաւ.

Ճամբու պաշար տուաւ նոցա.

Ամենուն երկերկու ձեռք հագուստ
տուաւ.

Բենիամինին երեք հարիւր դահե-
կան տուաւ.

Հինգ ձեռք կապայ.

Հօրն ալ տանել տուաւ նոյնպէս.

Տասը իշու բեռ.

Եգիպտոսի ամեն աղէկութիւննե-
րէն, բերքերէն.

Տասը ջորի՝ պաշար տանող.

Ելան Եգիպտոսէն.

Գնացին Քանանացւոց երկիրը.

Պատմեցին իրենց հօրը ամեն բանս.

Նա մտքին մէջ զարմացաւ.

Չէր հաւատար անոնց.

Տեսաւ Յովսէփայ յուղարկած
սայլերը.

Յակոբոյ հօգին նորոգուեցաւ.
զուարթացաւ.

Մեծ բան է ինձի համար.

Թէ որ մինչև հիմա կենդանի է
իմ որդիս.

Երժամ տեսնեմ զմերը.

Քանի որ չեմ մեռած.

Ըսին որդիքն Իսրայէլի զՏարն
իւրեանց:

Ըսին զամենայն ստացուածս իւ-
րեանց:

Մտին յԱզիպտոս:

Կազմեաց Յովսէփի զկառս իւր:

Եւ ընդ առաջ Իսրայէլի հօր իւ-
րոյ:

Արաց ի բալիւն մեծ:

Մեռայց այսու հետեւ:

Որովհետեւ տեսի զերեսս քո:

Տակաւին կենդանի ես:

Իսրայէլի որդիքը առին իբնց
հօրքը:

Ըսին իբնց ամեն ստացուածները:

Ազիպտոս մտան:

Կառաստեց Յովսէփի իւր կառքը:

Իւր հօրը Իսրայէլի առջևն կշաւ:

Մեծ ձայնով լացաւ:

Թող մեռնիմ՝ ասկից ետքը:

Ինչու որ տեսայ քու երեսդ:

Մինչև հիմա ողջ ես:

Գ Ա Ս Գ .

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ .

Հարցումն:

Զի՞նչ ես Յովսէփի կորարցն իւ-
րոց:

Քանի՞ պատմուածան ես նոցա:

Զի՞նչ ես Բենիամինի:

Եւ զի՞նչ ես տանել հօրն իւ-
րում:

Ո՞րտաք ինչ ես տանել ի բարու-
թեանց անտի:

Քանի՞ ջորիս նպարակաւորս ես
տանել:

Ո՞ւր չոզան արքն յԱզիպտոսէ:

Գաւթիւնն:

Սոցա և պաշար ի ճանապարհ:

Ըմենեցուն կրկին պատմուածան:

Երկքհարիւր զահեկան, և հինգ
պատմուածանս փոխանակաւ:

Նոյնպէս, և յամենայն բարու-
թեանց Ազիպտոսի:

Տասն իշոյ բեռինս:

Տասն:

Երկկրն Քանանացոց:

Զինչ պատմեցին հօրն իւրեանց.

Զի՞նչ ասաց Յակոբ.

Զի՞նչ ետես.

Զորս.

Զի՞նչ զգաց նա յայնժամ յան-
ձին.

Եւ զի՞նչ ասէր.

Ե՞րբ կամէր տեսանել զնա.

Զի՞նչ ասին որդիքն Իսրայէլի.

Ո՞ւր մտին.

Քանի՞օ՞ն էին որք մտինն յե-
զիպոսս.

Զի՞նչ կազմեաց Յովսէփ.

Ո՞ւր զնաց.

Ո՞ւր յանդիման եղև.

Ո՞րպէս ելաց.

Եւ զի՞նչ ասաց Իսրայէլ.

Ընդէ՞ր.

Զամենայն ինչ.

Զարմացաւ ի միտս իւր, և ոչ
հաւատար Նոցա.

Զայցան.

Զոր առաքեաց Յովսէփի ամուլ
զնա.

Երծարծեցաւ որի նորա.

Մեծ է ինձ, ասէ եթէ տակա-
ւին կենդանի իցէ որդի իմ
Յովսէփի.

Մինչ չև մտեալ իցէ.

ԶՅակոբ հոյրն իւրեանց և զկա-
նայս և զինչս և զամենայն ըս-
տացուածս իւրեանց.

Յեզիպոսս.

Ոգիք եօթանասուն և հինգ.

Զկառս իւր.

Եւ ընդ առաջ Իսրայէլի հօր իւ-
րոյ.

Յակորոց հօրն իւրում.

Ի լալիւն մեծ.

Մեռացի, ասէ այսուհետև.

Որովհետև տեսի, ասէ զերեսս
քա զի տակաւին կենդանի ես.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՒՆ .

ՀԱՆՔԱՆՈՐ ԳՈՒՆՈՐ ԱՆՈՒՆԵՆ ՎԵՐՈՒ .

Հ. Քուոց կողմանէ ի՞նչ գիտելիք կայ անուանց վրայ .

Պ. Անուններ կան որ յողնակի չաւնին, եւ կասուին — յ—
յ—փ—ն—, ինչպէս ի——ը, ի—ը, հի—ն—, հ—ը—, հ—ը, յի—,
—ի—, ք—ն, եւ այլն: Անուններ կան դարձեալ՝ որ եղակի
չեն գործածուիր, եւ կասուին —նի—ն—, ինչպէս սորա—
—ի+, ի——+, ի——+, —ըքի—ն+, հի—, հի—, ի—ի+ եւ այլն:

Հ. Անեղական բառերը կրնան երբեմն եղակի գործա-
ծուիլ:

Պ. Այո՛, երբ որ ուրիշ բայի հետ են, եւ կամ ածանցեալ
ու բարդ են. զոր օրինակ հի—ը—ն—, ի հի— —ն—ն—, ի—ի—
ն—, —նի—, հը—ն—ի—, ք—ն—ըքի—ն, եւ այլն:

Հ. Ընդհանուր կանոն կայ մեր լեզուին մէջ ճանչնալու՝
թէ՛ սր անունները սր հոլովմանց տակը կերթան.

Պ. Կան մէկ քանի կանոններ՝ աւելի ածանցական, բարդ
ու բազմաբեալ անուններու համար. բայց արմատական
բառերուն հոլովումը միայն վարժութեամբ ու բառարանի
մէջ նայելով կգիտցուի:

ՆՅՈՒՆՆԵՐԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ՈՒԹԵՐՈՐԳ

ԴԱՍ Ա.

ԲՆԱԳԻՐ.

1. Իբրեւ պատմեաց Յովսէփի Փարաւոնի՝ թէ եկին հայր իմ եւ եղբարք, ասէցնա Փարաւոն. ահա երկիրս Եգիպտացոց առաջիքո է, ի բարւոք երկիր բնակեցո զնոսա. ապա թէ գիտես եթէ իցեն ի նոսա արք զօրաւորք, կացո զնոսա իշխանս ի վերայ իմոց խաշանց:

2. Եւ ած Յովսէփի զՅակոբ զհայր իւր եւ կացոյց առաջի Փարաւոնի. եւ օրհնեաց Յակոբ զՓարաւոն: Ասէցնա Փարաւոն. Բանի՞ են ամք կենաց քոց: Եւ ասէ Յակոբ. Աւուրք կենաց իմոց զորս սլանդխտեցայ՝ հարիւր եւ երեսուն ամ է: Սակաւք եւ դժուարինք եղեն աւուրք ամաց կենաց

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Երբ որ պատմեց Յովսէփի Փարաւոնին՝ թէ հայրս ու եղբարքս եկան, Փարաւոն ասաց անոր. ահա Եգիպտոսը քու առջեւդ է. լաւ երկիր բնակեցուր զանոնք, եւ եթէ գիտես թէ զօրաւոր մարդիկ կան նոցա մէջ, զանոնք վերակացու դիր իմ ոչխարներուս:

2. Տարաւ Յովսէփի իւր Յակոբ հայրն ու Փարաւոնի առջեւը հանեց. եւ Յակոբ Փարաւոնին օրհնենք տրւաւ: Հարցուց անոր Փարաւոն թէ քանի՞ տարեկան ես: Յակոբ պատասխանեց թէ իմ սլանդխտութեանս ժամանակը հարիւր երեսուն տարուան կեանք է: Իմ օրերս բոլոր կենացս

խոնց, եւ ոչ հասին յաւուրս
հարց խոնց: Եւ օրհնեաց
Յակոբ զՓարաւոն եւ ել ի
նմանէ:

3. Եւ բնակեցոյց Յովսէփ
զհայր իւր եւ զեղբարս իւր
ի բարւոք երկրի՝ յերկրին
Ռամեսսա: Եւ տայր սոճիկս
հօրն եւ եղբարց իւրոց, եւ
ամենայն տան հօր իւրոյ ցո-
րեան ըստ բերան:

4. Եկաց Յակոբ յերկրին
Եգիպտոսաց ամս եօթնեւ-
տասն: Եւ իրբել մերձեցան
աւուրք մեռանելոյ նորա,
կոչեաց զՅովսէփ, եւ երգ-
մունեցոյց զնա չթաղել զին-
քն յԵգիպտոս, այլ ի գե-
րեղմանի հարցն իւրոց:

5. Օրհնեաց Յակոբ զոր-
դիան իւր, եւ առեալ զոտո
իւր անդրէն ի մահիճան՝
պակասեաց, եւ յաւելաւ
առ ժողովուրդ իւր:

մէջ սակաւ ու զժուար օ-
րեր եղան, եւ նախնեացս
տարիքին չհասան: Յետոյ
օրհնեց Յակոբ զՓարաւոն
ու ելաւ առջեւէն:

3. Յովսէփ իւր հայրն ու
եղբարքը բնակեցուց լաւ
երկիր՝ Ռամեսսա ասուած
տեղը, եւ սոճիկ կուտար
հօրն ու եղբարցը, հօրը
բոլոր ընտանեացն եւս ցո-
րեն կուտար մարդ գլուխ:

4. Տասնըեօթը տարի կե-
ցաւ Յակոբ Եգիպտոսաց
երկիրը: Երբոր մեռնելու օ-
րերը մօտեցան, Յովսէփը
քովը կանչեց, ու երգում
առաւ անկից որ զինքը Ե-
գիպտոս չթաղէ, հապա իւր
հարց գերեղմանը:

5. Օրհնեց Յակոբ իւր
որդիքը, եւ ոտքերը նորէն
անկողինը քաշեց ու վախ-
ճանեցաւ զնաց իւր նախ-
նեացը քով:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

Պատմաց Յովսէփի Փարաւոնի.
Եկին Հայր իմ և եղբարք.
Երկիրս Եգիպտոսաց առաջի քո է.

Ի մարտք երկիր բնակեցո զնոսա.

Եթէ իցեն ի նոսա արք զօրաւորք.

Կացո զնոսա իշխանս.

Ի վերայ իսոց խաշանց.

Ած Յովսէփի զՀայր իւր.

Կացոց զնա առաջի Փարաւոնի.

Օրհնեաց Յակոբ զՓարաւոն.

Քանի՞ են ամբ կենաց քոց.

Հարիւր և երեսուն ամ է.

Սակաւք և զժուարիւք եղեն ա-
ւուրք կենաց իմոց.

Ոչ Հասին յաւուրս Հարց իմոց.

Յակոբ ել ի Փարաւոնէ.

Բնակեցոյց զՀայր իւր յերկրին
Ռամսաս.

Տայր առձիկս եղբարց իւրոց.

Տայր ամենայն տան Հօր իւրոց
ցորեան ըստ բերան.

Եկաց Յակոբ յերկրին Եգիպտոս -
ցւոց ան կօթնևտասն.

Մերձեցան աւուրք մեռանկոյնորա.

Յովսէփի պատմեց Փարաւոնի.

Հայրս ու եղբայրներս եկան.

Այս Եգիպտոսաց երկիրը քու
առջևդ է.

Լաւ երկրի մը մէջ բնակեցուր
զիրենք.

Թէ որ նոցա մէջ զօրաւոր մար-
դիկ կան.

Վերակացու դիր զանոնք.

Իմ ոչխարներուս վրայ.

Բերաւ Յովսէփի իւր Հայրը.

Հանեց զինքը Փարաւոնի առջևը.

Յակոբ օրհնեց Փարաւոնը.

Քանի՞ տարեկան ես.

Հարիւր երեսուն տարի է.

Իմ կենացս օրերը քիչ ու զը-
ժուար օրեր եղան.

Չհասան իմ Հօրերուս աստիքին.

Ելաւ Յակոբ Փարաւոնի առջևէն.

Բնակեցուց իւր Հայրը Ռամսասի
երկրին մէջ.

Ռոձիկ (ապրուստ) կուտար եղ-
բայրներուն.

Հօրը բոլոր տանը ցորեն կուտար
մարդ զլու իս.

Յակոբ Եգիպտոսի մէջ տասնը
կօթը տարի կեցաւ.

Նորա մեռնելու օրերը մօտեցան.

Երգմեկոցց Յակոբ զՅովսէփ.
 ԶԹաղէլ զինքն յԳիպոսս.
 Ի զերեզմանի հարցն իւրոց.
 Օրհնեաց Յակոբ զորդիսն իւր.
 Ըսեալ զոտս իւր ի մահիճան.
 Պակասեաց Յակոբ.
 Յաւերաւ առ ժողովուրդ իւր.

Յակոբ Յովսէփը երգուընցուց.
 Զինքը Եգիպոսոսի մէջ շքաշէլ.
 Իւր հարց (նովանեաց) զերեզմանը.
 Օրհնեց Յակոբ իւր որդիքը.
 Ոտքերը անկողինը քաշեց.
 Յակոբ վախճանեցաւ.
 Իւր նախնեաց քովը զնաց.

Գ Ա Ս Գ.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հարցումն:

Զինչ պատմեաց Յովսէփ Փա-
 րաւանի.
 Ո՞ր ասաց Փարաւան բնակեցու-
 ցանել զնոսաւ.
 Զո՞ր պաշտան ասաց առ նոցա.

 Արպիսի՞ պայմանաւ.
 Զո՞ւ ած Յովսէփ առ Փարաւան.
 Աւ՞ր կացոց զնա.
 Զո՞ որհնեաց Յակոբ.
 Զինչ Եհարց Փարաւան ջՅակոբ.
 Բանի՞ ամաց կը յայնժամ Յա-
 կոբ.
 Արպիսի՞ն կոչեաց նա զուուրս ա-
 մաց կենաց իւրոց.
 Զինչ խափր գտանէր նա ընդ
 կեանս իւր և ընդ հարցն իւրոց.

Պատասխանն:

Թէ եկին հայր իւր և եղբարք.
 Ի բարւոյք երկիր.
 Կացուցանել զնոսա խշտանս ի վե-
 րայ խաշանց իւրոց.
 Եթէ իցեն ի նոսա արք զըրաւորք.
 ԶՅակոբ զհայր իւր.
 Ասալի Փարաւանի.
 ԶՓարաւան.
 Բանի՞ են, առև, ամբ կենաց քոց.
 Հարիւր և երեսուն ամաց.
 Սակաւս և զժուարինս.
 Աւուրք իմ ոչ հասին, ասէր յա-
 ւուրս հարց իմց.

Զիտորդ մեկնեցաւ Յակոբ ի Փա-
րաւոնէ-

Ո՛ր բնակեցոյց Յովսէփ զՏայր և
զեղբարս իւր-

Զի՞նչ անուն էր երկրին այնո-
րիկ

Զի՞նչ քայր նա հօրն և եղբարց
իւրոց-

Եւ զի՞նչ տայր տան հօր իւրոյ-

Քանի՞ ամս եկաց Յակոբ յերկրին
եղիպտոսոց-

Ե՞րբ կոչեաց Յակոբ զՅովսէփ-

Զի՞նչ խնդրեաց ի նմանէ-

Այլ ո՞ր կամէր զի թաղեսցի-

Զի՞նչ ասաց Յակոբ ցորդիսն իւր-

Զիտորդ պահասեաց ի կենաց աստի-

Ո՞րպէս հանդեաւ-

Օրհնեաց զնա և ել ի նմանէ-

Ի բարւոք երկրի-

Ռամսաւ-

Ռոճիկաւ-

Յորեան ըստ բերանի-

Ամս եօթմնևտասն-

Իրբև մերձեցան աւուրք մեռանե-
լոյ նորա-

Երդմեցոյց զնա շթաղել զինքն
յեղիպտոս-

Երկրին Քանանու ի գերեզմանի
հարցն իւրոց-

Օրհնեաց զնոսա-

Առեալ զոտս իւր անդրէն ի մա-
հիման-

Յաւելեալ ի ժողովուրդ իւր-

ԳԱՍ Գ-

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ-

ՄԻՋԱԿԱՆՈՒՆԵՐ-

Հ. Միջակ կամ անորիչ ասուած անուաները որո՞նք են-

Պ. Այն մէկ քանի ածական ու գոյական բառերն որ ո-
րոշ բան չեն ցուցըներ, հապա միայն թիւ, կարգ, մաս մի

և. այլն. և. Բնութիւնն անոր համար ասուած են որ անունին ու
գերանունին մէջտեղը կհամարուին:

Հ. Միջնութիւնն անուններէն մէկ քանին ասա.

Պ. Մի, երկու, երեք և. այլն. երկուսէն կամ երկուսէն, երկուս
ութուսէն, երեքուսէն, չորս, չորսու, ի՞նչ, ի՞նչ, =, =, =, =, Բնութիւնն,
երեքուս, և. այլն:

Հ. Միջտեղ անուններն ի՞նչպէս կհարկուին.

Պ. Ոմանք ստորական կանաններով, բայց շատը տարբեր
տարբեր կերպերով:

Հ. Նոր կերպ հարկմունք ունեցող միջտեղ անուններն
ասա.

Պ. Օչ կամ զիւն, եր, իմ, իմ, = իմ, ի՞նչ կամ իմ, իմիմ,
իմիմ, իմիմ, իմիմիմ կամ իմիմիմ. = կամ =մ, այդ, =մ, յ=միմ.
այդ, այդ, յայդ, յայդ: Ո՞չ, =բո՞ւն, =միմ, =միմ, յ=միմիմ. =
մանիմ, =մանիմ, =միմիմ, յ=մանիմ: Ո՞չ, =բո՞ւն, =միմ, յ=միմիմ:

Միւս միջտեղ անունները պէտք է վարժապետը աշակերտին մտքը ձգել
և հարկել սոց:

ԵՅԹՆԵԸԿ ԵՐԵՄՆԵՐՈՐԳ ԻՆՆԵՐՈՐԳ

ԳԱՍ Ա.

ԻՆԱԳԻՐ.

1. Անկաւ. Յովսէփ ի վե-
րայ կրեաց հօր իւրոյ, ե-
լաց զնա և. համբուրեաց

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

1. Ընկաւ. Յովսէփ հօրը
կրեսին վերայ ու լացաւ, և.
համբուրեց զինքը. յետոյ

զնա. եւ հրամանն ետ ծառայից իւրոց գիազարգաց պատել զհայրն իւր. եւ պատեցին գիապատիկքն զԻսրայէլ. եւ սուգ առ վասն նորա Եգիպտոս աւուրս եօթանասուն:

2. Իբրեւ անցին աւուրք սգոյն, ել Յովսէփ թաղել զհայր իւր յերկրին Քանանացւոց ի շիրմին զոր փորեալ էր նորա: Ելին ընդ Նմա եւ ամենայն ծառայք Փարաւոնի, եւ ամենայն համբէն տուն Յովսէփայ եւ եղբարք նորա, եւ կառք եւ հեծեալք, եւ եղեն բանակ մեծ յոյժ:

3. Իբրեւ հասին յայնկոյս Յորդանանու, կոծեցան զնա անդ կոծ մեծ եւ սաստիկ յոյժ, եւ թաղեցին զնա անդ յայրին կրկնում զոր ստացաւ Աբրաամ ի ստացուածս շիրմի յեփրոնէ

հրամայեց իրեն գիազարգ (մեռել զմասող) ծառաներուն՝ որ պատենն իրեն հայրը. գիազարգներն ալ պատեցին Իսրայէլը, եւ եօթանասուն օր սուգ մտաւ Եգիպտոս նորա համար:

2. Սուգին օրերը անցնելէն ետքը ելաւ Յովսէփ որ երթայ թաղէ իւր հայրը Քանանացւոց երկիրը այն շիրմին մէջ՝ որ ինքը փորել տուած էր: Հետը գնացին նա եւ Փարաւոնի բոլոր ծառաները, եւ Յովսէփայ բովանդակ ընտանիքը ի միասին, եւ եղբարքը, եւս եւ կառքեր ու ձիաւորներ, եւ խիստ մեծ բանակ ձեացան:

3. Երբ որ հասան Յորդանանու միւս կողմը, մեծ եւ սաստիկ ողբ ու լաց արին Յակոբայ վերայ, եւ թաղեցին զինքը այն կրկին յայրին մէջ որ Աբրաամ գրեած էր գերեզմանատեղի

Քեռացւոյ յանդիման Մամբ-
րէի:

4. Եւ դարձաւ Յովսէփ
յնգիպտոս ինքն եւ եղբարք
իւր եւ ամենեքին որ ելեալ
էին ընդ նմա թաղել զհայ-
րքն նորա:

Համար եփրոն Քեռացիէն՝
Մամբրէի գիմացր:

4. Գարձաւ Յովսէփ Ե-
գիպտոս ինքը եւ եղբարքը:
Եւ ամենքը որ հեաը գնա-
ցեք էին հայրը թաղելու:

ԳԱՍ. Բ.

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՒՆ.

Ենկաւ Յովսէփ ի վերայ երեսաց
հօր իւրոյ:

Ելաց զնա.

Համբուրեաց զնա.

Հրաման ետ դիպարդաց պատել
զհայրն իւր:

Պատեցին զիսպատիկքն զԻսրա-
յէլ:

Սուգ առ զան նորա Ազիպտոս.

Եւ ուրա ետմանասուն.

Ենցին աւուրք սպոյն.

Եւ Յովսէփ թաղել զհայր իւր:

Ի շիրմին դօր փորեալ էր նորա.

Ելին ընդ նմա ամենայն ծառայք
Փարաւոնի:

Յովսէփ ընկաւ իւր հօրը երեսին
զրայ:

Լացաւ զան:

Համբուրեց զինքը:

Հրամայեց մեռել զմատղներուն որ
պատեն իւր հայրը:

Մեռել զմատղները Իսրայէլը պատ-
նեցին:

Ազիպտոս սուգ մտաւ նորա հա-
մար:

Ետմանասուն օր:

Սուցին օրերն անցան:

Գնաց Յովսէփ իւր հայրը թաղե-
լու:

Եւ յն գերեզմանին մէջ որ նա փո-
րած էր:

Փարաւոնի բոլոր ծառաները (մար-
դիկը) հեաը գնացին:

Ամենայն համարէն տուն Յովսեփայ

Նորաբն Նորա և կառք և հեծնալք.

Նշեն բանակ մեծ յոյժ.

Հասին յայնկոյս Յոր յանանու.

Վոճեցան զնա անդ կոճ մեծ և սաստիկ յոյժ.

Թաղեցին զնա յայրին կրկնում.

Զոր ստացաւ Արրաամ ի ստացուածս շիրմի.

Յանդիման Մամրէի.

Կարձաւ Յովսեփ յԵղիպտոս.

Ամենքին որ ելեալն էին ընդ նմա.

Յովսեփայ բոլոր բախանդակ տունը.

Նորա եղբայրները, և կառքեր և ձիաւորներ.

Խիստ մեծ բանակ մը կազմեցին.

Յորդանանու միւս կողմը հասան.

Խիստ մեծ ու սաստիկ ողբ ու լաց արին վրան.

Վրկին այրին մէջ թաղեցին զինքը.

Որ Արրաամ գերեզմանի համար զնեց.

Մամրէի դիմացը.

Յովսեփ Եղիպտոս զարձաւ.

Նորա հետ զնացողներուն ամենքը.

ԴԱՍ Գ.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հարցումն.

Զի՞նչ արար Յովսեփ ի վախճանել հօրն.

Զի՞նչ հրաման ետ զհաղարդաց.

Ո՞ր պատեաց զԵղիպտոս.

Զի՞նչ արար Եղիպտոս ի մեռանել Յակոբայ.

Քանի՞ աւուրս.

Ե՞րբ ել Յովսեփ թաղել զհայր իւր.

Ո՞ր ել թաղել զնա.

Պատմումն.

Անկաւ ի վերայ երեսաց նորա, եւ լաց զնա և համբուրեաց զնա.

Պատել զհայրն իւր.

Կիսապատիկքն.

Սուղ առ վասն նորա.

Աւուրս եսթմանաւուն.

Իրրն. անցին աւուրք սգոյն.

Յերկրին Գանանացոց.

Յարու՛մ շիրմի.

Ո՞ր էլ ընդ նմա.

Ո՞րպէս էլին.

Որպիտի՞ բանակ եղն.

Ո՞ր հասն ի վերջէ.

Զքնէ արարին անդ.

Որպիտի՞ էր կոծն.

Ո՞ր թաղեցին զնա.

Ո՞ր էր այրն այն.

Յու՛մա՛ս ստացեալ էր.

Ո՞ր էր տեղի այրին.

Ո՞ր գարձաւ Յովակի.

Ո՞ր էր գարձան ընդ նմա.

Ի շիրմին զոր փորեալ էր նորա:

Ամենայն ծառայք Փարսւտին, և

ամենայն համարէն սուն Յովակ-

փայ և եղբարք նորա:

Սառսր և հեծեղովք:

Բանակ մեծ յոյժ:

Յայնկոյս Յորդանանու:

Սո՛ճեցան զՅակոբ:

Սո՛ճ մեծ և սաստիկ յոյժ:

Յայրին կրկնու՛մ:

Արրա՛սուս ստացեալ էր զայն ի

ստացուած շիրմի:

Յեփրանէ Գեոացոյ:

Յանդիման Մամբրէի:

Յեղիպոսու:

Նղբարքն, և ամենեքին որ եղեալ

էին ընդ նմա թաղել զհայրն

նորա:

ԳԱՍ Գ.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ .

ԳՆՐԱՆՈՒՆ .

Հ. Խոնչ է գերանունը.

Պ. Գերանուն կասուին այն բառերն որ անունի տեղ կը գրուին՝ անունը չկրկնելու համար:

Հ. Գերանունները թո՛ւյալէս կհարւոյին .

Պ. Անուններուն պէս, բայց ոմանք յատուկ հարկումնք ունին:

Հ. Գլխաւոր դերանունները որո՞նք են.

Պ. Եւ, դո, ինն, իւր. սա, դա, նա. այս, այդ, այն, ույն, դայն, նայն. ի՞՞ս, նորս, որ:

Հ. Սոցա հարկումնքն ի՞նչպէս է.

Պ. Եւ, ի՞, ինչ կամ յիս, ինն, յինն, զիս. մե, մեր, մեզ կամ ցեզ, մեզ, ի մեզ, զմեզ. դո, մ, մեզ կամ ի մեզ, մ, ի մե, զմե. դոմ, յեր, յեզ կամ սո յեզ, յեզ, ի յեզ, զյեզ. ինն, իննան, իննամբ, յինննէ. իննան, իննանց, իննամբ, յիննանց: Իւր (Ուղղ. ոչ ունի Սեռական է) կամ իւրն, իւրն, յիւրմե. իւրնանք եւ այլն: Սա, սորս, սմս, սովս, ի սմսնէ. սոս, սոցս, սոսք, ի սոցանէ: — Այսպէս եւ դո, նա:

Եւ, այս կամ այսորնէ, այժ կամ այժմէ, այսո կամ այսորնէ, յայսմանէ. այսք կամ այսորնէ, այսց կամ այսորնէ կամ յայսորնէ, այսոքն, յայսոցն: — Այսպէս եւ այդ, այն:

Սոյն, սորն կամ սորսն, սին, սովն կամ սովմբ, (Բաց. ոչ ունի). ույնք կամ սոքն, սոցն կամ սոցսն կամ սոցսնց. ի ույնս, ի սորնն: սովմբք կամ սովմբք կամ սոսմբք, ի սոցսնց, զոյնս կամ զսոսնն: — Այսպէս եւ դայն, նայն:

Ի՞, ի՞նչ, ի՞մամ. մեր, մերոյ, մերսմ. իւր, իւրոյ, իւրսմ, եւ այլն: Վրս ույ, մսմ, մով, ի մսմմէ. մոյք, մոց, մովք, ի մոց. զմոյս. մոյ, մոյոյ, մոյսմ, եւ այլն:

Հ. Գլխորդ ասուած յօդերը որո՞նք են.

Պ. Այս երեք տառերը՝ ս, դ, ն, որ արմատ են դերանուններուն:

Հ. Օրինակով հասկցուր դոցա նշանակութիւնը.

9. Տէրո՛ւ ասել է է՛ն ոչ ունի է՛մ, կամ ոչ ունի է՛մ, կամ է՛մ ունի է՛մ. Տէրո՛ւ ասել է ոչ ունի է՛ն, կամ ոչ ունի է՛մ, կամ ոչ ունի է՛մ. Տէրո՛ւ ասել է է՛ն ոչ ունի է՛մ, կամ ոչ ունի է՛մ, կամ է՛ն ունի է՛մ:

ԵՅՐԹՆԵՐԿ ՔԸՌՇՄՆԵՐՈՐԳ ԸՌՇՋՆԵՐՈՐԳ

ԳՐԱ ՈՒ

ԲՆԱԳԻՐ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

1. Յեա վախճանելոյն Յակօբայ ասեն ցմբախանս եղբարքն Յովսեփայ. գուցէ սխառնիցի ընդ մեզ Յովսեփ: Եւ հատուցանիցէ մեզ հատուցումն դամենայն չարեացն զոր անցուցաք ընդ նմա:

2. Եկին առ Յովսեփ եւ ասեն ցնա. Հայր քո երգմանցոյց դմեզ մինչչեւ վախճանեալ էր՝ ասել ցքեզ թողցես զոցա զյանցանս եւ զմեզս իւրեանց: Եւ արդ ներեալ յանցանաց ծառայից Աստուծոյ հօր քոյ:

1. Յակօբայ վախճանելէն յետոյ՝ Յովսեփայ եղբարքն ասեն իրարու. կարելի է որ Յովսեփ սխառնէ մեզի գէմ, եւ ինչ բաներ որ գլխուն բերինք՝ անոնց ամենուն փոխարէնը հատուցանէ մեզի:

2. Եկան Յովսեփայ ասին թէ հայրդ երգում առաւ մեզնէ՝ վախճանելէն առաջ՝ որ ասեմք քեզի թէ թող զոցա իրենց յանցանքն ու մեզքերը. ուրեմն ներէ քու հօրդ Աստուծոյն ծառայիցս յանցանացը:

3. Եւ ելաց Յովսէփ վասն բանիցն զոր խօսեցան ընդ նմա: եւ ասէ ցնոսա. մի երկընչիք, զի եւ ես Աստուծոյ եմ. դուք խորհեցարուք զինէն ի չարութիւն, եւ Աստուած խորհեցաւ վասն իմ ի բարութիւն: Ես կերակրեցից զձեզ եւ զտունս ձեր: Եւ մխիթարեաց զնոսա, եւ սիովեաց զսիրտս նոցա:

4. Եկեաց Յովսէփ ամս հարիւր տասն, եւ ետես զօրդիս Եփրեմի մինչեւ յերրորդ ազգ. եւ ասէ ցորդիս ըն Իսրայէլի. այցելութեամբ այց արասցէ ձեզ Աստուած, եւ հանցէ զձեզ յերկրէս յայսմանէ՝ յերկիրն զոր երգուաւ տալ հարցն մերոց. արգ երգմընեցուցանեմ զձեզ հանել յայնժամ եւ զիմ ոսկերս աստի ընդ ձեզ:

3. Յովսէփ լացաւ այն խօսքերուն համար որ ասին իրեն, եւ ասաց անոնց. մի վախնաք, վասն զի ես եւս Աստուծոյ (Ժառայ) եմ. դուք իմ վերաս չարիք մտածեցիք, բայց Աստուած ինձի համար բարիք մտածեց: Ես պիտի պահպանեմ զձեզ եւ ձեր ընտանիքը: Այս կերպով մխիթարեց զանոնք ու սրտերնին հանգչեցուց:

4. Հարիւր տասը տարի ապրեցաւ Յովսէփ, ու տեսաւ Եփրեմի զաւակները մինչեւ երրորդ սերունդը. յետոյ ասաց Իսրայէլի որդւոցը. Աստուած անպատճառ այցելութիւն պիտի անէ ձեզի, եւ պիտի հանէ զձեզ այս երկրէս ու տանի այն երկիրն որ երգում արած է տալու մեր հարցը. ուստի երգում արէք որ այն ժամանակը հանէք ասկից նաեւ իմ ոսկորներս ու ձեզի հետ տանիք:

5. Եւ վախճանեցաւ Յով-
 սէփ: եւ թաղեցին զնա: եւ
 եղին զնա ի տապանի յն-
 գիպտոս:

5. Վախճանեցաւ Յով-
 սէփ: եւ թաղում արին ի-
 բնն: եւ տապանի մէջ զրին
 զինքը յնգիպտոս:

ՀԱՏԸՆՏԻՐ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ.

ԳԱՍ Բ.

Յետ վախճանելոյն Յովսեփոյ
 Ըսնն ցոփմանս.

Գուցէ ոխս ունիցի ընդ մեզ Յով-
 սէփ:

Հատուցանիցէ մեզ Հատուցումն
 Զամենայն շարեացն զոր անցու-
 ցաք ընդ նա.

Հոյք քոյ երգմենցոյց զմեզ.

Մինչև վախճանեալ էր

Թողցես զոցա զյանցանս իւր-
 եանց:

Ներեա յանցանաց ծառայից Աս-
 տուծոյ Հոր քոյ:

Ելաց Յովսէփ վասն բանիցն:

Մի երկնէիք:

Եւ ես Աստուծոյ եմ:

Գուք խորհեցարուք զինն ի չա-
 բու թիւն:

Յակորաց վախճանելն ետքը:
 Ըսնն իրարու:

Գուցէ Յովսէփ ոխս պահէ մեզի
 զեմ:

Փոխարէնը Հատուցանէ մեզի:

Ինչ նեղութիւններ որ բերինք
 զխաւն:

Գու Հոյրդ երգընցուց զմեզ. եր-
 գում առաւ մեզնէ:

Քանի որ չէր վախճանած. վախ-
 ճանելն առաջ:

Դոցա յանցանքը թող. ներէ ի-
 բնց:

Ներէ քու Հորդ Աստուծոյն ծա-
 րայիցս յանցանքը:

Լացաւ Յովսէփ այն խօսքերուն
 Համար:

Մի վախճար:

Ես ալ Աստուծոյ ծառան եմ:

Գուք իմ զբառ շարիք մտածեցիք:

Ատուած խորհեցաւ վասն իմ ի
բարութիւնս:

Ես կկերակրեցից զձեզ և զտունս
ձեր:

Մխիթարեաց զնոսա:

Միտինաց զսիրտս նոցա:

Եկեաց Յովսէփ ամս Տարիւր տա-
սըն:

Ետես զորդիս Եփրեմի:

Մինչև յերրորդ ազգ:

Այցելութեամբ այց արասցէ ձեզ
Ատուած:

Հանցէ զձեզ յերկրէս յայսմանէ:

Յերկիրն զոր երդուաւ տալ Տար-
ցըն մերոց:

Երդմեցուցանեմ զձեզ Տանել
և զիմ ոսկերս:

Վախճանեցաւ Յովսէփ:

Թաղեցին զնա:

Եզին զնա ի տապանի:

Ատուած իմ վրաս բարիք մտա-
ծեց:

Ես կկերակրեմ (կպահեմ) ըզ-
ձեզ և ձեր տները:

Մխիթարեց զիրենք:

Նոցա սրտերը հանդեպուց:

Յովսէփ Տարիւր տասը տարի ապ-
րեցաւ:

Տեսաւ Եփրեմի որդիքը:

Մինչև երրորդ սերունդը:

Ատուած անպատճառ այցելու-
թիւն պիտի անէ ձեզի:

Պիտի հանէ զձեզ այս երկրէս:

Այն երկիրը պիտի տանի որ մեր
հարցը տալու երդում արեր է:

Երդում արեք որ իմ ոսկորներս
էլ հանեք:

Յովսէփ վախճանեցաւ:

Թաղում արին անոր:

Գերեզման դրին զիրքը:

ԴԱՍ Գ.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ.

Հարցում:

Ե՞րբ յայանեցին եղբարքն Յով-
սէփայ զերկիւղ իւրեանց ի նը-
մանէ:

Զի՞նչ էր երկիւղ նոցա:

Ձգում:

Յետ վախճանելոյն Յակորայ:

Թէ զուցէ յիս ունիցի ընդ նոսա
Յովսէփ:

Ա զի՞նչ կարող էր առնել ընդ
նաւս.

Ըստ ս՞ եկին եղբարքն.

Զի՞նչ արարեալ էր նոցա հայրն.

Ա՛րբ.

Զի՞նչ պատուիրեալ էր ասել
ցՅոփսէփ.

Զի՞նչ կոչին նորա գանձինս
խրեանց.

Զի՞նչ արար Յոփսէփ յորժամ
լուսւ գրանս նոցա.

Ա զի՞նչ ասաց ցնասա.

Յի՞նչ խորհեալ էին նորա զմտնէ.

Ա Ըստուած յի՞նչ.

Զի՞նչ խոստացաւ Յոփսէփ եղ-
բարքն.

Ա զի՞նչ արար բանիքն.

Քանի՞ անս եկեաց Յոփսէփ.

Մինչև ց՞ր ազգ ետես զորդիս իր.

Զի՞նչ զուշակեաց նա որդւոցն
Իորայէլի.

Ո՞ր տանել զնասա.

Ըստ ի՞նչ երգմեցոյց Յոփսէփ զոր-
դիսն Իորայէլի.

Զի՞նչ արարին ընդ Յոփսէփ
յորժամ վախճանեցան.

Հասուցանել նոցա հասուցում
զամենայն շարեացն զոր անցու-
ցին ընդ նմա.

Ըստ Յոփսէփի.

Երգմեցուցեալ էր զնասա.

Մինչև վախճանեալ էր.

Զի թողցէ նոցա զյանցանս և
զմեղս իրեանց.

Ծառայա Ըստուծոյ հօր նորա.

Այաց.

Մի երկնչիքս ասէ զի և ես Ըս-
տուծոյ եմ.

Ի շարս թիւն.

Ի բարս թիւն.

Արարիքն զնասա և զուսնս նոցա.

Միթէմարեաց զնասա և սփոփեաց
զսիրտս նոցա.

Ըստ հարիւր տանն.

Ետես զորդիս Ափրեմի մինչև յեր-
բորդ ազգ.

Թէ այցելու թեամբս այց արասցէ
նոցա Ըստուած և հանցէ զնո-
սա յԱղիպտոսէ.

Յերկիրն զոր երզուաւ հօրց նոցա
Հանել և զիւր սակերան անտի ընդ
խրեանս.

Թաղեցին զնա և եղին զնա ի
տապանի յԱղիպտոս.

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԽԳԻՐ ԵՆ ՆԱԽԱԳԻՐՈՒԹՅՈՒՆ .

Հ. Ի՞նչ է նախընտրելը .

Պ. Նախընտրելը կատարին այն տառերը կամ մասնիկները՝ որ անուանց ու դերանուանց վերայ դրուելով՝ նոցա Ժանէ հարաւորները մի կշինեն, եւ երբեմն պէտպէս նշանակութիւն կուտան :

Հ. Բուն նախդիրները որո՞նք են .

Պ. Օ, է, յ, ց, ա, ընդ, ըստ :

Հ. Զ նախդիրը ի՞նչ հարաւ կշինէ եւ ի՞նչ նշանակութիւն կուտայ բառին :

Պ. ա, Ազգականը կշինէ հայցական. զոր օրինակ՝ ՂՅ-Վ-եղ, ՂԵ, ՂԵ՛ :

Բ, Սեռականին հետ կցուցընէ մէկ երկու բառի մէջ՝ ձերայ. զոր օրինակ՝ ՂԺ-Ե, որ ասել է Ժերայ :

Գ, Գործիականի հետ կնշանակէ շրջա ղԵ՛ն. զոր օրինակ՝ ՂԳ-Ե, ղԵ՛ն : — Ոմանք ասոր զատ հարաւ կասեն՝ Պարտա-հան :

Դ, Բացառականի հետ կնշանակէ ձերան, համար. զոր օրինակ՝ ՂԴ-Ե, ղԵ՛ն : — Ոմանք ասոր զատ հարաւ ասին՝ Պարտա-հան :

Հ. Հայցական շինող ղ նախդիրը միշտ յայտնի՞ կդրուի .

Պ. Ոչ. երբեմն անորոշ մտքով դրուած հայցականին վերայ զօրութեամբ կիմացուի. զոր օրինակ՝ առին շոքեան, այս

6/6 է

ինքն շարժուի։ Այսպիսի հայցակրանք կատարի անշարժ կամ անշարժից շարժական։

Հ. Ի եւ յ նախդիրներով ի՞նչ հոլովներ կձեւանան։

Պ. ա, Տրական, որ եւ կատարի անշարժ արական. զոր օրինակ՝ յնշիչդոս, է քոն։

Բ, Բացառական, զոր օրինակ՝ է յեւանէ, է ղէն։

Գ, Տրականի հետ կնշանակէ ղէնը. զոր օրինակ՝ է քոն, յայրէ, է ղեղ. — Ամանք զատ հոլով ասին ասոր՝ Անշարժան անուանով։

Հ. Յ նախդիրը ի՞նչ հոլով կշինէ.

Պ. Տրական. զոր օրինակ՝ քոն, ղէն, ղեղ.

Հ. Ա, Ը, Ը, Ը նախդիրները ի՞նչ հոլովներու հետ կրանին.

Պ. Գրեթէ ամեն հոլովներու հետ, եւ զանազան նշանակութիւններ կուտան բառին ըստ տեղւոյն։

Հ. Անշարժան ի՞նչ է.

Պ. Անշարժան կատարին սովորաբար այն բառերն՝ որ ուրիշ հոլով կուղեն իրենցմէ ետքը կամ առաջ, անոր համար կատարին հոլովաւոր, մինչդեռ հասարակ անշարժները հոլով կշինեն, եւ անոր համար կատարին հոլովաւոր։

Հ. Գլխաւոր նախադրութիւններէն մէկ քանին ասա.

Պ. ա, Բառէն առաջ գրուողներ. էքոն, արդէն, քան, ղէն, յետ, ասանց, քաց։

Բ, Բառէն ետքը գրուողներ. ղեղ, ղէն, ղեղ, ղոյն։

Գ, Առաջ կամ ետքը գրուողներ. լուսն, ասիւ, հանդէպ, աստի, է լուսայ, ղէն, ղեղ, արդատայ, ընդ եւ այլն։

ՀԱՐԿԱՒՈՐ ԽՐԱՏ

Նախակրթաներիս երկրորդ մասը վերջացրելով աշակերտը՝ եմէ միշտ լաւ սովորած է մէջի դասերը, տարւոյն վերջը անպատժառ կ'հասկընայ ընդհանրապէս որ եւ իցէ զբարատ պարզ եւ պատմական շարադրումիւն, Թէպէտ եւ Քերականութեան ամեն կանոններուն զեռ տեղեկութիւն չունենայ: Բայց վարժապետին գործն է այնուհետեւ երկու երեք եօթնեկի կամ տասներկու օրուան չափ ժամանակ տալ աշակերտին՝ սովորածները լաւ քաղելու, որպէս զի բնագիրները մտքին առջեւ ունենայ, եւ միանգամայն մինչեւ ցայժմ առնուած քերականական գիտելեաց համեմատ վերլուծութիւն անէ ամենայն անուանց, զիրանուանց եւ նախադրութեանց:

Այս վերլուծութիւնը Թէպէտ եւ իւրացանչիւր եօթնեկի դասերուն մէջ կրնայ անել տալ վարժապետը, բայց եւս առաւել անել տալու է այս վիջոցիս, որով աշակերտին կղիւրանայ երրորդ եւ չորրորդ մասերուն ալ գործնական ուսումը:

Օրինակի համար զնմաք այս տեղ Ա. եօթնեկի բնադրին բառերուն վերլուծութիւնը՝ մինչեւ ցայժմ դատ առնուած կանոններուն համեմատ. ծառ. — անուն զոյական, եզակի ուղղական. կնիւղի ըստ չորրորդ պարզ հոլովման, ծառայ, ծառայ, ի ծառայ. ծառայ, ծառայք, ծառայք, ի ծառայք:

Բարի. — անուն ածական, եզակի ուղղական. կնիւղի ըստ եօթներորդ խառն հոլովման. բարւոյ, բարեաւ, ի բարւոյ. բարեաց, բարեօք, ի բարեաց:

Պտուղ. — անուն զոյական, եզակի անորոշ հայցական. կնիւղի ըստ չորրորդ հոլովման. պտղոյ, պտղով, ի պտղոյ. պտղոց, պտղովք, ի պտղոց:

Չար. — անուն ածական, եզակի ուղղական. կնիւղի ըստ վեցերորդ խառն հոլովման. չարի, չարաւ, ի չարի. չարաց, չարօք, ի չարաց:

Ծառ. — ծառ՝ անուն զոյական . . . և դիմորոշ երրորդ դիմի:

Տապար. — անուն զոյական, եզակի ուղղական. կնիւղի ըստ վեցերորդ հոլովման. տապարի, բաւ, ի տապարի. տապարաց, բօք, ի տապարաց:

Առ. — նախդիր:

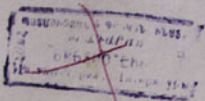
Քրմիւն. — անուն զոյական, եզակի սեռական. ուղղականը արմն. կնիւղի ըստ վեցերորդ խառն հոլովման. արմին, արմամբ, յարմենի. արմունք, արմամք, յարմունք:

Ամենայն. — միշտն անուն, եզակի ուղղական. կնույթն ամենայնի, ամենայնիս, յամենայնև. ամենայնք, ամենայնց, ամենայնիսք, յամենայնից:

ՈՐ. — դերանուն յարարերական՝ եզակի ուղղական. կնույթն ըստ չորրորդ հարգման. որոյ, որով, յորև. որոց, որովք, յորոց:

Ի հուր. — անուն գոյական, եզակի ուղղական անկողնական. կնույթն ըստ չորրորդ հարգման. երոյ, երով, ի երոյ:

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

1971 7 11 4 40

